

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์
ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รุ่งนภา ชุมประเสริฐ

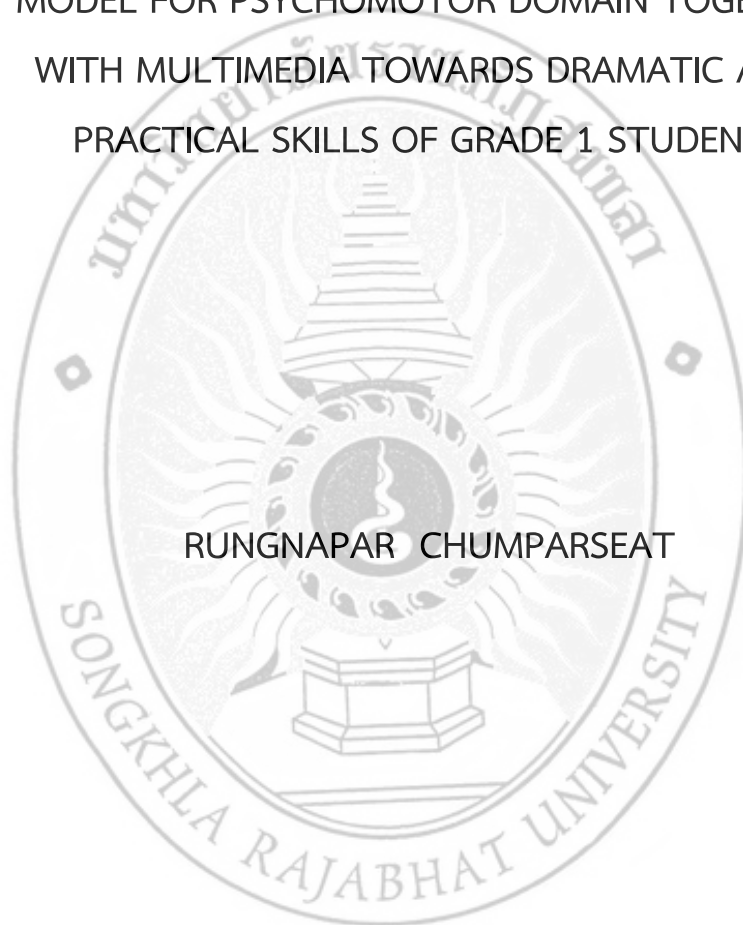
การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

LEARNING MANAGEMENT USING HARROW'S INSTRUCTIONAL
MODEL FOR PSYCHOMOTOR DOMAIN TOGETHER
WITH MULTIMEDIA TOWARDS DRAMATIC ARTS
PRACTICAL SKILLS OF GRADE 1 STUDENTS

RUNGNAPAR CHUMPARSEAT

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM
IN CURRICULUM AND INSTRUCTION
SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2022

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

การค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์
ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

INDEPENDENT STUDY

LEARNING MANAGEMENT USING HARROW'S INSTRUCTIONAL
MODEL FOR PSYCHOMOTOR DOMAIN TOGETHER
WITH MULTIMEDIA TOWARDS DRAMATIC ARTS
PRACTICAL SKILLS OF GRADE 1 STUDENTS

RUNGNAPAR CHUMPARSEAT

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM

IN CURRICULUM AND INSTRUCTION

SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2022

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ชื่อการค้นคว้าอิสระ การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
LEARNING MANAGEMENT USING HARROW'S INSTRUCTIONAL MODEL FOR PSYCHOMOTOR DOMAIN TOGETHER WITH MULTIMEDIA TOWARDS DRAMATIC ARTS PRACTICAL SKILLS OF GRADE 1 STUDENTS

ผู้วิจัย นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรัมย์)

..... กรรมการและเลขานุการหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพัศตร นภากุล)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ฌ พัทลุง)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

..... รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาถนเรศ อากาศสุวรรณ) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ แฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ที่มีต่อทักษะการปฏิบัติทาง นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ ปีการศึกษา 2565
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรักษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมกับเกณฑ์ร้อยละ 80 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนอนุบาลยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม 2) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (Single Samplet - test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมมีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$) และทุกแผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้ 2) ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$, $SD = 0.24$)

(2)

คำสำคัญ: รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์, สื่อประสม, ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์,
ความพึงพอใจ, การจัดการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์

Independent Study Title Learning Management Using Harrow's Instructional Model for Psychomotor Domain together with Multimedia towards Dramatic Arts Practical Skills of Grade 1 Students

Researcher Miss Rungnapha Chumpraseat **Academic year:** 2022

Degree Master of Education Program in Curriculum and Instruction

Advisor Assistant Professor Dr. Juraisiri Choorak

Abstract

This research aimed to 1) construct lesson plans for promoting dramatic arts practical skills of grade 1 students through learning management using Harrow's instructional model for the psychomotor domain together with multimedia, 2) compare dramatic arts practical skills of grade 1 students after implementing learning management using Harrow's instructional model together with multimedia against the criterion of 80 percent and 3) examine the satisfaction of grade 1 students with learning management using Harrow's instructional model together with multimedia. The sample participants consisted of grade 1 students in class 1/4 from Anuban Yala school in the second semester of the academic year 2021. The samples were selected through cluster random sampling. The research instruments included 1) 7 lesson plans using learning management using Harrow's instructional model together with multimedia, 2) a dramatic arts practical skills assessment form and 3) a questionnaire on satisfaction with learning management using Harrow's instructional model together with multimedia. The data were analyzed through percentages, means, standard deviations, and the single-sample t-test.

It was found that 1) the quality and appropriateness of the lesson plans using learning management using Harrow's instructional model together with multimedia were at the highest level ($\bar{X} = 4.93, SD = 0.26$) and all lesson plans were usable, 2) the dramatic arts practical skills of grade 1 students after implementing learning management using Harrow's instructional model together with multimedia were higher than 80 percent, which was statistically significant at the .01 level and 3) the satisfaction of grade 1

(4)

students towards Harrow's instructional model together with multimedia was at a high level ($\bar{X} = 2.84$, $SD = 0.24$).

Keywords: Dramatic arts learning management, Dramatic arts practical skills, Harrow's instructional model for psychomotor domain, Multimedia, Satisfaction

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการให้คำปรึกษา คำแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง และการตรวจข้อบกพร่องต่าง ๆ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา การค้นคว้าอิสระ และกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระทุก ๆ ท่านที่ให้คำแนะนำ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย และได้แนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและคณาจารย์โรงเรียนอนุบาลยะลา อำเภอเมืองยะลา จังหวัด ยะลา ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกตลอดเวลาในการดำเนินการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลาทุกท่าน รวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่านที่คอยช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตา แต่ บิดา มารดา บุคคลในครอบครัว บุรพจารย์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย ตลอดจนผู้มีพระคุณ ทุกท่าน

รุ่งนภา ชุมประเสริฐ

กันยายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระนาฏศิลป์	12
หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลยะลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์	13
แผนการจัดการเรียนรู้	24
การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์	31
นาฏศิลป์พื้นฐาน	40
รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์	44
สื่อประสม	46
การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้ สื่อประสม	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ทักษะการปฏิบัติ	51
ความพึงพอใจ	62
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะ ปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	68
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	74
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	74
แบบแผนการวิจัย	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	75
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	82
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	83
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	85
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
สรุปผล	91
อภิปรายผล	91
ข้อเสนอแนะ	95
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	104
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	105
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	107

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	114
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	178
ประวัติผู้วิจัย	192

สารบัญตาราง

ตาราง

1	โครงสร้างรายวิชานาฏศิลป์	15
2	มาตรฐาน 3.1	16
3	มาตรฐาน 3.2	16
4	โครงสร้างรายวิชา (และสัดส่วนของคะแนน)	17
5	โครงสร้างรายวิชานาฏศิลป์	19
6	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม.....	68
7	แบบแผนการทดลองแบบ One-Shot Case Design	75
8	แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม	76
9	เกณฑ์การประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์	79
10	คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม	86
11	ผลการเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมกับเกณฑ์ร้อยละ 80	87
12	ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม	88

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยเฉพาะสาระที่ 3 นาฏศิลป์ มาตรฐาน ศ 3.1 ระบุไว้ว่า เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์ อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และมาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 221-224)

นาฏศิลป์ เป็นการรวบรวมความเป็นเลิศของศิลปะแขนงต่าง ๆ วิวัฒนาการมาพร้อมกับ ความเจริญของมนุษย์ โดยอาศัยพลังและเจตนาเป็นเครื่องผลักดันให้จิตกระตุ้นร่างกาย ให้แสดงการเคลื่อนไหวมีจังหวะ มีแบบแผน เพื่อให้เกิดความสุข ความเข้าใจ และความงดงาม แก่ตนเองและผู้อื่น นาฏศิลป์เป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติแต่โบราณ เป็นศิลปะชั้นสูง (สุมิตร เทพวงษ์, 2547: 16) และถือเป็นศิลปวัฒนธรรมสำคัญสาขาหนึ่งที่มีการแสดงออก ซึ่งสัญลักษณ์ แห่งธรรมชาติเป็นเครื่องวัดความเป็นมาของประวัติศาสตร์อันแสดงถึงความเป็นชาติที่มีความรุ่งเรือง มาแต่อดีตกาลเพราะมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง เริ่มจากการปรุงแต่งกิริยาท่าทางของมนุษย์และ สัตว์โดยการเลียนแบบแล้วนำมาประดิษฐ์ดัดแปลง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้มีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นจนกระทั่ง เป็นรูปแบบนาฏศิลป์ไทยประจำชาติ นาฏศิลป์แยกประเภทการแสดงในหลายรูปแบบใช้ภาษาท่า เหมือนกัน แต่แยกลักษณะและประเภทการแสดงแตกต่างกัน (เรณู โกศินานนท์, 2546: 1)

นอกจากจะมีคุณค่าในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมแล้วยังมีประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้เรียน อีกด้วย เนื่องจากการเรียนการสอนนาฏศิลป์จะเน้นทักษะภาคปฏิบัติ นักเรียนต้องใช้อวัยวะ ทุกส่วนของร่างกายในการเคลื่อนไหวแสดงท่าทางต่าง ๆ ส่งผลให้becomeเป็นนักเรียนที่มีสุขภาพสมบูรณ์ จิตใจร่าเริง แจ่มใส มีบุคลิกที่ดี (จารุณี ลิมนานนท์, 2539: 1) และให้ประโยชน์ในด้านความจำ และเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เสริมสร้างนักเรียนให้มีวินัยในตัวเอง รู้จักระเบียบในการแสดงออก ร่วมกับผู้อื่น มีสมาธิ มีความพยายาม อดทนในการฝึกซ้อม มีความรับผิดชอบต่อผลงาน ซึ่งการเรียน นาฏศิลป์ในปัจจุบันไม่ได้รับความสนใจจากนักเรียน เนื่องจากการได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติ ที่เข้ามาอย่างรวดเร็ว นักเรียนจึงได้รับวัฒนธรรมที่มีความสนุกสนานมีรูปแบบที่หลากหลาย การเรียนรู้ทางนาฏศิลป์จึงน้อยลง เมื่อวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา

พบว่า เนื้อหาความรู้และเวลาในการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย เพราะการเรียนสาระศิลปะประกอบด้วย วิชาทัศนศิลป์ วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ โดยพื้นฐานการเรียนสาระวิชาดังกล่าวต้องใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติมาก หากนักเรียนขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติจะส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้ดี ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนในสมัยก่อนยังขาดความรู้ด้านทักษะปฏิบัติที่ถูกต้อง มีการสอนไปตามความถนัดของผู้สอน สอนตามคำบอกเล่าและก็ฝึกทำโดยไม่มีหลักการสอนและทฤษฎีในการสอนอย่างชัดเจน

การอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่และสืบทอดสอนชนรุ่นหลัง จึงเป็นสิ่งเร่งด่วน กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบในด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้บรรจุวิชานาฏศิลป์ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งพัฒนาให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และการคิดที่เป็นเหตุเป็นผลถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ตระหนักในคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ สามารถค้นพบศักยภาพความสนใจของตนเอง มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นพัฒนาตนเองได้ และแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ มีสมาธิในการทำงานมีระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ได้เรียนรู้และรักนาฏศิลป์ไทย เพื่อกระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงออกมีทักษะในการเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อสื่อความหมายได้ชัดเจน สวยงาม รู้สึกพึงพอใจสนุกสนาน ชื่นชมในนาฏศิลป์ ตระหนักในคุณค่า และมีความมั่นใจในตนเองยิ่งขึ้น ลงมือฝึกปฏิบัติทางด้านนาฏศิลป์ด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งเป็นท่าทางที่เลียนแบบธรรมชาติของมนุษย์โดยตรง ด้วยจินตนาการ โดยใช้นาฏศัพท์และภาษานาฏศิลป์มาประดิษฐ์ให้งดงามและร้อยเรียงท่ารำให้ถูกต้องตามหลักวิชานาฏศิลป์ไทย ซึ่งนักเรียนต้องใช้การสังเกตและมีสมาธิในการเรียน จดจำท่ารำและเลียนแบบให้เหมือนมากที่สุด ทักษะเหล่านี้ถ้าได้รับการปลูกฝัง พูมฝึก ฝึกฝน จนมีความสามารถ นักเรียนก็จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์เป็นกิจกรรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติ ซึ่งนับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ดังนั้นครูผู้สอนต้องมีพื้นฐานทักษะความรู้ ความชำนาญทางด้านนาฏศิลป์ด้วยจึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 2)

สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลยะลา ในปีการศึกษา 2563 ที่ผ่านมา ปัญหาที่ครูผู้สอนในสาระนาฏศิลป์พบมากที่สุดคือ ปัญหาที่นักเรียนขาดทักษะการปฏิบัติท่ารำพื้นฐานทางนาฏศิลป์ แม้จะมีความชอบในการรำรำ แต่นักเรียนก็ไม่สามารถจดจำชื่อท่ารำได้ และจากการศึกษาแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ แบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน บันทึกผลการเรียนรายวิชา (ปพ.5) และจากสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ในแบบบันทึกหลังสอน

พบว่านักเรียนบางส่วนไม่กล้าแสดงออก ปฏิบัติทำไม่ได้ไม่ตรงจังหวะ และไม่สามารถปฏิบัติทำซ้ำ พื้นฐานทางนาฏศิลป์ได้ถูกต้องตามแบบแผน โดยทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนที่ผ่านมา อยู่ในระดับไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 60 ส่งผลให้นักเรียนยังขาดทักษะการปฏิบัติทำซ้ำ พื้นฐานทางนาฏศิลป์ และขาดความกระตือรือร้นในการเรียนนาฏศิลป์ให้สำเร็จ ดังนั้นครูผู้สอน จึงจำเป็นต้องศึกษาค้นหาวิธีการแก้ไข เพื่อปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ในสาระนาฏศิลป์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสมควรที่นักเรียนต้องได้รับการพัฒนา ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ไทยอย่างต่อเนื่อง (โรงเรียนอนุบาลยะลา, 2563) จากข้อมูลปัญหาที่กล่าวมา ข้างต้น การจัดการศึกษาต้องยึดหลักให้นักเรียนทุกคนนั้นมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและ แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักเรียน เพื่อนำความรู้เหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ ความรู้ของตน

รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ เป็นรูปแบบการสอนหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนา ทักษะปฏิบัติ โดยเป็นรูปแบบที่ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติ ที่เริ่มจากระดับที่ ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบนี้มีทั้งหมด 5 ขั้น คือ ขั้นตอนที่ 1 การเลียนแบบ เป็นขั้นที่นักเรียนต้องสังเกตการกระทำที่นักเรียนทำได้ นักเรียน จะสามารถบอกขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ ได้ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เป็นการให้นักเรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น นักเรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งผู้สอนหรือ ทำตามคำสั่งผู้สอนเขียนเอาไว้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนักเรียนอาจจะทำได้ไม่สมบูรณ์แต่จะได้ ประสบการณ์การลงมือปฏิบัติและค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดการเรียนรู้และจะนำมาปรับ การกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการกระทำถูกต้องสมบูรณ์เป็นขั้นที่นักเรียนต้อง ฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่มีคำสั่งหรือแบบอย่าง ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการแสดงออก เป็นขั้นที่นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้นจนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้อง สมบูรณ์ได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว และมีความมั่นใจ ขั้นตอนที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ขั้นนี้ นักเรียนจะกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย ๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งจะต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย (แฮร์โรว์, 1972 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2555: 245-246) จากการศึกษาของวรรณดี ธาณิรัตน์ (2560) การพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การรำมโนราห์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ ของแฮร์โรว์ ผลพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ มีประสิทธิภาพสามารถช่วย ให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้ทักษะกระบวนการในการปฏิบัติเป็นขั้นตอน ส่งผลให้นักเรียน มีความสามารถในการปฏิบัติทำซ้ำเพิ่มขึ้น นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

เป็นลำดับขั้นตอน และมีความกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ รสสุคนธ์ เพ็ญเนตร (2561) การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยใช้การเรียนรู้ แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวทางการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้น ทำให้สามารถพัฒนาทักษะ การปฏิบัติงาน และทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่าหลังการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ทำให้นักเรียนได้ฝึก ทักษะปฏิบัติเป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีระบบตามลำดับขั้นตอน ต่างจากการสอนของครูในรูปแบบเดิม ที่ปฏิบัติอยู่ในโรงเรียน รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์มุ่งให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือ กระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์และชำนาญ จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจึงพิจารณาเลือกที่จะนำ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์โรว์ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็น การกระตุ้นและพัฒนาเสริมสร้างความมั่นใจ ความกล้าแสดงออกให้แก่ นักเรียนทำให้นักเรียนสามารถ ปฏิบัติงานด้านนาฏศิลป์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อีกประเด็นหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจนำมาจัดการเรียนรู้ร่วมกับรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ ของแฮร์โรว์ นั่นคือ การใช้สื่อประสม ซึ่งสื่อประสมเป็นการนำสื่อหลาย ๆ ประเภทหรือหลาย ๆ อย่าง มาใช้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนการสอน โดยประโยชน์ของสื่อประสม จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาด้านสั้น ช่วยให้เกิด ความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับ นักเรียน ทำให้เกิดความสุข นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้นและไม่รู้สึกลำบาก เบื่อหน่ายกับการเรียน จากการศึกษาของ ปันดดา แสนสิงห์ (2562) เรื่องการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่องราวมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่าผลการจัดการเรียนรู้ ประกอบกับสื่อประสมทำให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์และผลทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์สูงกว่าเกณฑ์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฤทัยรัตน์ จินดาพล (2557) พบว่า ผลการใช้สื่อประสม ชุด “นาฏลีลา” สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนหลังเรียนด้วย สื่อประสม มีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ ผลการเปรียบเทียบด้านความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความชื่นชอบ และสนุกสนานในการเรียนรู้

จากความสำคัญของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์และสื่อประสม ผู้วิจัยเห็นว่า หากมีการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก็คงส่งผลให้ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนได้รับการพัฒนา โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้สื่อประสมแบบหลากหลายอย่างมาใช้ร่วมกันอย่างมีระบบ พร้อมทั้ง

การจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหา เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยคาดการณ์ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม จะเป็นนวัตกรรมที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกระบวนการคิดให้แก่ นักเรียน เป็นการสอนที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและสนุกสนานกับการใช้สื่อประสมที่มีสีสันสวยงามและหลากหลาย ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นไปอย่างธรรมชาติ ไม่รู้สึกกดดัน พร้อมกับการจัดเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมที่ดี มีความสนุกสนานกับการเรียนรู้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลยะลา หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ว่าแตกต่างจากเกณฑ์หรือไม่ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติทำรำทางนาฏศิลป์ และคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมกับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลยะลา อำเภอเมืองจังหวัดยะลา ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 7 ห้องเรียน รวม 250 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนอนุบาลยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)
2. ขอบเขตตัวแปร
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
 - ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

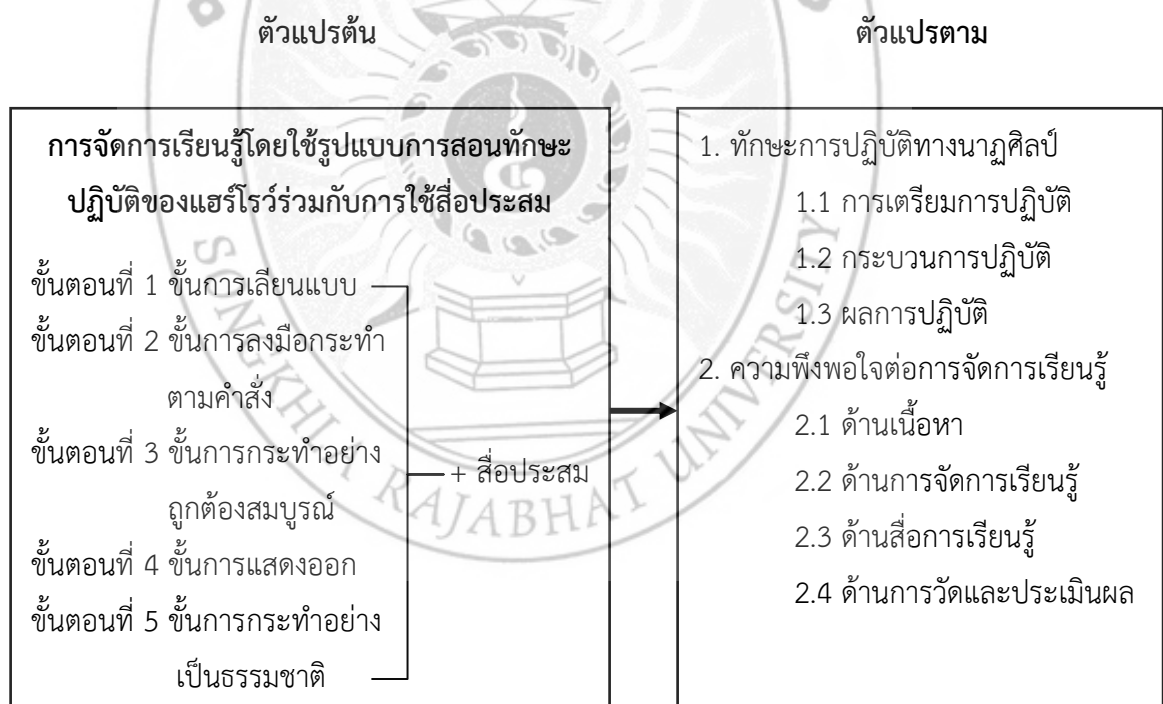
3. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ แอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การแสดงบทบาทสมมติและหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การประดิษฐ์ท่าทางประกอบ เพลง จำนวน 7 เรื่อง ซึ่งได้แก่ การเลียนแบบธรรมชาติ การเลียนแบบคน การเลียนแบบสัตว์ การเลียนแบบสิ่งของ นาฏยศัพท์ ภาษาท่า และการแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติ สัตว์

4. ขอบเขตระยะเวลา

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมเวลา 10 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับการใช้สื่อประสม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น โดยการนำแนวคิดการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์มาจัดการเรียนรู้ร่วมกับการใช้สื่อประสม ประกอบด้วย บัตรภาพ บัตรคำ วิดีโอ และเพลง จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ที่เริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมากประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม เป็นขั้นที่ให้นักเรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้นักเรียนทำได้ โดยสังเกตจากการปฏิบัติท่ารำของครู และจากบัตรภาพที่ครูจัดทำขึ้น โดยนักเรียนปฏิบัติตามสิ่งที่สังเกตได้ นักเรียนจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยนักเรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 2 การลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม เป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนได้สังเกตจากการปฏิบัติของครูและจากบัตรภาพจนนักเรียนสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้ จากนั้นครูให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น โดยครูใช้บัตรคำในการให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำตามคำสั่ง ซึ่งการปฏิบัติตามคำสั่งนี้แม้นักเรียนยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่นักเรียนได้ประสบการณ์ในการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การกระทำถูกต้องสมบูรณ์ร่วมกับสื่อประสม เป็นขั้นที่นักเรียนต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือคำสั่งนำทาง ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่ารำร่วมกับเพลงที่ครูจัดขึ้น จนนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องแม่นยำ ตรง พอติสมบูรณ์แบบ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นตอนที่ 4 การแสดงออกร่วมกับสื่อประสม เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนได้ฝึกฝนมากขึ้น โดยครูจะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติร่วมกับวิดีโอที่ครูจัดขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และมั่นใจ

ขั้นตอนที่ 5 การกระทำอย่างเป็นธรรมชาติร่วมกับสื่อประสม เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติท่ารำทางนาฏศิลป์ร่วมกับเพลงได้อย่างสบาย ปฏิบัติได้อย่างเป็นธรรมชาติ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ

ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ หมายถึง ความสามารถในการแสดงท่าทางการรำรำทางนาฏศิลป์ประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสัตว์ โดยพิจารณาจากการเคลื่อนไหวมือและแขน การเคลื่อนไหวลำตัว การเคลื่อนไหวเท้า ในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติ ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการปฏิบัติ กระบวนการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติ ทำการประเมินโดยใช้แบบประเมิน

ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ที่มีลักษณะมีเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ทำการประเมินความพึงพอใจโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ซึ่งประเมินทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล รวมจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ความสำคัญและมีประโยชน์ต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

1. นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ในเรื่องนาฏศิลป์พื้นฐานที่ดีขึ้น ส่งผลให้คุณภาพการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ สูงขึ้น
2. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์
2. หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลยะลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์
3. แผนการจัดการเรียนรู้
 - 3.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 3.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 3.3 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี
 - 3.4 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 3.5 ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์
 - 4.1 ความหมายนาฏศิลป์
 - 4.2 หลักการสอนนาฏศิลป์
 - 4.3 วิธีการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์
 - 4.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์
5. นาฏศิลป์พื้นฐาน
 - 5.1 การแสดงบทบาทสมมติ
 - 5.1.1 การเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ
 - 5.1.2 การเคลื่อนไหวเลียนแบบคน
 - 5.1.3 การเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์
 - 5.1.4 การเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ
 - 5.2 การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง
 - 5.2.1 นาฏยศัพท์
 - 5.2.2 ภาษาท่า

5.2.3 การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติสัตว์

6. รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

- 6.1 หลักการและแนวคิดตามรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์
- 6.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์
- 6.3 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์
- 6.4 ประโยชน์ของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

7. สื่อประสม

- 7.1 ความหมายของสื่อประสม
- 7.2 ประเภทของสื่อประสม
- 7.3 ความสำคัญของสื่อประสม
- 7.4 ประโยชน์ของการใช้สื่อประสม

8. การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

9. ทักษะการปฏิบัติ

- 9.1 ความหมายของทักษะปฏิบัติ
- 9.2 รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ
- 9.3 แนวทางการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ
- 9.4 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
- 9.5 การประเมินผลทักษะปฏิบัติ

10. ความพึงพอใจ

- 10.1 ความหมายของความพึงพอใจ
- 10.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
- 10.3 ความสำคัญของความพึงพอใจ
- 10.4 การวัดและประเมินความพึงพอใจ

11. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม

12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 12.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์
- 12.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อประสม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า นาฏศิลป์มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจาร์ณ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวันเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากล

1) คุณภาพผู้เรียน

1.1) จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆสามารถแสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลง ตามรูปแบบนาฏศิลป์มีมารยาทในการชมการแสดงรู้หน้าที่ของผู้แสดงและผู้ชมรู้ประโยชน์ของการแสดงนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวันเข้าร่วมกิจกรรมการแสดงที่เหมาะสมกับวัย

รู้และเข้าใจการละเล่นของเด็กไทยและนาฏศิลป์ท้องถิ่นชื่นชอบและภาคภูมิใจในการละเล่นพื้นบ้านสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการละเล่นพื้นบ้านกับการดำรงชีวิตของคนไทย บอกลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของนาฏศิลป์ไทยตลอดจนความสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้

1.2) จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รู้และเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์สามารถแสดงภาษาทำนานาฏยศัพท์พื้นฐาน สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงนาฏศิลป์และการละครง่ายๆถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์และสามารถออกแบบเครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงง่ายๆเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสิ่งที่ประสบในชีวิตประจำวันแสดงความคิดเห็นในการชมการแสดงและบรรยายความรู้สึกของตนเองที่มีต่องานนาฏศิลป์

รู้และเข้าใจความสัมพันธ์และประโยชน์ของนาฏศิลป์และการละครสามารถเปรียบเทียบการแสดงประเภทต่างๆของไทยในแต่ละท้องถิ่นและสิ่งที่การแสดงสะท้อนวัฒนธรรม ประเพณีเห็นคุณค่าการรักษาและสืบทอดการแสดงนาฏศิลป์ไทย

1.3) จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รู้และเข้าใจการใช้ภาษาศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแปลความและสื่อสาร ผ่านการแสดงรวมทั้งพัฒนารูปแบบการแสดงสามารถใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ในการพิจารณาคุณภาพการแสดงวิจารณ์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์โดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบทางนาฏศิลป์ร่วมจัดการแสดงนำแนวคิดของการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

รู้และเข้าใจประเภทละครไทยในแต่ละยุคสมัยปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ไทยนาฏศิลป์พื้นบ้านละครไทยและละครพื้นบ้านเปรียบเทียบกับลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่างๆรวมทั้งสามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์เครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์และละครมีความเข้าใจความสำคัญบทบาทของนาฏศิลป์และละครในชีวิตประจำวัน

1.4) จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

มีทักษะในการแสดงหลากหลายรูปแบบมีความคิดริเริ่มในการแสดงนาฏศิลป์เป็นคู่และเป็นหมู่สร้างสรรค์ละครสั้นในรูปแบบที่ชื่นชอบสามารถวิเคราะห์แก่นของการแสดงนาฏศิลป์และละครที่ต้องการสื่อความหมายในการแสดงอิทธิพลของเครื่องแต่งกายแสงสีเสียงฉากอุปกรณ์และสถานที่ที่มีผลต่อการแสดงวิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์และละครพัฒนาและใช้เกณฑ์การประเมินในการประเมินการแสดงและ

สามารถวิเคราะห์ท่าทางการเคลื่อนไหวของผู้คนในชีวิตประจำวันและนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดง

เข้าใจวิวัฒนาการของนาฏศิลป์และการแสดงละครไทยและบทบาทของบุคคลสำคัญในวงการนาฏศิลป์และการละครของประเทศไทยในยุคสมัยต่างๆสามารถเปรียบเทียบการนำการแสดงไปใช้ในโอกาสต่างๆและเสนอแนวคิดในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย

2) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลยะลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ศ 11101 นาฏศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษาการแสดงบทบาทสมมุติ เช่น การเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ การเลียนแบบคน สัตว์ สิ่งของ และการสื่อสารภาษาท่า สามารถประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง การแสดงประกอบเพลง ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติสัตว์ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกความคิดเจตนาการสร้างสรรค์ เป็นผู้ชมที่ดีและมีสมาธิ สามารถเรียนรู้วิธีการเล่น กติกา การละเล่นของเด็กไทยได้อย่างง่าย ๆ ฝึกพื้นฐานการแสดง นาฏศิลป์ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมที่งดงาม และเกิดความสนุกสนานชื่นชมในการแสดงนาฏศิลป์ไทย

โดยใช้กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม การสังเกต การจำแนกประเภท การคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ การวิพากษ์ การวิจารณ์

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะความรู้พื้นฐานทางนาฏศิลป์ เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นการนำความรู้ไปเผยแพร่แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมอื่นๆ สู่อเซียน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่เหมาะสม เห็นคุณค่าความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป 1/1 , ป 1/2 , ป 1/3

ศ 3.2 ป 1/1, ป 1/2

รวม 5 ตัวชี้วัด

ตาราง 1 โครงสร้างรายวิชา นาฏศิลป์

โครงสร้างรายวิชา นาฏศิลป์

ศ 11101 นาฏศิลป์
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 เวลา 20 ชั่วโมง

ลำดับ	ชื่อหน่วย	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	การแสดงบทบาทสมมติ	ศ 3.1 ป 1/1	4	
2	การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง	ศ 3.1 ป 1/2	6	
3	การเป็นผู้ชมที่ดี	ศ 3.1 ป 1/3	2	
4	การละเล่นของเด็กไทย	ศ 3.2 ป 1/1	3	
5	การแสดงนาฏศิลป์	ศ 3.2 ป 1/2	4	

ตาราง 2 มาตรฐาน 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. เลียนแบบการเคลื่อนไหว 2. แสดงท่าทางง่ายๆ เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด 3. บอกสิ่งที่ตนเองชอบจากการดูหรือร่วมการแสดง	● การเคลื่อนไหวลักษณะต่างๆ - การเลียนแบบธรรมชาติ - การเลียนแบบคน สัตว์ สิ่งของ ● การใช้ภาษาท่าทาง และการประดิษฐ์ท่าประกอบเพลง ● การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติสัตว์ ● การเป็นผู้ชมที่ดี

ตาราง 3 มาตรฐาน 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. ระบุการละเล่นการละเล่นของเด็กไทย 2. บอกสิ่งที่ตนเองชอบในการแสดงนาฏศิลป์	● การละเล่นของเด็กไทย - วิธีการเล่น - กติกา - อุปกรณ์ประกอบการละเล่น ● การแสดงนาฏศิลป์

ตาราง 4 โครงสร้างรายวิชา (และสัดส่วนของคะแนน)

โครงสร้างรายวิชา (และสัดส่วนของคะแนน)
 รหัสวิชา ศ 11101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
 จำนวน 20 ชั่วโมง
 สัดส่วนคะแนน ระหว่างเรียน : ระหว่างปี 80 : 20

ที่	หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	การประเมินผล ชิ้นงาน/ภาระงาน	เวลา/ ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
1	การแสดง บทบาทสมมติ	ศ 3.1 ป 1/1	การเคลื่อนไหว ลักษณะต่างๆ - การเลียนแบบ ธรรมชาติ - การเลียนแบบคน สัตว์ สิ่งของ	- ปฏิบัติการ เลียนแบบ ธรรมชาติ - ปฏิบัติการ เลียนแบบคน สัตว์ สิ่งของ	4	10
2	การประดิษฐ์ ท่าทาง ประกอบเพลง	ศ 3.1 ป 1/2	การใช้ภาษาท่าทาง นาฏยศัพท์และการ ประดิษฐ์ท่า ประกอบเพลงการ แสดง ประกอบ เพลงที่เกี่ยวกับ ธรรมชาติสัตว์	- ปฏิบัติภาษาท่าทาง นาฏศิลป์ - ปฏิบัติการแสดง ประกอบเพลงที่ เกี่ยวกับสัตว์	6	30
3	การเป็นผู้ชม ที่ดี	ศ 3.1 ป 1/3	การเป็นผู้ชมที่ดี (บูรณาการ)	- แบบประเมิน การชมการแสดง นาฏศิลป์	2	10
4	การละเล่น ของเด็กไทย	ศ 3.2 ป 1/1	การละเล่นของ เด็กไทย	- ประดิษฐ์อุปกรณ์ การละเล่นไทยจาก วัสดุธรรมชาติ - ปฏิบัติการละเล่น ไทย	3	10

ตาราง 4 (ต่อ)

โครงสร้างรายวิชา (และสัดส่วนของคะแนน)
รหัสวิชา ศ 11101 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
จำนวน 20 ชั่วโมง
สัดส่วนคะแนน ระหว่างเรียน : ระหว่างปี 80 : 20

ที่	หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้/เนื้อหา	การประเมินผล ชิ้นงาน/ภาระงาน	เวลา/ ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
5	การแสดงนาฏศิลป์	ศ 3.1 ป 1/2	การแสดงนาฏศิลป์ - ระบำ รำ ฟ้อน ละคร - เครื่องแต่งกายของ ประเทศอาเซียน	- ปฏิบัติการแสดง นาฏศิลป์ไทย - ใบงานเรื่องเครื่อง แต่งกายของ ประเทศอาเซียน	4	10
	ระหว่างเรียน				19	70
	ปลายภาค	ทดสอบ			1	20
		แฟ้ม			-	10
	รวมทั้งสิ้น				20	100

ตาราง 5 โครงสร้างรายวิชานาฏศิลป์

โครงสร้างรายวิชา นาฏศิลป์

ศ 11101 นาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 20 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น	จำนวน ชั่วโมง	น้ำหนัก คะแนน
1. การแสดง บทบาทสมมุติ	มฐ ศ 3.1 ป 1/1 - เลียนแบบการ เคลื่อนไหว	การเคลื่อนไหวลักษณะต่างๆ - การเลียนแบบธรรมชาติ - การเลียนแบบคน สัตว์ สิ่งของ	4 1 3	10
2. การประดิษฐ์ ท่าทาง ประกอบเพลง	มฐ ศ 3.1 ป 1/2 - แสดงท่าทางง่ายๆ เพื่อสื่อความหมาย แทนคำพูด	การแสดงภาษาท่าทางประกอบเพลง - การใช้ภาษาท่าทาง และการ ประดิษฐ์ท่าประกอบเพลง - การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับ ธรรมชาติสัตว์ (ท้องถิ่น)	6 4 2	30
3. การเป็นผู้ชมที่ ดี	มฐ ศ 3.1 ป 1/3 - บอกสิ่งที่ตนเองชอบ จากการดูหรือร่วม การแสดง	การเป็นผู้ชมที่ดี	2	10
4. การละเล่นของ เด็กไทย	มฐ ศ 3.2 ป 1/1 - ระบุการละเล่น การละเล่นของ เด็กไทย	การละเล่นของเด็กไทย - ฝึกปฏิบัติการละเล่น - ประดิษฐ์อุปกรณ์การละเล่น	3 2 1	10
5. การแสดง นาฏศิลป์	มฐ ศ 3.2 ป 1/2 - บอกสิ่งที่ตนเองชอบ ในการแสดงนาฏศิลป์	การแสดงนาฏศิลป์ - ระบำ รำ ฟ้อน ละคร - เครื่องแต่งกายของประเทศอาเซียน	4 2 2	10

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การแสดงบทบาทสมมุติ เรื่อง การเลียนแบบธรรมชาติ การเลียนแบบคน การเลียนแบบสัตว์ การเลียนแบบสิ่งของ จำนวน 4 ชั่วโมง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง เรื่องนาฏยศัพท์ ภาษาท่า และการแสดง ประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติ สัตว์ จำนวน 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้.....

เรื่อง การแสดงบทบาทสมมติ

ศ 11101

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(นาฏศิลป์)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1 เวลา 4 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทำทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป 1/1 เลียนแบบการเคลื่อนไหว

2. สาระสำคัญ

ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ โดยการเลียนแบบ การเคลื่อนไหวธรรมชาติ คน สัตว์ สิ่งของ ได้อย่างเหมาะสม

3. สาระการเรียนรู้

ความรู้

การเคลื่อนไหวลักษณะต่างๆ

-การเลียนแบบธรรมชาติ

-การเลียนแบบคน สัตว์ สิ่งของ

ทักษะกระบวนการ

-การสังเกต

-กระบวนการกลุ่ม

-การปฏิบัติ

คุณลักษณะ

-มีวินัย

-ใฝ่เรียนรู้

4. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ชิ้นงาน

-การแสดงท่าทางเลียนแบบธรรมชาติ เลียนแบบคน สัตว์ สิ่งของ

5. การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องวัดและประเมินผล

-การแสดงท่าทางเลียนแบบธรรมชาติ เลียนแบบคน สัตว์ สิ่งของ

วิธีวัดและประเมินผล

- การสังเกต กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม

เครื่องมือวัดและประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรม

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 – ชั่วโมงที่ 4

- การสังเกต
- กระบวนการกลุ่ม
- การปฏิบัติ

7. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

- ภาพสิ่งแวดล้อมเกิดจากธรรมชาติ คน สัตว์ สิ่งของ
- CD เพลงเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้.....

เรื่อง การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง

ศ 11101

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1 เวลา 6 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกท่าทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป 1/2 แสดงท่าทางง่ายๆ เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด

2. สาระสำคัญ

การสื่อความหมายทางนาฏศิลป์เบื้องต้น การใช้ภาษาท่า คือประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดงจากประสบการณ์ จากจินตนาการตามธรรมชาติ สัตว์และแสดงอย่างอิสระ

3. สาระการเรียนรู้

ความรู้

-การใช้ภาษาท่าทางและประดิษฐ์ท่าประกอบเพลง

ทักษะกระบวนการ

- การสังเกต
- การปฏิบัติ
- การคิดสร้างสรรค์

คุณลักษณะ

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้

4. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ชิ้นงาน

-การปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์

5. การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องวัดและประเมินผล

- การปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ประกอบด้วย
 - 1.1 วิธีการปฏิบัติ
 - 1.2 ลีลาท่าทางถูกต้องตามหลักภาษา

1.3 ลีลาท่าทางอ่อนช้อย สวยงาม

วิธีวัดและประเมินผล

- การสังเกต
- กระบวนการปฏิบัติ
- การคิดสร้างสรรค์

เครื่องมือวัดและประเมินผล

- แบบสังเกตพฤติกรรม

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 – ชั่วโมงที่ 6

- การสังเกต
- การปฏิบัติ
- การคิดสร้างสรรค์

7. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

- ภาพภาษาทำนาฏศิลป์
- CD เพลง

แผนการจัดการเรียนรู้

การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้เป็นประโยชน์สำหรับผู้วิจัยเป็นอย่างมากที่จะนำไปสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

สำลี รักสุทธี (2553: 16) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการหรือโครงสร้างที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อการปฏิบัติการสอนในวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

วันชัย แยมจันทร์ฉาย (2554: 26) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนล่วงหน้าเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจัดทำเป็นเอกสาร เนื้อหาความรู้ สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมและการประเมินผล

ทีศนา แคมมณี (2559: 4) กล่าวว่า ความหมายของแผนการจัดการเรียนการสอน คือองค์ประกอบของการเรียนการสอน ที่ได้รับการจัดไว้ให้มีความสัมพันธ์และส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ระบบการจัดการเรียนการสอน เป็นระบบย่อยของระบบการศึกษา และอาจจัดได้ในลักษณะที่เป็นระบบใหญ่ คือเป็นระบบที่ครอบคลุมองค์ประกอบของการเรียนการสอนโดยส่วนรวม

จากความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผน กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ดำเนินการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน โดยมีการเตรียมข้อมูลต่างๆ ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการกำหนด วางแผน สร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะการปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม จำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาความรู้ สื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

ศิริวรรณ วณิชวัฒน์ นวรชัย (2558: 347-348) ได้อธิบายแผนการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงการเป็นครูมืออาชีพ มีการเตรียมตัวล่วงหน้า แผนการจัดการเรียนรู้จะสะท้อนให้เห็นถึงการใช้เทคนิคการสอน สื่อนวัตกรรม และจิตวิทยาการเรียนรู้มาผสมผสานกัน หรือประยุกต์ให้ให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนที่ตนเองสอนอยู่

2) แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตร เทคนิคการสอน สื่อนวัตกรรม และวิธีการวัดและประเมินผล

3) แผนการจัดการเรียนรู้ทำให้ครูผู้สอนที่จะทำการสอนแทนสามารถปฏิบัติการสอน แทนได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ

4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นหลักฐานที่แสดงข้อมูลทางการเรียนการสอน การวัด และประเมินผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

5) แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู ซึ่งสามารถ นำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะหรือตำแหน่งได้

นิราศ จันทจรจิตร (2559: 34-35) ได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ ดังนี้

1) ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาความรู้ในเรื่อง หลักสูตรแนวการสอน การจัดทำสื่อ ประกอบการสอน ตลอดจนวิธีการวัดผลอย่างละเอียดทุกแง่มุม

2) ช่วยให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะการจัดทำ แผนการสอนเป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้จากหลักสูตรกับหลักจิตวิทยา การศึกษา หรือนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ตลอดจนปัจจัยอำนวยความสะดวกของโรงเรียน และสภาพ ปัญหา ความสนใจ ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและทรัพยากร ในท้องถิ่น โดยใช้วิธีการ เชิงระบบเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ช่วยให้ครูมีคู่มือที่ทำไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครบถ้วน สอดคล้องกับระยะเวลาและจำนวนคาบที่มีอยู่จริง ในแต่ละภาคเรียน นั่นคือสอนได้ ครบถ้วนและทันเวลา ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น

4) ช่วยให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ช่วยให้ ครูสามารถวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียนที่จะได้รับการแก้ไข และทราบจุดเด่นที่ควรได้รับการเสริมสร้าง ต่อไป นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูเห็นภาพการทำงานของตนเองได้เด่นชัดขึ้น

5) ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เทียบตรง เพื่อเสนอแนะแก่บุคลากรและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม ยิ่งขึ้น

6) ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถทราบขั้นตอน กระบวนการต่าง ๆ ในการสอน ของครูเพื่อการนิเทศติดตาม และประเมินผลการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7) ถ้าผู้สอนติดธุระจำเป็นไม่สามารถสอนด้วยตนเองได้ แผนการสอนจะใช้เป็นคู่มือครู แก่ผู้มาสอนแทนได้เป็นอย่างดี

8) เป็นการพัฒนาวิชาชีพ ที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝนที่มีความชำนาญ โดยเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ

9) เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญการพิเศษหรือความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการสอน ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานในหน้าที่ และเสนอเลื่อนระดับให้สูงขึ้นได้

สมาน เอกพิมพ์ (2560: 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการสอนว่าการจัดทำแผนการสอนจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1) ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการเรียนการสอน สื่อและเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ

2) ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผลตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น

3) เป็นคู่มือการสอนสำหรับครูผู้สอนและครูที่สอนแทน นำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ

4) เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และวัดผลประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป

5) เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน สามารถนำไปเสนอ เป็นผลงานทางวิชาการ

จากความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นไปด้วยความระเบียบ เรียบร้อย

2. ทำให้ครูมีคู่มือหรือเอกสารต่างๆ ประกอบการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า

3. ครูสามารถกำหนดกรอบหรือทิศทาง วิธีการสอน รูปแบบการสอนว่าต้องการให้มีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นอย่างไร ทำให้ครูมีความมั่นใจและสอนได้ดีมีประสิทธิภาพ

4. ครูมีความกระตือรือร้นในการศึกษาข้อมูลต่างๆ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ในการนำมาใช้ประกอบการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย

5. ครูใช้แผนการจัดการเรียนรู้ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอน รูปแบบการสอนต่างๆ กับเพื่อนร่วมงานในองค์กรเพื่อปรับปรุง พัฒนาให้ดีขึ้น

3. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550: 213) กล่าวว่า แผนการสอนที่ดีจะช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้ดี ดังนั้น ผู้สอนจึงควรทราบถึงลักษณะของแผนการสอนที่ดี ซึ่งมีดังนี้

- 1) สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- 2) นำไปใช้สอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ
- 3) เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่กำหนด
- 4) มีความกระจ่างชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน
- 5) มีรายละเอียดมากพอที่ทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้สอนได้
- 6) ทุกหัวข้อในแผนการสอนมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

สำลี รักสุทธี (2553: 16) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนที่ดีจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน มีกิจกรรม สื่อ การวัดและประเมินผล ที่สอดคล้องกันตลอดแนว ที่สำคัญต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกขั้นตอน ทุกกระบวนการต้องลงสู่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

- 1) เป็นแผนการสอนที่มีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการไปตามความมุ่งหมาย
- 2) เป็นแผนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทของผู้บอกคำตอบ มาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถาม หรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง
- 3) เป็นแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนรับรู้ และนำกระบวนการไปใช้จริง
- 4) เป็นแผนการสอนที่ส่งเสริมให้ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่นหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูป ราคาสูง

มนสิข สิริสมบูรณ์ (2558: 36) กล่าวว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจะต้องมีรายละเอียดชัดเจนถึงกิจกรรมผู้เรียน บทบาทของครู การใช้สื่อ การวัดผลจนผู้เฝ้ามองเห็นพฤติกรรมจริง ๆ ในห้องเรียนได้อย่างสมบูรณ์จึงถึงว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีและไม่จำเป็นต้องบันทึกการสอนอีกก็ได้ เพราะแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจนใช้แทนบันทึกการสอนได้ ลักษณะของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้ดี ดังนั้น ผู้สอนจึงควรทราบถึงลักษณะของแผน การจัดการเรียนรู้ที่ดีซึ่งมี ดังนี้

- 1) สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวการสอนกระทรวงศึกษาธิการ
- 2) นำไปใช้สอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ

- 3) เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่กำหนด
- 4) มีความกระชับชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน
- 5) มีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้สอนได้
- 6) ทุกหัวข้อในแผนการจัดการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

จากลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. มีการกำหนดหัวข้อในแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน มีความ กระชับชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย เข้าใจได้ตรงกัน
2. มีการกำหนดจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ ความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี
3. มีสื่อการสอนที่หลากหลายรูปแบบ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์ การประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงาน แบบทดสอบ เป็นต้น
4. จัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียนกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ให้มีความเหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน
5. แผนการจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้

4. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

อารมณ์ ใจเที่ยง (2553: 206) กล่าวว่า องค์ประกอบของแผนการสอนมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) วิชา หน่วยที่สอนและสาระสำคัญ (ความคิดรวบยอดของเรื่อง)
- 2) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 3) เนื้อหา
- 4) กิจกรรมการเรียนการสอน
- 5) สื่อการเรียนการสอน
- 6) วัดผลประเมินผล

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ (2552) กล่าวว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ควรตระหนักถึงเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเขียนตามลำดับองค์ประกอบและหากขาดองค์ประกอบใดก็มี อาจท าให้แผนการจัดการเรียนรู้นั้นสมบูรณ์ เมื่อพิจารณาแล้วการศึกษา วิเคราะห์ องค์ประกอบของแผนโดยทั่วไปจะมี 7 องค์ประกอบดังนี้

- 1) สาระสำคัญ เป็นการเขียนในลักษณะเป็นความคิดรวบยอด หรือ Concept

2) จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทุกพฤติกรรมในแต่ละแผนการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ แล้วบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย

3) สาระการเรียนรู้ เป็นการเขียนเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นประเด็นสำคัญสั้น ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

4) กิจกรรมการเรียนรู้ ระบุวิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบถ้วนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เมื่อเรียนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ครบถ้วนตามเป้าหมายการเรียนรู้ของตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในแต่ละรายชั่วโมงอย่างชัดเจน

5) สื่อ แหล่งการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จะกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน มีใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกทักษะการเรียนรู้เอกสารเพิ่มเติมสำหรับผู้สอนตามความเหมาะสมและบอกแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

6) การวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลทุกแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผล คือ หลักฐานการเรียนรู้ ร่องรอยการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

7) บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย

จากองค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ส่วนประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ส่วนใหญ่ คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ เรื่องอะไร ใช้สอนระดับชั้นใด เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เท่าใด ส่วนที่ 2 ตัวแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้/เนื้อหา กิจกรรม/กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ วิธีวัดและประเมินผล และบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ ส่วนที่ 3 บันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหา/ข้อเสนอแนะ แนวทาง/วิธีการแก้ไขปัญหา ผลการดำเนินการแก้ปัญหา และข้อคิด เพิ่มเติมจากหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์ ร่วมกับการใช้สื่อประสมในวิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามองค์ประกอบการเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ ที่สถานศึกษาได้กำหนด ดังนี้ 1) มาตรฐานการเรียนรู้ 2) ตัวชี้วัด 3) สาระสำคัญ 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) เนื้อหาสาระ 6) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8) ชิ้นงาน / ภาระงาน 9) กิจกรรมการเรียนรู้ 10) สื่อการเรียนรู้ 11) การวัดและประเมินผล 12) ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ 13) บันทึกหลังสอน

5. ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

วิมลรัตน์ สุนทรวิโรจน์ (2553) กล่าวว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้น ควรเขียนเป็นขั้นตอนโดยการนำมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1) ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ ของช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดทำหลักสูตร เพื่อให้เข้าใจเป้าหมายและทิศทางของการจัดการเรียนรู้

2) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของช่วงชั้น เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ของช่วงชั้น และกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกำหนด สาระการเรียนรู้เป็นรายภาคเรียน) สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะต้องเรียนโดยคำนึงถึงจุดเน้นของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน จำนวนเวลาที่ใช้จัดการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ วิชา และระดับชั้น ส่วนการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาคเรียนนั้นเป็นการระบุถึงความรู้ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปี/ภาค

3) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาคเรียน เพื่อกำหนดเป็นสาระการเรียนรู้รายปี รายภาค กล่าวคือเป็นเนื้อหาที่จะต้องเรียนให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

4) นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค และสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค มาพิจารณาเพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา

5) นำคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าเป็นหน่วยการเรียนรู้เปรียบเสมือนบทเรียนหนึ่ง ๆ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาหายเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้การจัดทำหน่วยอาจใช้หลักการบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าด้วยกัน โดยใช้วิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น สังคมศึกษา แล้วนำลักษณะเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

6) นำหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายหน่วย

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยมาจัดทำแผนการเรียนรู้รายชั่วโมง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553: 230-231) กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา รายปี หรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเขียนรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 2) วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติ และค่านิยม
 - 3) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น
 - 4) วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 5) วิเคราะห์กระบวนการประเมินผลโดยเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้
 - 6) วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้
- จากขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้
1. วิเคราะห์สาระมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนด
 2. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา โครงสร้างเวลาเรียน ระดับการศึกษา
 3. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล สื่อและแหล่งการเรียนรู้
 4. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน ความเหมาะสมของแต่ละสาระวิชา ชุมชน และท้องถิ่น
 5. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ และจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้รายชั่วโมง

การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

1. ความหมายนาฏศิลป์

นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะของการพ้อนรำเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยความประณีตงดงาม เพื่อให้ความบันเทิงให้ผู้ที่ได้ดูมีความรู้สึกคล้อยตามการร่ายรำนี้ต้องอาศัยเครื่องดนตรีและการขับร้อง นาฏศิลป์ถือเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งและเป็นสาขาหนึ่งของศิลปะสาขาวิจิตรศิลป์ นาฏศิลป์สอน

แหล่งรวมศิลปะและการแสดงไว้ด้วยกันโดยมีมนุษย์เป็นศูนย์กลางในการคิดสร้างสรรค์ อนุรักษ์ สืบทอดต่อไปและมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของไว้ดังนี้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2551: 201) นาฏศิลป์ไทย มีลักษณะเฉพาะตัวแสดงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยถึงแม้ว่าบางอย่างเราได้นำแบบกเจนนต่างชาติบ้าง แต่ก็มีกการนำมอดดแปลงให้เข้ากับนาฏศิลป์ไทยได้อย่างกลมกลืน จนกลายเป็นลักษณะเฉพาะแบบไทยนาฏศิลป์ไทยมีลีลาอ่อนช้อยสวยงาม

สุนนมาลย์ นิมเนดิพันธ์ (2555: 111) กล่าวว่ นาฏศิลป์ เป็นศิลปะที่ว่ดด้วยการพ่อนรำและการละครเน้นการเคลื่อนไหวของร่างกาย การใช้ภาษาท่ารำ การตีบท โดยใช้สร้ระต่ง ๆ ของร่างกายเคลื่อนไหวสื่อความหมายแทนคำพูดในรูปแบบของการแสดงเป็นชุดระบ่รำ รำ พ่อน หรือการแสดงละคร โขน

อรวรรณ ขมวัฒนา (2557: 94) กล่าวว่ นาฏศิลป์เป็นศิลปะการแสดงที่สร้สร้างความเพลิตเพลิต สนุกสนาน เกิดขึ้นจากการเลียนแบบกิริยาท่าทางของคนและสัตว์ประกอบด้วย การพ่อนรำ ดนตรี และการขับร้อง นำมวมผสมผสานจนเกิดเป็นการแสดงนาฏศิลป์ที่สวยงาม

จากความหมายของนาฏศิลป์ที่กล่าวมว่ข้างต้น สามารถสร้บได้ว่ นาฏศิลป์ คือศิลปะแห่งการพ่อนรำที่มนุษย์ได้สร้สร้างสรรค์ประดิษฐ์ขึ้นโดยใช้ร่างกายเคลื่อนไหวผสมผสานบทเพลงทำนองเพลง มีการเลียนแบบหรือดัดแปลงจากธรรมชาติ ออกมว่ด้วยความประณีต วิจิตรบรรจง โดยมีท่ารำที่อ่อนช้อยสวยงาม ถ่ายทอดความรู้สึกทางด้านอารมณ์จิตใจมยั้งในรูปแบบการแสดงประกอบด้วย ระบ่รำ รำ พ่อน โขนและละคร อย่างสมบูรณ

2. หลักการสอนนาฏศิลป์

นาฏศิลป์ เป็นการเรียนที่เน้นทักษะการปฏิบัติ ซึ่งมีความแตกต่างจากการสอนวิชาอื่น ๆ กล่าวคือ นาฏศิลป์เป็นการเคลื่อนไหวส่วนต่ง ๆ ของร่างกาย อย่างมีลีลาท่าทางที่อ่อนช้อยและงดงาม ดังนั้นการสอนนาฏศิลป์ จึงจำเป็นต้องมีหลักการสอนนาฏศิลป์โดยเฉพาะ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายขั้นตอนการสอนนาฏศิลป์ดังนี้

วิวัฒน์ เพชรศรี (2552: 125-126) ได้เสนอการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้

- 1) ฝึกการเคลื่อนไหวร่างกายเข้าที่เหยี่ยวข้องกับการฝึกนาฏศิลป์ให้คล่อง
- 2) ฝึกลักษณะการรำรำเบื้องต้นที่ละท่า พร้อมทั้งนำไปประกอบเพลงง่าย ๆ
- 3) ฝึกการใช้ภาษาทำนาฏศิลป์ แสดงความหมาย ความรู้สึกและบุคลิกภาพ
- 4) ฝึกการประกอบเพลงง่าย ๆ สั้น ๆ ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

5) ฝึกการรำหรือการแสดงที่เป็นชุดการแสดงง่าย ๆ สั้น ๆ เช่น รำวง รำเพลงปลุกใจหรือการแสดงละครแบบต่างๆ

อมรา กล้าเจริญ (2555: 52) ได้ระบุถึงวิธีการสอนนาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1) ดนตรีนาฏศิลป์ประกอบด้วยกิจกรรมใหญ่ 4 กลุ่ม คือ กิจกรรมเน้นจังหวะกิจกรรมการร้องเพลง กิจกรรมการฟังและกิจกรรมนาฏศิลป์ จากที่ผู้เขียนพบผู้สอนบางคนสอนทุกกลุ่มบางคนก็แยกสอนทีละกลุ่ม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สอน เพื่อความถูกต้องและเหมาะสม กิจกรรมทั้ง 4 กลุ่มนี้ควรจะสอนไปพร้อม ๆ กัน เช่น เมื่อจะสอนเพลงเด็กควรจะต้องรู้ตั้งแต่การจับจังหวะร้องเพลงตามจังหวะได้ สามารถแยกชนิดของเพลงได้ และใช้ทำทางประกอบเพลงได้ไม่ควรแยกสอนทีละกลุ่ม ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความสุขสนทนในบทเรียนเท่าที่ควร แต่จะเน้นกิจกรรมใดมากหรือน้อยกว่ากันให้พิจารณาจากแผนการเรียนรู้นั้น ๆ

2) การสอนดนตรีนาฏศิลป์ ควรเป็นรูปแบบของการสาธิตก่อนเป็นส่วนมาก ในขณะเดียวกันผู้สอนอาจใช้วิธีการสอนแบบอื่น ๆ เข้าผสมผสานในบางครั้ง เช่น การอภิปราย การใช้บทบาทสมมุติ หรือแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

3) มีลำดับขั้นตอนในการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในกิจกรรมทั้งการเรียนภาคทฤษฎี และการฝึกภาคปฏิบัติควบคู่กัน

4) ในการเรียนการสอน ผู้สอนควรหาสื่อการเรียนมาใช้ประกอบการสอน เช่น รูปภาพ เทปเพลง ชุดการสอน วิทยากร บัตรคำ และเครื่องประกอบจังหวะที่ควรใช้ คือ ไม้เคาะจังหวะฉิ่ง เป็นต้น

จากหลักการสอนนาฏศิลป์ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า หลักการสอนนาฏศิลป์ที่ครูผู้สอนต้องคำนึงคือ ความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล โดยหลักการสอนที่ดีครูจะต้องสอนให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่าย เป็นตัวแบบที่ดีและพยายามใช้ศัพท์ที่เข้าใจง่ายควบคู่กับศัพท์ที่ถูกต้อง

3. วิธีการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์

3.1 การสอนแบบสาธิต

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้กล่าวว่า แนวทางการสอนแบบสาธิตจะมีคุณค่ามากขึ้นอยู่กับแนวทางการใช้วิธีสอนดังนี้

1) ในระหว่างสาธิตผู้สอนต้องเอาใจใส่ต่อผู้เรียน โดยมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนได้เห็นและกำลังสนใจการสาธิตอยู่

2) ขณะที่ผู้สอนเป็นผู้แสดงการสาธิต ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมบ้าง

3) ระหว่างที่สาธิตควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม

4) ผู้สอนควรมั่นใจว่า การสาธิตนั้น ๆ มีประโยชน์ต่อผู้เรียน

5) ระหว่างการเรียนการสอนด้วยวิธีการสาธิต ผู้สอนไม่ควรบรรยายหรืออธิบายมากเกินไปเพราะจะทำให้สาธิตขาดความตื่นเต้นเร้าใจ

6) ผู้สอนไม่ควรเร่งสาธิต คือสาธิตให้ผู้เรียนดูเป็นลำดับขั้นตอน ไม่ควรคิดว่าการรับบางอย่างผู้เรียนเข้าใจแล้ว

จะเห็นได้ว่าการสอนแบบสาธิตนั้นมีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก ที่จะเน้นให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติตาม มีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถาม สรุปความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนของตนและผู้เรียนมีส่วนร่วม

ทิตนา แชนมณี (2556) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้การสาธิต คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการแสดง หรือทำสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ให้ผู้เรียนสังเกตดูแล้วให้ผู้เรียนซักถามอภิปราย และสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการสังเกตการสาธิต

วิธีสอนโดยใช้การสาธิตเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนทั้งชั้นได้เห็นการปฏิบัติจริงด้วยตาตนเอง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหรือการปฏิบัตินั้นชัดเจนขึ้น

องค์ประกอบสำคัญของวิธีสอนประกอบด้วย ผู้สอนและผู้เรียน เรื่องหรือสิ่งที่จะสาธิต มีการแสดงการทำให้ผู้เรียนสังเกตดู มีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากการสาธิต

ขั้นตอนสำคัญของการสอน มี 3 ขั้นตอน คือ 1) ผู้สอนแสดงการสาธิต ผู้เรียนสังเกตการณ์สาธิต 2) ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายและสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการสาธิต 3) ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

เทคนิคต่าง ๆ ในการใช้วิธีสอนโดยใช้การสาธิตให้มีประสิทธิภาพ ทำได้ดังนี้

1) การเตรียมการ ผู้สอนจำเป็นต้องมีการเตรียมตัวพอสมควร เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างสะดวกและราบรื่น การเตรียมตัวที่สำคัญ คือ ผู้สอนควรมีการซ้อมการสาธิตก่อน เพื่อจะได้เห็นปัญหาและเตรียมแก้ไขป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไป จึงจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่ที่จะใช้ในการสาธิตและจัดวางไว้อย่างเหมาะสมสะดวกแก่การใช้ จากนั้นควรจัดเตรียม แบบสังเกตการสาธิต และเตรียมคำถามหรือประเด็นที่จะให้ผู้เรียนได้ร่วมคิดและอภิปรายด้วย

2) ก่อนการสาธิต ผู้สอนควรให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สาธิตแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจสิ่งที่สาธิตได้ดี โดยอาจใช้วิธีบรรยายหรือเตรียมเอกสารที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนให้ผู้เรียนหรือใช้สื่อ เช่น วัสดุทัศนหรือผู้สอนอาจมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาเนื้อหาสาระที่จะสาธิตมาล่วงหน้า นอกจากนั้นควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกตหรือจัดทำแบบสังเกตการสาธิตให้ผู้เรียนใช้ในการสังเกต และผู้สอนอาจใช้เทคนิคการมอบหมาย

ให้ผู้เรียนรายบุคคลสังเกตเป็นพิเศษ เฉพาะจุด เฉพาะประเด็น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนตั้งใจสังเกตและมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

3) การสาธิต ผู้สอนอาจใช้วิธีการบรรยายประกอบการสาธิต การสาธิตควรเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ใช้เวลาอย่างเหมาะสม ไม่เร็วเกินไป ขณะสาธิตอาจใช้แผนภูมิกระดานดำ หรือแผ่นใสประกอบ และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม หรือซักถามผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อกระตุ้นความคิดและความสนใจของผู้เรียน และในบางกรณีอาจให้ผู้เรียนบางคนมาช่วยในการสาธิตด้วย เทคนิคการสาธิตอีกเทคนิคหนึ่งคือ การใช้การสาธิตเทียบแทนการบรรยายประกอบการสาธิตและอาจมีการสาธิตซ้ำหากผู้เรียนยังไม่เกิดความเข้าใจชัดเจน นอกจากนั้นผู้สอนอาจให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายแสดง การสาธิตด้วยก็ได้ ในกรณีที่มีการสาธิตมีสิ่งทีอาจเป็นอันตรายได้ ผู้สอนจะต้องสอนให้ผู้เรียนรู้และระมัดระวังในเรื่องความปลอดภัย และควรเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไว้ด้วย

4) การอภิปรายสรุปการเรียนรู้ หลังจากการสาธิตแล้ว ผู้สอนควรให้ผู้เรียนรายงาน สิ่งที่ได้สังเกตเห็นแลกเปลี่ยนกัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม ผู้สอนควรเตรียมคำถามไว้ กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดด้วย ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดที่แต่ละคนได้รับจากการสาธิตของครู และร่วมกันสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ

ข้อดีของวิธีสอนโดยใช้การสาธิต มีดังนี้

1) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงเห็นสิ่งที่เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจและจดจำในเรื่องที่สาธิตได้ดีและนาน

2) เป็นวิธีสอนที่ช่วยประหยัดเวลา อุปกรณ์และค่าใช้จ่าย หากใช้ทดแทนการทดลอง

3) เป็นวิธีที่สามารถสอนผู้เรียนได้จำนวนมาก

ข้อจำกัดของวิธีสอนโดยใช้การสาธิต มีดังนี้

1) หากกลุ่มใหญ่ ผู้เรียนอาจสังเกตเห็นการสาธิตไม่ชัดเจนและทั่วถึง

2) เป็นวิธีที่ผู้สอนเป็นผู้สาธิต จึงอาจไม่เห็นพฤติกรรมของผู้เรียน

3) เป็นวิธีที่ผู้เรียนอาจมีส่วนร่วมไม่ทั่วถึงและมากพอ

4) เป็นวิธีที่ผู้เรียนไม่ได้ลงมือทำเอง จึงอาจไม่เกิดความรู้ที่ลึกซึ้งเพียงพอ

จะเห็นได้ว่าการสอนแบบสาธิตนั้นมีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากที่จะเน้นให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติตามมีความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรมพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ซักถามสรุปความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนของตนและผู้เรียนมีส่วนร่วม

3.2 การสอนแบบฝึกปฏิบัติ

ทีศนา แชมมณี (2551) ได้อธิบายถึง วิธีสอนโดยการทำปฏิบัติว่า เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางเน้นการพัฒนาทักษะทางภาษา ดนตรี ырร้อย นาฏศิลป์และด้านศิลปะเป็นต้น โดยใช้วิธีการฝึกฝนซ้ำ ๆ จนกระทั่งนักเรียนเกิดทักษะ

ที่ต้องการถึงขั้นที่กำหนดไว้ การฝึกปฏิบัตินี้อาจทำการฝึกในลักษณะเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มพร้อม ๆ กันแล้วแต่ความเหมาะสม ซึ่งครูจะทำหน้าที่อธิบายและสาธิตทักษะที่ต้องการฝึกฝนให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง แล้วจึงให้นักเรียนทำการฝึกโดยมีครูคอยดูแลการฝึกให้คำแนะนำช่วยแก้ไขจุดบกพร่อง จนกระทั่งนักเรียนมีทักษะที่ต้องการพัฒนาถึงระดับที่กำหนดไว้ การสอนแบบฝึกปฏิบัตินี้นักเรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลา เพราะเป็นการกระทำ ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องฝึกปฏิบัติ และขณะฝึกอาจมีการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการฝึกปฏิบัติด้วย เช่น รูปภาพ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง หรือเทปบันทึกภาพ ประโยชน์ของวิธีการสอนแบบฝึกปฏิบัติคือ ใช้สำหรับการพัฒนาทักษะที่ต้องการเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และการฝึกฝนด้วยตนเองให้นักเรียนรู้จักการเรียนรู้ด้วยการกระทำสำหรับข้อจำกัดของการสอนแบบฝึกปฏิบัติ คือถ้าครูใช้วิธีฝึกปฏิบัตินี้มากเกินไปจนเป็นการเพ้อจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและขณะที่นักเรียนทำการฝึกปฏิบัติครูควรแนะนำช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง ความสำคัญของการสอนแบบฝึกปฏิบัติเป็นการสอนที่ทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ เพราะเป็นการศึกษาที่ผสมผสานระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นักเรียนได้เรียนรู้จากของจริงและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองการสอนแบบนี้จะช่วยให้นักเรียนเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องการนำไปใช้ ครูผู้สอนได้เห็นผลการสอนทันที สอนแล้วนักเรียนทำได้จริงหรือไม่ นอกจากนี้การสอนและการเรียนแบบฝึกปฏิบัติยังมีความสำคัญของการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ พร้อม ๆ กันไปด้วยวัตถุประสงค์สำคัญของการสอนแบบฝึกปฏิบัติ

- 1) เพื่อเรียนรู้ด้านวิธีการผู้เรียนได้ประจักษ์ตรงจากการสังเกตและทดลอง
- 2) เพื่อฝึกทักษะ ควรเป็นทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้และฝึกเพิ่มเติมเมื่อนำไปใช้
- 3) เพื่ออธิบายหลักการที่มีเป็นนามธรรม จึงต้องอาศัยการปฏิบัติให้เข้าใจ
- 4) เพื่อฝึกการใช้เครื่องมือ
- 5) เพื่อฝึกการรวบรวมข้อมูล แปลความจัดหมวดหมู่แล้วสรุปนำไปแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 6) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ทดลองด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 7) เพื่อเป็นการสนองจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านทักษะพิสัย (Psychomotor) คือมุ่งให้เห็น เข้าใจ สัมผัสและปฏิบัติได้ในสิ่งที่เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์โดยใช้วิธีการฝึกฝนซ้ำ ๆ จนกระทั่งผู้เรียนเกิดทักษะการฝึกปฏิบัติอาจฝึกเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มโดยครูเป็นผู้คอยดูแลช่วยเหลือให้คำแนะนำการสอนแบบฝึกปฏิบัติให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลาขณะฝึกอาจใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการฝึกปฏิบัติเช่นรูปภาพ เทปบันทึกเสียง วีดิทัศน์ ประโยชน์ของการ

ฝึกปฏิบัติ คือเป็นการพัฒนาทักษะที่ต้องการให้รู้จักการเรียนรู้ด้วยการกระทำส่วนข้อจำกัด คือครูใช้วิธีฝึกปฏิบัติมากเกินไปทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายขณะที่ผู้เรียนฝึกปฏิบัติครูควรช่วยเหลือดูแลอย่างทั่วถึง

วีระ ไทยพานิช (2551: 15) ได้กล่าวถึง การฝึกและปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ครูต้องให้คำแนะนำ นำเสนอข้อมูลและวัสดุเท่าที่นักเรียนต้องการอย่างชัดเจน
- 2) การฝึกควรเว้นระยะเวลา ไม่ทำซ้ำ ๆ มากจนนักเรียนเกิดการเบื่อ
- 3) การนำเกมหรือสถานการณ์จำลองมาใช้เป็นเครื่องช่วยสร้างแรงจูงใจอย่างดี

ในการฝึกทักษะปฏิบัติ

- 4) บอกให้นักเรียนรู้ถึงความก้าวหน้าของเขา

การสอนนาฏศิลป์นั้นครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถทางนาฏศิลป์เพื่อเป็นต้นแบบให้กับผู้เรียนได้สังเกตเลียนแบบท่าทางต่าง ๆ และจะต้องดัดแปลงท่าที่ง่ายไปหาท่าที่ยาก และท่าที่ยากทำให้ง่ายขึ้นเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แต่คงรูปแบบเดิมไว้ส่วนใหญ่จะใช้วิธีสอนแบบสาธิตให้ผู้เรียนได้สังเกตและปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นการนำเข้าสู่บทเรียนที่มีแบบแผนกระบวนการให้อิสระแก่ผู้เรียนครูเป็นผู้ชี้แนะให้กำลังใจผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออกกล้าคิดกล้าทำ และกล้าแก้ปัญหาและจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการปฏิบัติทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการนำไปใช้ได้เป็นอย่างดียิ่งการสอนนาฏศิลป์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติกล่าวคือนาฏศิลป์เป็นการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างมีลีลาท่าทางที่อ่อนช้อยงดงามดังนั้นการสอนนาฏศิลป์จึงจำเป็นต้องมีหลักการสอนนาฏศิลป์โดยเฉพาะเพื่อทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์

ปิยมภรณ์ ทวนทอง (2544: 35-30) ได้สร้างแบบประเมินคะแนนการสอบภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์เพลงอริษฐานซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .93 โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ชั้นเตรียม

ตอนที่ 2 กระบวนการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ผลการปฏิบัติ

วิธีการให้คะแนน

เนื่องจากการวัดผลภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินค่าของผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนซึ่งขึ้นอยู่กับ การพิจารณาการใช้ดุลยพินิจและการตัดสินใจของผู้ประเมิน ผู้ประเมินจึงไม่ควรสังเกตแล้วให้คะแนนทันที เพราะจะทำให้คะแนนที่ได้มีค่าความเชื่อมั่นต่ำและไม่ตรงความจริง

ดังนั้นวิธีการให้คะแนนการวัดผลภาคปฏิบัติต้องอาศัยเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการศึกษาในการตรวจให้คะแนน ดังนี้

1) ใช้แบบสำรวจรายการ (Checklists) ใช้สำหรับตรวจให้คะแนนภาคปฏิบัติทั้งในด้านวิธีปฏิบัติและผลปฏิบัติ โดยใช้กำหนดรายการหรือรายละเอียดต่าง ๆ ของวิธีทำหรือผลการปฏิบัติขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การให้คะแนน

2) ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ใช้สำหรับตรวจให้คะแนนเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นคุณค่าหรือคุณภาพต่าง ๆ จึงเหมาะที่จะนำมาใช้กับการให้คะแนนการปฏิบัติในด้านที่เป็นผลปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 28) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กระทรวงของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

มยุรี ลิ้มรัตน์พันธ์ (2556) อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544: 49) วิธีประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินเรียนรู้อย่างตนเองได้ และใช้วิธีการประเมินตามสภาพที่แท้จริงด้วยการประเมินที่หลากหลาย มีการบันทึกผลการประเมินอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การวัดผลประเมินผล ในกลุ่มการเรียนรู้ศิลปะในด้านความรู้ความเข้าใจวิธีการและหลักที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ได้แก่

1) การทดสอบ อาจใช้วิธีการเขียนตอบหรือสอบปากเปล่า จะเป็นการประเมินระดับความเข้าใจ ซึ่งพฤติกรรมด้านนี้ผู้เรียนอาจแสดงออกโดยการพูด การเขียน อธิบายสิ่งที่เข้าใจเพื่อสื่อสารต่อผู้อื่น การประเมินอาจใช้เครื่องมือ ดังนี้

1.1) แบบทดสอบปากเปล่า เป็นวิธีการวัดความรู้ความเข้าใจโดยครูตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนตอบปากเปล่า ซึ่งสะดวกไม่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ เหมาะสำหรับนักเรียนที่ไม่มีความสามารถทางการเขียน การทดสอบแบบนี้จะเป็นการทดสอบที่มีประโยชน์มากเพราะสามารถตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนได้อย่างชัดเจน เพราะหากนักเรียนไม่เข้าใจคำถามครู สามารถอธิบายหรือยกตัวอย่างประกอบได้ หรือหากครูไม่เข้าใจคำตอบก็ให้นักเรียนตอบหรืออธิบายใหม่ได้ แต่มีข้อจำกัด

คือ ไม่เหมาะกับการประเมินนักเรียนที่มีจำนวนมากและนักเรียนที่ตอบในช่วงหลัง ๆ จะรู้แนวคำตอบ ทำให้ความน่าเชื่อถือในการประเมินผลน้อยลง

1.2) แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ เป็นแบบทดสอบที่ครูส่วนใหญ่ใช้ เป็นการวัดด้านพุทธิพิสัยหรือด้านความรู้ความเข้าใจ

2) เครื่องมือวัดผลด้านการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับบันทึกผลการปฏิบัติงานของนักเรียน อาจเป็นใบงาน แบบบันทึกผลการสังเกต

3) การทดสอบภาคปฏิบัติชนิดใช้ตัวแทนกลุ่มงาน เป็นการทดสอบที่ให้นักเรียนทำงานที่ใช้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน

4) การประเมินสภาพจริง เป็นวิธีการประเมินที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบันโดยมีหลักการสำคัญ คือ ดำเนินการเรียนการสอน และประเมินผลในกระบวนการเดียวกัน การประเมินตามสภาพจริงจะใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การใช้ระเบียบสะสม การทดสอบตามสภาพจริง และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ก็ได้หลายชนิดขึ้นอยู่กับวิธีการประเมินของผู้สอน

5) การประเมินจากผลงานหรือชิ้นงาน โดยครูผู้สอนจะทราบสิ่งที่ตนเองสอน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินว่าผลงาน หรือชิ้นงานที่นักเรียนปฏิบัตินั้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด มีความคิดสร้างสรรค์หรือไม่ นอกจากนี้ครูผู้สอนยังสามารถทราบพัฒนาการของนักเรียนแต่ละบุคคลในแต่ละด้านได้อย่างชัดเจน

6) การประเมินผลจากแฟ้มสะสมงาน เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่มีศักยภาพในการใช้ข้อมูลสารสนเทศในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ความสามารถของผู้สร้างแฟ้มสะสมงานตามวัตถุประสงค์ สามารถประเมินผลได้ในหลายกลุ่มสาระในงานชิ้นเดียว ในการจัดทำแฟ้มสะสมงานนั้น จะเน้นบทบาท ของนักเรียนในการสร้างความเข้าใจด้วยตนเอง และสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ ซึ่งสามารถเห็นทั้งกระบวนการและผลผลิตของงาน สำหรับหลักฐานที่แสดงความสามารถของนักเรียน ได้แก่ รายงาน ใบงาน ภาพถ่าย บันทึกประจำวัน ฯลฯ การจัดหมวดหมู่ผลงานทำให้มีความสะดวกต่อการนำไปประเมินผลงานที่เก็บเข้าแฟ้มสะสมงานนั้นควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

6.1) สะท้อนเหตุการณ์หรือการเรียนรู้ที่มีความหมายของนักเรียน

6.2) แสดงถึงพัฒนาการของนักเรียน

6.3) สะท้อนกระบวนการและผลผลิต

6.4) มีความสัมพันธ์กับตัวชี้วัด

แฟ้มสะสมงานที่ดีและมีคุณภาพนั้น ต้องมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนการสอน หลักการสำคัญในการกำหนดเกณฑ์ก็คือมุ่งเน้นการพัฒนาการ

ในของนักเรียนมากกว่าการประเมินเพื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น และควรครอบคลุมทั้งสามด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณธรรมจริยธรรม

7) เครื่องมือวัดด้านจิตพิสัย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีพฤติกรรม ด้านจิตพิสัย อยู่จำนวนมาก เช่น ความชื่นชม เห็นคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี เครื่องมือที่ใช้วัด อาจใช้ดังนี้

7.1) บันทึกการสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างร่วมกิจกรรม การประเมินต้องบันทึกเป็นระยะเวลาพอสมควร

7.2) การประเมินตนเอง เป็นแบบประเมินที่ให้นักเรียนประเมินตนเอง ซึ่งมีรายการให้นักเรียนประเมิน

7.3) แบบประเมินค่านิยมหรือเจตคติ เป็นแบบวัดให้นักเรียนตอบ เพื่อตรวจสอบค่านิยมและจำแนกค่านิยมในทางบวกและทางลบ จึงได้เรียบเรียงถ้อยคำออกมาเป็นบทร้อง และประดิษฐ์ทำพ็อนรำที่สวยงาม

จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางศิลปะที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของผู้เรียน หรือแก้ไขจุดบกพร่องในการเรียนการสอนนั้นจะใช้การวัดผลและประเมินผลสองด้าน คือ ด้านความรู้ โดยการใช้ข้อทดสอบและด้านทักษะภาคปฏิบัติ เพื่อประเมินผลจากพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออก จากแบบการประเมินการแสดง โดยการสังเกต การตรวจงานหรือการสอบปากเปล่า เพื่อวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการให้คะแนน โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ประเภท Scoring Rubrics แบ่งการประเมินเป็น 3 ขั้นตอน 1. การเตรียมการปฏิบัติ 2. กระบวนการปฏิบัติ และ 3. ผลการปฏิบัติ

นาฏศิลป์พื้นฐาน

นาฏศิลป์ คือ ศิลปะการร้องรำทำเพลงที่มนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์โดยประดิษฐ์ขึ้นอย่างประณีต และมีแบบแผน ให้ความรู้ ความบันเทิง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่ยังคงให้เห็นถึงวัฒนธรรมความรุ่งเรืองของชาติได้เป็นอย่างดี โดยนาฏศิลป์เกิดจากการเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ ทั้งจากมนุษย์เอง และธรรมชาติ อาจจะได้สังเกตได้จากเด็ก ๆ ชอบแสดงบทบาทสมมุติเป็นพ่อ เป็นแม่ ในเวลาเล่นกัน หรือเป็นการเลียนแบบกิริยาท่าทางของมนุษย์เอง เมื่อผ่านกระบวนการดัดแปลงให้มีความอ่อนช้อยสวยงาม จึงเกิดเป็นท่ารำต่าง ๆ ที่ปรากฏในการแสดงนาฏศิลป์

1. การแสดงบทบาทสมมุติ

การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ เช่น เลียนแบบธรรมชาติ เลียนแบบพฤติกรรมของคน เลียนแบบพฤติกรรมของสัตว์ และเลียนแบบสิ่งของต่าง ๆ รอบตัว เป็นต้น ดังนั้นการแสดงบทบาทสมมุติจึงเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการแสดงนาฏศิลป์ การแสดงละคร และการฝึกใช้จินตนาการ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาการเคลื่อนไหวของร่างกาย และทำให้เกิดความเพลิดเพลินอีกด้วย

1.1 การเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ

เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบลักษณะของธรรมชาติหรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น เลียนแบบลมพัด ฝนตก คลื่น ต้นข้าว เป็นต้น

1.2 การเคลื่อนไหวเลียนแบบคน

เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบพฤติกรรมของคน ทั้งที่เป็นการเลียนแบบการทำงานท่าทาง อาชีพ และวัย เช่น ร้องเพลง ขับรถ ว่ายน้ำ ตำรวจ คุณครู คนชรา เป็นต้น

1.3 การเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์

เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายที่เลียนแบบท่าทางหรือพฤติกรรมของสัตว์ เช่น เลียนแบบนกบิน กบกระโดดปลาว่ายน้ำ กวางเดิน และม้าวิ่ง เป็นต้น

1.4 การเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ

เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ สามารถทำได้ตามจินตนาการ เช่น การเลียนแบบทำท่าเป็นแก้วน้ำ การเลียนแบบเป็นสะพาน เป็นต้น

โดยการแสดงบทบาทสมมุติ เป็นการสมมุติว่าตนเองเป็นสิ่งที่เหล่านั้น และทำท่าทางให้สมบทบาทเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจตรงกันกับผู้แสดง ซึ่งขณะปฏิบัติสามารถทำเสียงร้องของสิ่งที่กำลังเลียนแบบ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และสมจริงมากขึ้นได้ (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2562)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ เช่น เลียนแบบธรรมชาติ เลียนแบบพฤติกรรมของคน เลียนแบบสัตว์ และสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว โดยขณะปฏิบัติผู้แสดงสามารถส่งเสียงเลียนแบบสิ่งที่กำลังแสดงบทบาทสมมุติได้ เพื่อให้เกิดความสมจริงมากยิ่งขึ้น

2. การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง

เป็นการแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะและความหมายของเพลง ซึ่งสามารถนำท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ นาฏยศัพท์ และภาษาท่า มาประดิษฐ์เป็นท่าทางใหม่ ประกอบกับเพลง เพื่อให้เกิดความสวยงามยิ่งขึ้น

2.1 นามศัพท์

นามศัพท์ หมายถึง คำที่ใช้เรียกในวงการนาฏศิลป์ไทยใช้สื่อความหมายกันได้ทุกฝ่าย การแสดงนามศัพท์ในนาฏศิลป์ไทยมีมากมาย และบางคำก็มีความหมายรู้จักกันเฉพาะตัวแสดงพวกเดียวกันเท่านั้น

ฐิติรัตน์ เกิดหาญ (2555: 12) ได้กล่าวไว้ว่า นามศัพท์แบ่งออกได้ 3 หมวด คือ

1) หมวดนามศัพท์ แบ่งออกเป็น

- 1.1) การจีบ เช่นจีบหงาย จีบคว่ำ จีบส่งหลัง เป็นต้น
- 1.2) การตั้งวง เช่นวงบน วงกลางวงล่าง วงหน้า เป็นต้น
- 1.3) การใช้เท้า เช่น จรด ประ กระทบ กระทบ ถัดเท้า ยกเท้า เป็นต้น
- 1.4) การใช้มือ เช่น สลัดมือ ม้วนมือ คลายมือ เป็นต้น

2) หมวดกิริยาศัพท์ แบ่งออกเป็น

2.1) ศัพท์เสริม ได้แก่ คำศัพท์ที่ใช้ในการเรียกชื่อท่ารำที่ทำให้ดูสวยงามขึ้น เช่น ทรงตัว ลดวง ซิ่งเอว เปิดคาง กุดคาง เป็นต้น

2.2) ศัพท์เสื่อม ได้แก่ คำศัพท์ที่ใช้ในการเรียกชื่อท่ารำหรือท่วงท่าของผู้รำที่ไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน เพื่อให้ผู้นำแก้ไขให้ดีขึ้น เช่น วงคว่ำ วงหัก วงลั่น รำจิ้งหะ เป็นต้น

3) หมวดนามาศัพท์เบ็ดเตล็ด ได้แก่ ศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้เรียกในภาษานาฏศิลป์ นอกเหนือไปจากนามศัพท์และกิริยาศัพท์ เช่น จีบยาว จีบสั้น ถักคอ เดิน เป็นต้น

จิราพรรณ ปิ่นแก้ว (2559: 10) ได้กล่าวว่า นามศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกท่ารำทางนาฏศิลป์ หรือการละคร การท่อนรำ การสร้างสรรค์ท่ารำที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ ผู้แสดงจำเป็นต้องเข้าใจกระบวนการรำรำ อันจะส่งผลถึงความประณีตของท่วงท่าที่สร้างสรรค์ของศิลปินที่งดงามลงตัว นาฏศิลป์ที่บรมครู ผู้เชี่ยวชาญได้สร้างสรรค์ไว้พอจะรวบรวมได้คือ นามศัพท์ กิริยาศัพท์ และนามศัพท์เบ็ดเตล็ด

จากที่นักวิชาการได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่านามศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้ในการแสดงออกสื่อความหมายนั้น ๆ และเป็นศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อท่ารำทางด้านนาฏศิลป์

2.2 ภาษาท่า

ฐิติรัตน์ เกิดหาญ (2555: 122) ได้กล่าวไว้ว่าภาษาทำนาฏศิลป์ เป็นการนำท่าทางต่างๆ และสีหน้าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น คำพูด กิริยาอาการ อารมณ์ ความรู้สึก มาปฏิบัติเป็นท่าทางนาฏศิลป์ไทยที่มีความหมายแทนคำพูดให้สอดคล้อง กับจังหวะเพลงและการขับร้อง การฝึกปฏิบัติ การฝึกหัดภาษาท่าจะต้องฝึกให้ถูกต้องตามแบบแผนเพื่อจำได้สื่อความหมายได้โดยตรง ซึ่งจะทำให้ผู้ชมเข้าใจความหมายที่ผู้แสดงต้องการสื่อความหมายมากขึ้น ที่มาของภาษาท่าที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1) ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ เป็นท่าทางที่ดัดแปลงมาจากท่าทางตามธรรมชาติของของเรา แต่ปรับปรุงให้ดูสวยงามอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น โดยใช้ลักษณะการรำรำเบื้องต้นมาผสมผสาน เช่น ท่ายิ้ม ท่าเรียก ท่าปฏิเสธ ท่าร้องไห้ ท่าดีใจ ท่าเสียใจ ท่าโกรธ

2) ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์โดยตรง เป็นท่าทางที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อให้เพียงพอใช้กับคำร้อง หรือคำบรรยายที่จะต้องแสดงออกเป็นท่ารำ เช่น สอดสร้อยมาลา เป็นต้น

ภาษาท่าเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ความหมายระหว่างผู้แสดงและผู้ชมในการแสดงนาฏศิลป์ เพราะทำให้ผู้ชมทราบว่าผู้แสดงกำลังสื่ออะไร หรือกำลังมีอารมณ์อย่างไร ภาษาท่าสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

- 1) ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
- 2) ภาษาท่าที่ใช้แทนกิริยาอาการต่างๆ
- 3) ภาษาท่าที่ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกภายใน

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวันทุกวันนี้ มนุษย์เราใช้ท่าทางประกอบการพูดหรือบางครั้งมีการแสดงสีหน้า ความรู้สึก เพื่อเน้นความหมายด้วยในทางนาฏศิลป์ ภาษาท่าเสมือนเป็นภาษาพูด โดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมา แต่อาศัยส่วนประกอบอวัยวะของร่างกายแสดงออกมาเป็นท่าทางโดยเลียนแบบท่าทางธรรมชาติ เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ การปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์แบ่งออกได้ดังนี้

- 1) ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนคำพูด เช่น ฉันทน์ เธอ ท่าน ปฏิเสธ ท่าเรียก ท่าไป
- 2) ภาษาท่าทางนาฏศิลป์อธิบายหรือกิริยาอาการ เช่น ท่ายืน ท่าเดิน ท่านั่ง
- 3) ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ เศร้า

จิราพรรณ ปิ่นแก้ว (2559: 10) ได้กล่าวว่าภาษาท่าทางนาฏศิลป์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้สำหรับการสื่อสารของนักแสดง เพื่อให้เข้าใจโดยใช้ท่าทางนาฏศิลป์เป็นตัวสื่อไม่ใช่คำพูด เป็นอวัจนภาษาอย่างหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่งนั่นคือ ภาษาใบ้ ส่วนใหญ่จะใช้อากัปกิริยาของอวัยวะร่างกายเป็นตัวสื่อสารเพื่อบอกอาการ ความต้องการ ให้ผู้รับสารเข้าใจในการสื่อสาร ภาษาท่าทางนาฏศิลป์มีปรากฏอยู่ในการแสดงละคร หรือบทระบำของละครไทยบางเพลงก็มีกิริยาท่าทางที่ปรากฏออกมาทางอวัยวะของร่างกาย สีหน้า และอารมณ์ที่ปรากฏขึ้นมา สามารถจำแนกได้ 3 ประเภท คือ ท่าซึ่งใช้แทนคำพูด ท่าซึ่งเป็นอธิบาย และกิริยาอาการ และท่าซึ่งแสดงถึงอารมณ์ภายใน

จากที่นักวิชาการได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าภาษาท่า หมายถึง ศัพท์ที่ใช้แทนคำพูดในการแสดงออกทางนาฏศิลป์เพื่อสื่อความหมายนั้น ๆ ให้ผู้ชมการแสดงนาฏศิลป์ได้เข้าใจ

2.3 การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติ สัตว์

เป็นการนำท่าทางที่ได้จากการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบธรรมชาติและสัตว์ หรือภาษาท่า นาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้อง มาแสดงให้เข้ากับเพลง เช่น เพลงช้าง ให้แสดงท่าทางเลียนแบบลักษณะของช้าง เพลงก่อก๊อแป๊ะ แสดงท่าทางเลียนแบบต้นไผ่ เป็นต้น (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2562)

รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

ทิสนา แคมมณี (2551: 245) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ มีสาระสำคัญดังนี้

1. หลักการและแนวคิดตามรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

แฮร์โรว์ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับมีความซับซ้อนมาก ดังนั้นการกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อย ลำดับขั้นดังกล่าว ได้แก่ การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ การแสดงออก และการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

วัตถุประสงค์รูปแบบนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์และชำนาญ

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

การพัฒนาทักษะปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนที่ซับซ้อนน้อยไปสู่ซับซ้อนมาก 5 ขั้นตอน ลักษณะการจัดการเรียนการสอนของรูปแบบการพัฒนาทักษะปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนที่ซับซ้อนน้อยไปสู่ซับซ้อนมาก 5 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำตัวเอง ผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้วให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอนหรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนที่ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (Precision) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำที่ถูกต้อง แม่น ตรงพอดี สมบูรณ์แบบ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก (Articulation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้นจนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบ อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย ๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

โดยการนำรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ (Harrow) ไปใช้นั้นสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี พลศึกษา ศิลปะศึกษาและวิชาอื่น ๆ ก็สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาทางด้านทักษะปฏิบัติจนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งข้อสังเกตที่สำคัญ คือ รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ (Harrow) เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติการแสดงออกต่าง ๆ เป็นการฝึกประสบการณ์ให้กับผู้เรียนและเป็นการพัฒนาผู้เรียนทีละขั้นตอนจากง่าย ๆ ไปจนถึงขั้นตอนยากของรูปแบบการเรียนการสอน

4. ประโยชน์ของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

ผู้เรียนจะสามารถกระทำ หรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่วชำนาญในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเรียนการสอนทักษะปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนโดยการให้นักเรียนปฏิบัติ ซึ่งเป็นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ซึ่งจะสามารถทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ถูกต้องตามขั้นตอนและรวดเร็วขึ้น

สื่อประสม

1. ความหมายของสื่อประสม

กฤษฎณาพร จันทะพันธ์ (2553: 19) ได้กล่าวว่า สื่อมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน นำมาใช้เพื่อส่งเสริมการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพในยุคศตวรรษที่ 21 โดยการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนเป็นสิ่งช่วยถ่ายทอดความรู้ ปัจจุบันนิยมใช้สื่อประสม โดยการนำสื่อหลาย ๆ อย่างมาสัมพันธ์กัน เพื่อถ่ายทอดเนื้อหา ซึ่ง “สื่อประสม” เป็นการนำสื่อการสอนหลาย ๆ อย่างมาใช้ร่วมกันอย่างมีความสัมพันธ์กัน สื่อการสอนที่ดีจะต้องเหมาะสมกับวัย ตลอดจนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของผู้เรียน การใช้สื่อประสมต้องอาศัยส่วนเด่นของสื่อการสอนแต่ละชนิดมาใช้ร่วมกัน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกันจึงจะเป็นประโยชน์อย่างเต็มที่

สุวรรณา คุณทัน (2550: 11) ได้กล่าวว่า สื่อประสมเป็นวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ หรือสื่อที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง

จากความหมายของสื่อประสมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สื่อประสมเป็นการนำสื่อการสอนหลาย ๆ อย่างมาใช้ร่วมกันอย่างมีความสัมพันธ์กัน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประเภทของสื่อประสม

มีนักการศึกษาได้จำแนกประเภทของสื่อการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

พรพีไล เลิศวิชา (2550: 118-123) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อประสมได้พัฒนาขึ้นมา มีเนื้อหาต่าง ๆ อย่างมากมาย สามารถจำแนกสื่อประสมเพื่อการศึกษาออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1) สื่อประสมเพื่อการศึกษาที่มุ่งหมายสอนเนื้อหาสาระ เรียกกันโดยทั่วไปว่า Tutorial เนื่องจากโปรแกรมประเภทนี้ เน้นสาระสำคัญของเนื้อหาและข้อความต่าง ๆ จำนวนมาก ดังนั้น จึงยากที่จะออกแบบให้มีความสนุกสนาน โปรแกรมชนิดนี้มักจะสอนเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ โดยเสนอเนื้อหาและมีการตั้งคำถาม โปรแกรมจะอธิบายเนื้อหาที่ต้องการสอนแล้วตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ ต่อจากนั้นโปรแกรมจะวิเคราะห์คำตอบแล้วตัดสินใจว่าผู้เรียนควรจะเรียนในระดับที่สูงขึ้น เรียนซ้ำของเดิมหรือย้อนกลับไปเรียนในระดับที่ต่ำกว่า เป็นต้น แต่ในบางกรณีโปรแกรมอาจจะแสดงคำอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมก็ได้ ดังนั้นโปรแกรมจึงมีเนื้อหาและคำถามซ้อนกันอยู่หลายชั้น ผู้ออกแบบโปรแกรมบางคนอาจใช้วิธีแนะนำแนวความคิดคำตอบให้แก่ผู้เรียนทีละขั้น ซึ่งเท่ากับเป็นการแนะนำทางให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบ

2) สื่อประสมเพื่อการศึกษาประเภทการฝึกฝนปฏิบัติซ้ำ ๆ หรือฝึกทักษะโปรแกรมประเภทนี้ มุ่งหมายให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว รวดเร็ว และแม่นยำ โดยการผ่านการฝึกฝนวิชาความรู้นั้น ๆ เป็นเวลานาน โปรแกรมประเภทฝึกทักษะที่มีอยู่

เป็นจำนวนมากในท้องตลาด โดยเฉพาะโปรแกรมฝึกทักษะภาษาต่างประเทศ และโปรแกรมฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์โปรแกรมการฝึกทักษะเน้นการฝึกเฉพาะทาง โดยกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอน เช่น การฝึกทักษะในการคำนวณ เป็นต้น ในโปรแกรมการฝึกแต่ละโปรแกรมจะมีการกำหนดลำดับหัวข้อการฝึกไว้อย่างแน่นอน แต่ผู้เรียนก็สามารถเลือกรายการฝึกตามต้องการได้เช่นเดียวกัน

3) สื่อประสมเพื่อการศึกษาประเภทสร้างสถานการณ์จำลอง มีการเรียนรู้จำนวนมากที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้โดยการเข้าไปอยู่ในเงื่อนไขหรือสถานการณ์อย่างหนึ่ง จึงจะสามารถได้รับความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ การเรียนรู้วิธีการบังคับเครื่องจักรและเครื่องยนต์กลไกต่าง ๆ การเรียนรู้ขั้นตอนและกระบวนการการทำงานของเครื่องมือต่าง ๆ การเรียนรู้แก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ในการทำงาน เป็นต้น การเรียนรู้เหล่านี้ไม่สามารถได้รับความรู้จากการอ่านจินตนาการหรือดูด้วยตา แต่ต้องลงมือกระทำในเงื่อนไขที่กำหนดนั้น ๆ การสอนวิชาเหล่านี้ด้วยการบรรยายและจดบันทึกเป็นวิธีการที่ได้รับสัมฤทธิ์ผลการศึกษาต่ำ

4) สื่อประสมที่เน้นหรือออกแบบเป็นเกม สื่อประสมเพื่อการศึกษาที่ออกแบบในรูปแบบของเกม ได้รับความนิยมนมากที่สุดในปัจจุบัน เพราะการออกแบบจะเน้นให้เกิดความสนุกสนานแก่ผู้เรียน สื่อประสมเพื่อการศึกษาประเภทเกมถูกออกแบบให้ใช้ได้ง่าย สนุกสนาน และดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี โปรแกรมอาจออกแบบมาเป็นเกมฝึกทักษะหรือเกมประเภทแก้ไขปัญหา ซึ่งส่วนใหญ่มักจะมีภาพเคลื่อนไหวด้วย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานยิ่งขึ้น

5) สื่อประสมเพื่อการศึกษาที่เน้นการสาธิต เป็นสื่อประสมเพื่อการศึกษาที่มุ่งเน้นแสดงขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ สำหรับวิชาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้อย่างมีลำดับขั้นตอนโดยละเอียด การอธิบายด้วยคำพูดหรือการอธิบายบนกระดานจะน่าเบื่อหน่ายและไม่น่าติดตาม รวมทั้งการอธิบายอาจช้าหรือเร็วเกินกว่าที่ผู้เรียนจะเข้าใจได้ชัดเจน การสาธิตความรู้ที่ละขั้นตอนตามลำดับ ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปได้ดีและเป็นแบบรายบุคคลอย่างแท้จริง

6) สื่อประสมเพื่อการศึกษาประเภทให้ความรู้ทั่วไปและความรู้อ้างอิง สื่อประสมประเภทนี้ บรรจุข้อความภาพและเสียงเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ โดยจัดหัวข้อเป็นหมวดหมู่ที่สามารถเทียบเคียงได้กับหนังสือประเภทสารานุกรม แต่การใช้งานสะดวกมากขึ้น โดยเฉพาะความสามารถในการแสดงข้อมูลเกี่ยวกับภาพเคลื่อนไหวและเสียง จึงทำให้ผู้ใช้ได้เห็นภาพและได้ยินเสียงที่เกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ การค้นหาสาระจากสื่อประสมประเภทนี้ ใช้วิธีการขยายเชื่อมโยงจากคำ หรือภาพที่ปรากฏบนจอที่เรียกว่า ไฮเปอร์เท็กซ์ จากคำหรือภาพหนึ่งภาพเชื่อมโยงไปสู่คำอธิบายภาพหรือเสียง โดยการแสดงผลหลังจากการกดเมาส์ที่คำหรือภาพนั้น การเชื่อมโยงนี้อาจมีซ้อน ๆ กันหลายชั้นแล้วแต่โปรแกรมหรือสื่ออื่นได้ออกแบบไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 23) ได้จำแนกประเภทของสื่อไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1) สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น นิตยสาร วารสาร ตำรา หนังสือเรียน แผ่นพับ โปสเตอร์ เป็นต้น

2) สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้กับคู่กับเครื่องมือโสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ การใช้อินเทอร์เน็ต การศึกษาผ่านดาวเทียม เป็นต้น

3) สื่ออื่น ๆ เช่น สื่อบุคคลรวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สื่อกิจกรรม/กระบวนการ สื่อวัสดุ/เครื่องมือและอุปกรณ์

จากประเภทของสื่อประสมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สื่อประสมแบ่งออกเป็น วัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งนำมาใช้ประกอบในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น สื่อจากเทคโนโลยีที่สามารถเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต (tablet) โทรศัพท์เคลื่อนที่ วิดีโอ ภาพสามมิติที่สวยงาม รวมถึงเกมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและความสามารถของนักเรียน

3. ความสำคัญของสื่อประสม

ปัจจุบันมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้ผู้คนต้องพัฒนาตนเองให้สามารถรับรู้ข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง สื่อการสอนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนมีบทบาทในการคัดเลือกหรือสร้างขึ้นมาประกอบในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น แต่บางครั้งเมื่อนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อเป็นเวลานาน ๆ อาจเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ยิ่งถ้าหากเป็นสื่อที่มีความยุ่งยากซับซ้อนทำให้ไม่สนุกแล้วนักเรียนก็ยิ่งจะหมดกำลังใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น ชุดสื่อประสมที่ใช้ควรเป็นสื่อที่มีการเสริมแรงให้กำลังใจและให้ผู้เรียนทราบถึงความก้าวหน้าของตนเองเป็นระยะ ๆ โดยมีสื่อใดสื่อหนึ่งเป็นสื่อหลัก และมีสื่อชนิดอื่นเป็นสื่อเสริม สื่อประสมควรได้พัฒนาการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์จะช่วยให้เรียนรู้ได้เร็วขึ้น เข้าใจบทเรียนอย่างเป็นรูปธรรม บรรยากาศการเรียนการสอนสนุกสนาน ทำให้บทเรียนน่าสนใจลดเวลาในการสอนและประหยัดค่าใช้จ่าย และที่สำคัญสื่อประสมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจไม่เบื่อหน่าย เนื่องจากสื่อประสมกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นและส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (จันทร์จิรา ชาวบ้านเกาะ, 2554: 23)

จากความสำคัญของสื่อประสมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สื่อประสมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจไม่เบื่อหน่ายเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาได้เร็ว เนื่องจากมีสื่ออย่างหลากหลายและเร้าใจอยู่ตลอดเวลา และยังช่วยประหยัดเวลาทั้งผู้สอนและผู้เรียนทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

4. ประโยชน์ของการใช้สื่อประสม

ฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ (2548: 68-70) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการนำสื่อประสมมาประยุกต์ใช้งานกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีอยู่หลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้งาน ตัวอย่างเช่น สื่อประสมที่ผลิตเป็นบทเรียนสำเร็จรูปสำหรับกลุ่มผู้ใช้ในแวดวงการศึกษา และฝึกอบรม สื่อประสมที่ผลิตขึ้นเพื่อนำเสนอสินค้าและบริการสำหรับการโฆษณาในแวดวงธุรกิจ เป็นต้น นอกจากนี้จะช่วยสนับสนุนประสิทธิภาพในการดำเนินงานแล้ว ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิผลให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุนอีกด้วย โดยสามารถแยกแยะประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำสื่อประสมมาประยุกต์ใช้ ได้ดังนี้

1) ง่ายต่อการใช้งาน โดยส่วนใหญ่เป็นการนำสื่อประสมมาประยุกต์ใช้งานร่วมกับโปรแกรม คอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มผลผลิต ดังนั้นผู้พัฒนาจึงจำเป็นต้องมีการจัดทำให้มีรูปลักษณะที่เหมาะสม และง่ายต่อการใช้งานตามกลุ่มเป้าหมาย เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตัวอย่างเช่น การใช้งานสื่อประสมในบทเรียนวิธีวิจัยทางธุรกิจ

2) สัมผัสได้ถึงความรู้สึก สิ่งสำคัญของการนำสื่อประสมมาประยุกต์ใช้งาน คือ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถรับรู้ได้ถึงความรู้สึกจากการสัมผัสกับสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏอยู่บนจอภาพ อันได้แก่ รูปภาพ สัญลักษณ์ (icon) ปุ่ม และตัวอักษร เป็นต้น ทำให้ผู้ใช้สามารถควบคุมและเข้าถึงข้อมูลต่างๆ

3) สร้างเสริมประสบการณ์ การออกแบบและพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้านสื่อประสม แม้ว่าจะมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันตามแต่ละวิธีการ

4) เพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ สืบเนื่องจากระดับขีดความสามารถของผู้ใช้แต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับและสั่งสมมา

5) เข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น ด้วยคุณลักษณะขององค์ประกอบของสื่อประสม ทั้งข้อความหรือตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงและวีดิทัศน์ สามารถที่จะสื่อความหมายและเรื่องราวต่างๆ ได้แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการนำเสนอ

6) คุ้มค่าในการลงทุน การใช้โปรแกรมด้านสื่อประสมจะช่วยลดระยะเวลา ไม่ว่าจะเป็นเป็นเรื่องของการเดินทางการจัดหาวิทยากร การจัดหาสถานที่ การบริหารตารางเวลา และการเผยแพร่ช่องทางเพื่อนำเสนอสื่อ เป็นต้น

7) เพิ่มประสิทธิผลในการเรียนรู้ การสร้างสรรค์ชิ้นงานด้านสื่อประสมจำเป็นต้องถ่ายทอดจินตนาการจากสิ่งที่ยากให้กลายเป็นสิ่งที่ง่ายต่อการรับรู้และเข้าใจด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ นอกจากจะช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานแล้ว ผู้ใช้ยังได้รับประโยชน์และเพลิดเพลินในการเรียนรู้อีกด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สื่อประสมมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เพราะสามารถกระตุ้นความสนใจนักเรียนทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้แล้วเข้าใจ

บทเรียนได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นสื่อประสมยังช่วยให้ครูผู้สอนและผู้เรียนประหยัดเวลาในการเรียนและทำให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันสามารถพัฒนาตนเองได้ดีตามความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละคน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น โดยการนำแนวทางการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์มาจัดการเรียนรู้ร่วมกับการใช้สื่อประสม โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก โดยนักเรียนจะได้เรียนรู้ตามขั้นตอนรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสมต่าง ๆ ที่ครูจัดทำขึ้น นักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติจริงและสนุกสนานกับการใช้สื่อประสมที่มีสีสันสวยงามและหลากหลาย ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นไปอย่างธรรมชาติ ไม่รู้สึกกดดันพร้อมกับการจัดเรียนการสอนในสภาพแวดล้อมที่ดี มีความสนุกสนานกับการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสมประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม เป็นขั้นที่ให้นักเรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้นักเรียนทำได้ โดยสังเกตจากการปฏิบัติทำซ้ำของครู และจากบัตรภาพที่ครูจัดทำขึ้น โดยนักเรียนปฏิบัติตามสิ่งที่สังเกตได้ นักเรียนจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยนักเรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 2 การลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม เมื่อนักเรียนได้สังเกตจากการปฏิบัติของครู และจากบัตรภาพจนสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้วครูให้นักเรียนปฏิบัติทำซ้ำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น โดยครูใช้บัตรคำในการให้นักเรียนปฏิบัติทำซ้ำตามคำสั่ง ซึ่งการปฏิบัติตามคำสั่งนี้แม้ว่านักเรียนยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่นักเรียนได้ประสบการณ์ในการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การกระทำถูกต้องสมบูรณ์ร่วมกับสื่อประสม เป็นขั้นที่นักเรียนต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือคำสั่งนำทางครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทำซ้ำร่วมกับเพลงที่ครูจัดขึ้น จนนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องแม่นยำ ตรงพอดีสมบูรณ์แบบ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นตอนที่ 4 การแสดงออกร่วมกับสื่อประสม เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนได้ฝึกฝนมากขึ้น โดยครูจะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติร่วมกับวิดีโอที่ครูจัดขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และมั่นใจ

ขั้นตอนที่ 5 การกระทำอย่างเป็นธรรมชาติร่วมกับสื่อประสม ชั้นนี้เป็นชั้นที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทำร่ำทางนาฏศิลป์ร่วมกับเพลงได้อย่างสบาย ปฏิบัติได้อย่างเป็นธรรมชาติเป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สีกว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ

ทักษะการปฏิบัติ

1. ความหมายของทักษะปฏิบัติ

สุชาติ ศิริสุขไพบุลย์ (2526: 9) ได้กล่าวว่า ทักษะปฏิบัติ (Skill) หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญกล้ามเนื้อของบุคคล ซึ่งเรียกกันว่าทักษะปฏิบัติ หรือทักษะทางกล้ามเนื้อ การเกิดทักษะทางกล้ามเนื้อหรือทักษะปฏิบัติจึงเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่ดีจากเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง เช่น การตะไบ สกัด เลื่อย การใช้เครื่องมือจักรกล การเชื่อมโลหะ อมเครื่องยนต์ ฯลฯ ล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของกล้ามเนื้อที่แสดงออกในลักษณะของคา จงความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญ และชำนาญที่ต้องอาศัยการฝึกหัดที่เหมาะสม

นวลจิตต์ เขวกิรติพงศ์ (2535: 50) ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติ หมายถึง การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการทำงานของกล้ามเนื้อโดยทั้ง ดังกล่าวต้องมีความซับซ้อนจะต้องอาศัยความสามารถในการบริหารเบื้องต้นของกล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมองจะต้องมีการปฏิบัติสัมพันธ์ของการตอบสนองกับความรู้สึที่ป้อนเข้าไป การทำงานนี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน จะเกิดความชำนาญ และความคงทน

อภิชาติ อนุกุลเวช (2551: 64) ได้ให้ความหมายของทักษะปฏิบัติ คือ ความสามารถ ความชำนาญของกล้ามเนื้อที่กระทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว และรวดเร็ว ที่ต้องอาศัยการฝึกหัดอย่างเหมาะสม จึงจะทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงาน

จากความหมายของทักษะปฏิบัติที่นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าทักษะปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมการใช้อวัยวะเคลื่อนไหวของร่างกายในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งทักษะปฏิบัติเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างพุทธิพิสัยกับสิ่งเร้าภายนอก ตั้งแต่ขั้นการเรียนรู้ การพร้อมปฏิบัติ การตอบสนองตามผู้ปฏิบัติ การปฏิบัติ และการตอบสนองที่ซับซ้อน การปฏิบัตินั้นจะพิจารณาวิธีปฏิบัติงานผลการปฏิบัติงาน และพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติ

2. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ

ทีศนา แชมมณี (2557: 244-245) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติ ว่าทักษะส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ ก่อนแล้วเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดีและรวดเร็ว ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ขั้น คือ

1) ขั้นสาธิตทักษะหรือกระทำเป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำในภาพรวมโดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้นักเรียนดูต้องต้องกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไปก่อนการสาธิตครูควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการสังเกตควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

2) ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยเมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้วผู้สอนควรแบ่งทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามทีละส่วนอย่างช้า

3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มี การสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดผู้สอนควรให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขจนผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไปและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้น ทำเช่นนั้นเรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

4) ขั้นให้เทคนิควิธีเมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงาม ได้รวดเร็วขึ้น ทำได้ง่ายขึ้น หรือสิ้นเปลืองน้อยลง

5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

Harrow (1972: 96-99) ได้จัดลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติโดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมากซึ่งกระบวนการเรียนการสอน

1) ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการณ์กระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ ผู้เรียนจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกการกระทำนั้น ๆ ได้

2) ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้วให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็นผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอนหรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้แม้ผู้เรียนยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่ผู้เรียนได้ประสบการณ์ในการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

3) ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (Precision) เป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือคำสั่งนำทางการกระทำที่ถูกต้องแม่นยำตรงพอดีสมบูรณ์แบบ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

4) **ชั้นการแสดงออก (Articulation)** เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้นจนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความตั้งใจ

5) **ขั้นตอนการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization)** ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบายเป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอากระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนปฏิบัติดังกล่าวมาปรับเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับการสอนทักษะปฏิบัติของแต่ละขั้นตอนที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

3. แนวทางการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ

เรณู โกสินานนท์ (2548: 20-25) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นานุกศิลป์ ดังนี้

1) สอนจากง่ายไปหายาก เช่น สอนการทำมีอิจิบและวงก่อนที่จะสอนให้นักเรียนสอนให้นักเรียนทำทำสวดสร้อยมาลา

2) สอนตามความสามารถของบุคคล เช่น นักเรียนคนไหนทำได้เร็วก็จะสอนเร็ว แต่ถ้านักเรียนคนไหนทำได้ช้า ครูก็จะต่อทำซ้ำหรือสอนซ้ำให้อย่างช้า ๆ

3) เปลี่ยนแปลงท่ารำที่ยากให้เป็นท่ารำที่ง่าย แต่มีความหมายของภาษาท่ารำคงเดิม ท่ารำบางท่าอาจยากเกินความสามารถของผู้เรียน ครูผู้สอนอาจจะพิจารณาเปลี่ยนแปลงท่ารำให้ง่ายขึ้นเพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ การเปลี่ยนแปลงท่ารำจะต้องคำนึงถึงความหมายของท่ารำเป็นสิ่งสำคัญคือเมื่อเปลี่ยนท่ารำที่ยากเป็นท่ารำที่ง่ายแล้วความหมายของท่ารำต้องไม่เปลี่ยนไป

4) การสอนแต่ละท่าต้องอธิบายและแนะนำอย่างละเอียดตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า

5) ระหว่างปฏิบัติท่ารำครูต้องคอยสังเกตและเตือนลีลาการรำของผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่ถูกต้องเสมอ เช่น ขณะรำต้องคั่นหลังคั่นไหล่ไม่ก้มหน้าตลอดเวลาขณะรำการสอนนานุกศิลป์ต้องมีความละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าการสอนหนังสือ เพราะต้องอาศัยเวลาในการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญโดยเฉพาะท่ารำนานุกศิลป์ไทยมีความละเอียดละไม อวัยวะทุกส่วนจากแขน ขา มือเท้า ลำตัวศีรษะ ไหล่ต้องเคลื่อนไหวไปพร้อม ๆ กันยากแก่การปฏิบัติให้ได้ผลดีในระยะเวลาสั้น ดังนั้นการต่อท่ารำหรือสอนรำให้นักเรียนต้องยึดหลักเดียวกัน คือ ต่อท่ารำหรือสอนรำทีละท่ารำ และแต่ละท่าต้องสอนซ้ำ ๆ กันจนเห็นว่านักเรียนสามารถทำได้แล้วด้วยตนเองจึงจะต่อท่ารำต่อไป

6) สังเกตท่าทางการของนักเรียนถ้าพบว่าไม่ถูกต้องครูผู้สอนต้องแนะนำอธิบายให้นักเรียนปฏิบัติได้อย่างถูกต้องไม่ปล่อยให้เด็กนักเรียนจำผิดต่อไป

7) การใช้ศัพท์นาฏศิลป์ในบางครั้งครูผู้สอนอาจเปลี่ยนใช้คำศัพท์ที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย จำง่ายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจง่ายและจำได้อย่างรวดเร็ว และเมื่อนักเรียนจำได้แล้วครูจึงบอกให้ทราบถึงศัพท์ที่เรียกที่ถูกต้องตามหลักวิชานาฏศิลป์การบอกอาจบอกควบคู่ไปกับขณะต่อท่ารำหรืออธิบายให้เข้าใจภายหลังได้ แต่ควรให้นักเรียนจำชื่อที่ถูกต้องได้

8) ให้นักเรียนฝึกร้องเพลงประกอบการไปพร้อม ๆ กับการฝึกรำเพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเพลงที่ทำได้อย่างถูกต้องด้วยตนเองเพื่อเวลาซ้อมรำด้วยตนเองก็สามารถทำได้ถูกต้องตามเพลงและเป็นการปลูกฝังนิสัยการร้องเพลงไทยให้นักเรียนเกิดความรักเห็นคุณค่าและความสำคัญของเพลงไทยอีกด้วย

9) การสอนรำแต่ละเพลงท่ารำที่สอนควรเป็นมาตรฐานแบบแผนเดียวกัน เพื่อให้นักเรียนที่ได้เรียนรุ่นต่อมาจะได้รำเหมือนกันทำให้ผู้เรียนไม่สับสน

10) เปรียบเทียบท่ารำนำท่ารำที่คล้ายกันมาเปรียบเทียบทำให้ดูเพื่อให้เห็นความแตกต่างของท่ารำและไม่ทำให้ผู้เรียนจำท่ารำปะปนสับสนกันเพราะคิดว่าท่ารำเหมือนกันเช่น การม้วนมือ สลัดมือ และคลายมือ

11) วิธีสาธิตโดยรำนำหน้าให้นักเรียนดู ครูผู้สอนควรรำนำหน้า 2 แบบคือ

11.1) ครูรำนำหน้านักเรียน คือ ครูอยู่ด้านหน้าของนักเรียนและหันหลังให้นักเรียน นักเรียนจะมองเห็นด้านหลังของครูและรำตามครู

11.2) ครูรำต่อหน้าหรือประจันหน้า คือ ครูหันหน้าเจอกับนักเรียน แต่ครูจะรำสลับด้านกับนักเรียน เช่น ท่ารำจริงจีบมือขวาครูก็จีบมือซ้ายหรือเรียกว่าครูรำเป็นกระจกให้นักเรียนดูให้ถนัดและชัดเจน วิธีการนี้เป็นวิธีการสาธิตที่ดีเพราะขณะที่ครูสาธิตให้นักเรียนดูและรำตามครูสามารถมองเห็นท่ารำของนักเรียนและสามารถบอกหรือชี้แนะนักเรียนได้ขณะกำลังสาธิต

12) การจัดแถวขณะรำหรือตำแหน่งที่รำควรฝึกให้นักเรียนระวังเรื่องตำแหน่งที่อยู่ขณะรำไม่ว่าจะอยู่กับที่ หมุนตัว หรือวิ่งไปมา

13) การสอนแยกท่ารำให้เข้าใจทีละอย่าง เช่น ท่ารำบางท่าต้องปฏิบัติพร้อมกันทั้งมือและเท้า ครูอาจแยกสอนทีละอย่างโดยสอนให้ปฏิบัติส่วนมือจนคล่อง แล้วจึงสอนให้ปฏิบัติส่วนเท้าและเมื่อคล่องแล้วจึงสอนทั้งมือและเท้ารวมกัน

14) การใช้เพลงประกอบการสอนแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

14.1) ยังไม่ใช้เพลง คือ ครูสาธิตท่ารำให้นักเรียนดูและให้นักเรียนรู้ตามครูบ่อย ๆ จนสามารถทำได้ขั้นนี้ ครูเป็นผู้ร้องเพลงเองและให้นักเรียนฝึกร้องพร้อมครูไปด้วย

14.2) เริ่มใช้เพลงบ้างเมื่อสอนท่ารำหรือต่อท่ารำไปได้พอสมควรแล้ว ควรให้นักเรียนได้ฟังเพลงจากเทปบันทึกเสียงและฝึกร้องฝึกรำไปเรื่อย ๆ กับเพลงจริง

14.3) เมื่อสอนทำรำหรือต่อทำรำจบเพลงแล้ว ควรให้นักเรียนได้ฝึกรำตั้งแต่ต้นจนจบพร้อมเพลงจริงจากเทปบันทึกเสียง และอาจให้นักเรียนร้องเพลงควบคู่ไปกับเพลงจากเทปบันทึกเสียงด้วย เพื่อให้นักเรียนร้องเพลงและรำประกอบเพลงได้ดีขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2550: 52-55) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ นาฏศิลป์ดังนี้

1) การเตรียมตัวของครู

1.1) ศึกษาหลักสูตรในระดับชั้นที่สอน

1.2) ศึกษาแนวการสอน

1.2.1) การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ต้องคำนึงถึงจุดประสงค์

1.2.2) การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ควรใช้เอกสารต่าง ๆ นอกเหนือจากหลักสูตร

เช่น คู่มือการสอนนาฏศิลป์ เป็นต้น

1.2.3) ดนตรีและนาฏศิลป์ประกอบด้วยกิจกรรมใหญ่ 4 กลุ่ม คือ การเน้นจังหวะ ร้องเพลง การฟังก และนาฏศิลป์กิจกรรมทั้ง 4 กลุ่มนี้ควรจะสอนไปพร้อม ๆ กัน แต่จะเน้นกิจกรรมใดมากหรือน้อยกว่ากันให้พิจารณาจากแผนการสอนนั้น ๆ

1.2.4) การสอนควรเป็นรูปแบบของการสาธิตก่อน ในขณะที่เดียวกันผู้สอนอาจใช้วิธีสอนแบบอื่น ๆ เข้าผสมผสานกันในบางครั้ง

1.2.5) มีลำดับขั้นตอนในการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจในกิจกรรม ทั้งการเรียนภาคทฤษฎี และการฝึกภาคปฏิบัติควบคู่กัน

1.2.6) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรหาสื่อการเรียนมาใช้ประกอบการสอน

1.3) ศึกษาการแบ่งเนื้อหากิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ ซึ่งการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์เป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติซ้ำ ๆ กัน จึงจำเป็นต้องจัดแบ่งเนื้อหาของกิจกรรมในแต่ละหัวข้อให้เด่นชัดและจัดสรรเวลาของแต่ละแผนให้ได้ครบตามกำหนด

1.4) ศึกษาสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นในการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ตามหลักสูตร เพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีโอกาสดูออกและให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพราะฉะนั้นสื่อการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นสำหรับการสร้างประสบการณ์และความรู้ในการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ สื่อการเรียนประกอบด้วย

1.4.1) สื่อที่เป็นเอกสาร

1.4.2) สื่อที่เป็นวัสดุอุปกรณ์

1.5) ศึกษาหลักของการวัดผลและการประเมินผลก่อนดำเนินการวัดผล และประเมินผลเพื่อทราบว่านักเรียนได้รับความรู้ และมีประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หรือไม่เพียงใด เครื่องมือในการวัดผลคือการสังเกตการสัมภาษณ์การตรวจผลงานจากการปฏิบัติจริง และการทดสอบโดยข้อเขียนเครื่องมือวัดผลแต่ละประเภทให้ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามผล การเรียนการสอนต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้ได้ครบทุกด้านจึงสามารถที่จะนำไปวินิจฉัยความบกพร่อง ของนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาต่อไปได้ถูกต้อง

2) การเตรียมบันทึกการสอนและใช้แผนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอน ปัจจุบันนี้จะพบว่า มีแผนการสอนและคู่มือครูไว้ให้ครูผู้สอนเกือบจะสมบูรณ์แล้ว คือมีแผนการสอน อย่างละเอียดบอกกิจกรรมเนื้อหาและขั้นตอนการสอน ฉะนั้นก่อนการสอนครูควรศึกษาแผนการสอน และคู่มือครูอย่างละเอียด

3) วิธีการสอนในชั้นกิจกรรมการสอนรำ

3.1) ชั้นกำหนดบทเรียน

3.1.1) ชื่อของบทเรียน (เพลงที่จะจัดสอน)

3.1.2) ทำนองเพลง

3.1.3) ชนิดของเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ประกอบ

3.1.4) ความเป็นมาของการรำที่จะสอน

3.1.5) นักเรียนต้องเข้าใจลักษณะของเนื้อเพลงในด้านการประชาสัมพันธ์และ

ความหมาย

3.2) ชั้นศึกษาบทเพลงก่อนที่นักเรียนจะรำ ครูควรจะต้องสอนให้รู้จักบทเพลงก่อน

3.2.1) ฟังทำนองเพลงและจังหวะของเพลง

3.2.2) นักเรียนร้องตามพร้อมเคาะจังหวะตาม

3.2.3) นักเรียนร้องเองเคาะจังหวะเอง

3.3) ชั้นสอนปฏิบัติ

3.3.1) เตรียมปฏิบัติรำถ้ามีอุปกรณ์การแสดงจะต้องใช้ประกอบควรแนะนำวิธีใช้

3.3.2) วิธีปฏิบัติ

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2550: 11) ได้นำเสนอรูปแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ดังนี้

1) ชั้นรับรู้รูปแบบ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญที่เป็นพื้นฐานการปฏิบัติ ให้แก่ผู้เรียนโดยเริ่มต้นให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบของนาฏศิลป์ที่ผู้เรียนจะฝึกปฏิบัติและมีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานของการปฏิบัตินาฏศิลป์

2) ชั้นทำตามแบบ เมื่อผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจรูปแบบและพื้นฐาน ทางนาฏศิลป์แล้ว จึงเริ่มปฏิบัติโดยผู้สอนเป็นต้นแบบหลักให้ผู้เรียนเลียนแบบปฏิบัติตามทีละขั้นตอน

เริ่มฝึกจากการฝึกทำนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ ตั้งแต่ต้นที่ละท่า แล้วจึงให้ฝึกท่าตามตั้งแต่ต้น เพลงจนจบเพลง เป็นการฝึกหัดที่ละท่าและฝึกอย่างต่อเนื่อง

3) ชั้นปฏิบัติได้เองหลังจากผู้เรียนฝึกหัดทักษะตามผู้สอนแล้ว ให้ไปฝึกหัดเพิ่มเติมจนในที่สุดผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

4) ชั้นปฏิบัติได้อย่างชำนาญ ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำด้วยความชำนาญ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการรำของตนมีทักษะมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติท่ารำได้ มีลีลาท่ารำที่สวยงาม และรำได้ด้วยความมั่นใจ สวยงาม

5) ชั้นประยุกต์ เมื่อผู้เรียนมีความชำนาญมากขึ้น ก็สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุง พัฒนาท่ารำของตนเอง และนำหลักการไปใช้ในชีวิตประจำวันและการแสดงได้

6) ชั้นสร้างสรรค์ ผู้เรียนสามารถนำหลักวิชานาฏศิลป์ ไปสร้างสรรค์งาน การแสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของงานวัฒนธรรมท้องถิ่น และประดิษฐ์ผลงานด้านศิลปะได้

จากความหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การฝึกทักษะปฏิบัติ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ครูผู้สอนจะต้องศึกษาวิธีการและแนวทางในการเรียนการสอน อย่างถูกต้อง โดยครูผู้สอนถือเป็นตัวแบบที่ดี ที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย

4. ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์

มลิวรรณ ไนต์สิริ (2551: 97) ได้ระบุการสร้างแบบวัดทักษะด้านปฏิบัตินาฏศิลป์ ตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการสอนนาฏศิลป์

2) ศึกษาขอบเขตเนื้อหา และจุดประสงค์ของชุดการสอน เพื่อกำหนดสิ่งที่จะวัด และขั้นตอนการปฏิบัติ

3) กำหนดเกณฑ์ การให้ค่าคะแนนตามความสำคัญของกระบวนการเรียน เรื่อง นาฏยศัพท์ ภาษาท่า และรำวงมาตรฐาน น้ำหนักของคะแนนปฏิบัติเป็น 3 2 และ 1 ของแต่ละชุดการสอน โดยกำหนดรายการตัวบ่งชี้พฤติกรรม และเป็นการจัดอันดับคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 3 = ดีมาก คะแนน 27.01-40.00

ระดับ 2 = ดี คะแนน 13.51-27.00

ระดับ 1 = พอใช้ คะแนน 1-13.50

4) นำแบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์เบื้องต้นเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

5) นำแบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์เบื้องต้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองเอง

มธุรส วงศ์อำไพ (2553: 48-49) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวัดผลด้านทักษะปฏิบัติ ดังนี้

- 1) วางแผนการสร้างเครื่องมือ โดย
 - 1.1) ศึกษาจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของรายวิชาที่สอน
 - 1.2) ศึกษาธรรมชาติของงานที่ให้ปฏิบัติ
 - 1.3) วิเคราะห์คุณลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการวัด
 - 1.4) กำหนดน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่วัด
- 2) การดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดย
 - 2.1) การกำหนดวิธีการวัดคุณลักษณะด้านทักษะ
 - 2.2) การกำหนดเครื่องมือวัดคุณลักษณะด้านทักษะปฏิบัติ
 - 2.3) การกำหนดเนื้อหาที่ปรากฏในเครื่องมือ
 - 2.4) การกำหนดวิธีการตรวจให้คะแนน
 - 2.5) การสร้างคู่มือ
- 3) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดย
 - 3.1) การนำเครื่องมือไปทดลองใช้แล้วแก้ไขปรับปรุง
 - 3.2) การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 3.3) การตัดสินผล

จากการศึกษาขั้นตอนของการสร้างแบบประเมินทักษะนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ออกแบบการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทักษะนาฏศิลป์ โดยวางแผนเพื่อให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาในรายวิชานาฏศิลป์ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของשרโรว์ร่วมกับสื่อประสม ในการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 3 2 และ 1 กำหนดให้ 3 หมายถึง ดี 2 หมายถึง ปานกลาง และ 1 หมายถึง ปรับปรุง

5. การวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัติ

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2544: 59 - 72) ได้เสนอเกณฑ์การประเมินไว้ดังนี้

- 1) รูปแบบของเกณฑ์การประเมิน จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1.1 เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubrics) หมายถึง แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงาน โดยจะมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับ

ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเกณฑ์การประเมินในภาพรวมนี้เหมาะที่จะใช้ในการประเมินผลงาน หรือชิ้นงาน เพื่อพิจารณาคุณภาพในภาพรวม

1.2) เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubrics) หมายถึงแนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนน โดยมีค่านิยมหรือมีคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้น ๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน

2) การเขียนรายละเอียดการให้คะแนน (Scoring Rubrics) การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือให้ระดับคะแนนที่มีความชัดเจน ผู้ประเมินท่านใดอ่านแล้วเข้าใจตรงกันให้คะแนนในระดับเดียวกัน และยิ่งผู้ตรวจผลงานหลายคนเท่าไรอ่านแล้วเข้าใจตรงกันมากย่อมแสดงถึงความเชื่อมั่นของเกณฑ์การให้คะแนน ดังนั้นการเขียนรายละเอียดการให้คะแนนจึงควรกำหนดเป็นลักษณะแยกรายละเอียดเป็นระดับ โดยกำหนดคุณลักษณะย่อยของประเด็นการประเมิน การกำหนดคะแนน หรือระดับคะแนนให้แต่ละประเด็นมีน้ำหนักเท่ากันในทุกประเด็นหรือมีน้ำหนักแตกต่างกันในแต่ละประเด็นเมื่อประเมินชิ้นงาน ผลงาน หรือกระบวนการแล้วต้องตัดคะแนนผลรวมที่ได้ออกมาเป็นระดับคุณภาพของการประเมิน เช่น ปรับปรุง พอใช้ ดี หรือ ปรับปรุง พอใช้ ดี ดีมาก เป็นต้น

กรมวิชาการ (2546: 152) ได้กล่าวถึง การวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะไว้ว่า จะต้องมีส่วนงานหรือภาระงานให้ผู้เรียนได้กระทำจริง เพื่อเป็นสื่อที่จะโยงให้ผู้เรียนได้นำความรู้ การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ตลอดจนใช้ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาสร้างสรรค์ ผลงาน หรือภาระงานที่กำหนดให้เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ ครูผู้สอนจึงจะรู้ถึงความสามารถของผู้เรียนว่ามีความสามารถในระดับใดตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อท้าทายให้ผู้เรียนสามารถสร้างชิ้นงานอย่างเต็มความสามารถในศักยภาพของแต่ละบุคคล เกณฑ์การประเมินในการวัดผลและประเมินผลภาคปฏิบัติให้เกิดความเที่ยงตรง และเชื่อมั่นในการประเมินจะต้องมีการกำหนดประเด็นการประเมินให้ชัดเจนและครอบคลุมพฤติกรรมของผู้เรียน และนำประเด็นเหล่านั้นไปเขียนรายละเอียดของการให้คะแนน

ดาหวัน พิมพ์ศรี (2553: 26-28) ได้เสนอกระบวนการวัดผลภาคปฏิบัติการดำเนินงานในการวัดผลภาคปฏิบัติ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1) วิเคราะห์งาน

การวิเคราะห์งาน เป็นการวิเคราะห์กิจกรรมออกเป็นกิจกรรมย่อยโดยมีข้อกำหนดและมาตรฐานของงานที่จะใช้ในการประเมิน เพื่อระบุการปฏิบัติที่ต้องการผลที่ได้จากการวิเคราะห์งานจะนำไปสู่การกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถที่ต้องการวัดแหล่งข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์งานให้พิจารณาจากระดับของการประเมินกล่าวคือ

1.1) ถ้าเป็นการวัดผลและการประเมินผลระหว่างเรียนควรทำการวิเคราะห์งานจากแผนการสอนของหน่วยการสอนหนึ่ง ๆ

1.2) ถ้าเป็นการวัดผลปลายปีควรทำการวิเคราะห์งานจากหลักสูตรหรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดในภาคนั้นหรือตลอดปี

2) กำหนดตัวบ่งชี้ของพฤติกรรมที่จะวัด

การกำหนดตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนที่สามารถสังเกตและวัดได้สิ่งที่ต้องคำนึงในการกำหนดตัวบ่งชี้ คือ

2.1) ประเภทของงานที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 1 เช่น ประเภทของความรู้ประเภทของทักษะปฏิบัติ และประเภทของพฤติกรรมจิตพิสัย

2.2) ลำดับชั้นพฤติกรรม หรือลำดับความสามารถที่ต้องการให้เกิดขึ้นซึ่งขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะเป็นสำคัญกรอบผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้กำหนดไว้ค่อนข้างชัดเจนอยู่แล้วในแต่ละช่วงชั้น และตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้ที่ตั้งได้แสดงไว้ในหัวข้อเรียงลำดับชั้นของพฤติกรรมด้านต่าง ๆ

2.3) พัฒนาการของเด็กในด้านดนตรีและนาฏศิลป์พฤติกรรมบางกลุ่มเช่นความตั้งใจในการทำงานความรับผิดชอบความร่วมมือความสนใจความมีวินัยในตนเอง ฯลฯ เหล่านี้เป็นพฤติกรรมด้านคุณลักษณะควรมีการประเมินพฤติกรรมเหล่านี้ควบคู่ไปด้วย

3) กำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบเป็นการกำหนดน้ำหนักและคะแนนของแต่ละองค์ประกอบตามความสำคัญ (วิเคราะห์จากจุดมุ่งหมายในแผนการสอนหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร) หรือตามความยากง่ายของงาน เช่น

3.1) สัดส่วนน้ำหนักความสำคัญของพฤติกรรมที่เน้นพุทธิพิสัยจิตพิสัยหรือทักษะพิสัย สัดส่วนน้ำหนักความสำคัญระหว่างส่วนที่เป็นกระบวนการผลงานและลักษณะนิสัยการทำงาน (ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายว่าต้องการเน้นส่วนใด)

3.2) สัดส่วนน้ำหนักความสำคัญระหว่างข้อรายการในส่วนหนึ่งที่เป็นกลุ่มเดียวกัน เช่น ในกลุ่มการปฏิบัติหรือลักษณะนิสัยขึ้นอยู่กับความยากหรือความสำคัญของขั้นตอนการปฏิบัติหรือทักษะที่ต้องการเน้น

4) กำหนดวิธีการวัด

การกำหนดวิธีการวัดที่ชัดเจนจะช่วยให้การเลือกชนิดของเครื่องมือมีความเหมาะสมถูกต้องมากยิ่งขึ้น วิธีการปฏิบัติงานที่ใช้อยู่ทั่วไปมีหลายวิธี คือ

4.1) แบบเขียนตอบในกระดาษ (Paper-pencil Performance) ซึ่งมักใช้ในกรณีการวัดภาคปฏิบัติระดับต้นที่ไม่ได้ให้นักเรียนปฏิบัติจริงๆ

4.2) ให้ทำสิ่งที่เหมือนแบบ (Identification Test) มักใช้ในกรณีที่วัดทักษะมากกว่าการวัดภาคปฏิบัติโดยตรง

4.3) ให้ปฏิบัติงานในสถานการณ์จำลอง (Simulated Situation Test)

5) เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวัด

เครื่องมือที่นิยมใช้ในการวัดการปฏิบัติงาน ได้แก่ แบบสังเกตแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า ระเบียบพฤติกรรมแบบรายงานตนเอง แบบทดสอบ เป็นต้น การวัดและการประเมินงานหนึ่ง ๆ อาจต้องใช้เครื่องมือมากกว่า 1 อย่าง

6) วางแผนดำเนินการสอน

การวางแผนดำเนินการสอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

6.1) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สถานที่สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ควรจัดให้มีสภาพคล้ายจริงมากที่สุด

6.2) งานที่ให้นักเรียนทำ ซึ่งนักเรียนทุกคนควรได้ทำทุกขั้นตอนเพื่อความเข้าใจในความสัมพันธ์ของงานที่ทำแต่ละส่วน

6.3) การควบคุมการปฏิบัติครูต้องมีวิธีการชี้แจงและตรวจสอบว่านักเรียนเข้าใจสิ่งที่ต้องทำอย่างสมบูรณ์แล้ว (อาจใช้วิธีบอกตั้งคำถามสาธิตประกอบกับคู่มือ) ในกรณีที่เป็น การประเมินผลระหว่างเรียน ควรมีการให้คำแนะนำนักเรียนในขณะที่ปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนที่ข้อบกพร่อง โดยกระตุ้นให้นักเรียนแก้ไขงานเองหรือครูช่วยเหลือให้น้อยที่สุด

6.4) การประเมินผลคำนึงถึงเครื่องมือคุณภาพของเครื่องมือการใช้การแปลความหมายคะแนนและการประเมิน

7) เตรียมคำสั่งชี้แจงเพื่อให้ใช้ในการบริหารการสอบในส่วนนี้อาจมีส่วนที่ใช้สำหรับครู และส่วนที่ใช้สำหรับนักเรียน

8) ทดลองเครื่องมือแล้วปรับปรุง

ทดลองเครื่องมือแล้วปรับปรุงเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ และปรับปรุงวิธีการดำเนินการให้ใช้ได้ง่ายสะดวก ในกรณีที่เป็นเครื่องมือที่ครูสร้างขึ้นใช้เองเฉพาะในห้องเรียน หรือในโรงเรียนของตนเองกระบวนการตามข้อ 7 และ 8 อาจไม่จำเป็นการหาคุณภาพเครื่องมือ อาจใช้วิธีให้เพื่อนครูที่มีความรู้ด้านเนื้อหาและการวัดผลช่วยวิจารณ์

จากการศึกษาการวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัติที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัติ ต้องมีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจน เลือกใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ โดยสามารถใช้แบบสังเกตแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า ระเบียบพฤติกรรมแบบรายงานตนเอง และแบบทดสอบ ในการวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัติได้

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจความพึงพอใจ เป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ตั้งที่มุ่งหวังไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาและได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

รวีวรรณ พงษ์พวงเพชร (2552: 71-74) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ผลในการเรียนของนักเรียนนอกจากจะขึ้นกับความสามารถแล้วยังขึ้นกับความพึงพอใจด้วย

พัทยา ปงมะจักร (2552) ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลในทางบวก ความชอบ ความสบายใจ ความสุขใจต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ หรือเป็นความรู้สึกที่พอใจต่อสิ่งที่ทำให้เกิดความชอบความสบายใจ และเป็นความรู้สึกที่บรรลุถึงความต้องการการวัดความพึงพอใจ

อุมารี นาสมทอง (2559) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ต้องการก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนองความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

จากความหมายของความพึงพอใจที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกที่ประทับใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สามารถส่งผลให้การทำกิจกรรมบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการได้แล้วเกิดความประทับใจมีความสุข

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานมากหรือน้อยนั้นขึ้นกับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดแก่ผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีนักการศึกษาสาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานไว้ ดังนี้

ประสาธ อิศรปริตตา (2547: 310-312) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ โดยอธิบายว่ามนุษย์มีความต้องการจากระดับพื้นฐานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นดังนี้

1) ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อนหลับนอน เพศ การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด เป็นต้น

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ ความต้องการความอบอุ่น มั่นคง ต้องการการคุ้มครอง และหนีจากอันตราย เป็นต้น

3) ความต้องการความรักและการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Belonging and love Needs) ได้แก่ ต้องการเพื่อน หรือมิตร ต้องการผู้ร่วมงาน ต้องการคู่รัก หรือครอบครัว

4) ความต้องการการยกย่องสรรเสริญ (Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการให้ผู้อื่นเคารพนับถือตน ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนมีค่า หรือได้รับการยกย่องสรรเสริญ ต้องการเชื่อมั่นในความสามารถของตน ผู้ที่ล้มเหลวที่จะได้รับสนองตอบความต้องการนี้อาจทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีปมด้อย หรือขาดความรู้สึกว่ามีผู้คอยช่วยเหลือค้ำจุน

5) ความต้องการรู้และเข้าใจ (Need to Know and Understand) เป็นความต้องการที่จะสัมฤทธิ์ผลทางปัญญา (Intellectual Achievement) หมายถึง ความปรารถนาที่จะรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ด้วยความสนใจอย่างแท้จริง มาสโลว์มีความเห็นว่าความต้องการตั้งแต่ขั้นนี้เป็นต้นไปจะไม่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน

6) ความต้องการด้านสุนทรียะ (Aesthetic Needs) ได้แก่ ความต้องการความเป็นระเบียบ (Order) สัจธรรม (Truth) และความงาม

7) ความต้องการสร้างประจักษ์ตน และการพัฒนาตามศักยภาพแห่งตน (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเองและรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ ต้องการที่จะคิดหรือกระทำให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของตนเองอย่างสร้างสรรค์ และต้องการพัฒนาสูงสุดตามศักยภาพของตน

ร็ทนี่ วัตน์ภริมย์ (2550: 29-32) ได้เสนอทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Two-Factor Theory) เกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจไว้ ดังนี้

ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg) ซึ่งได้รับจากการศึกษานักบัญชีและวิศวกรจำนวน 200 คน เฮิร์ซเบิร์ก มุ่งความสนใจที่องค์ประกอบ 2 ชุดด้วยกัน คือองค์ประกอบของความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ จากการศึกษาพบว่าองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความสุขในการทำงานมีอยู่ 2 ประการ ดังนี้

1) องค์ประกอบที่เรียกว่าองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ (Motivative Factors) มีอยู่ 5 ประการ คือ

1.1) ความสำเร็จของงาน (Achievement) หมายถึง การที่คนทำงานได้เสร็จสิ้นและประสบผลสำเร็จอย่างดีเมื่องานประสบผลสำเร็จ จึงเกิดความรู้สึกพอใจและปลาบปลื้มในผลสำเร็จของงานนั้น

1.2) การได้รับการยอมรับ (Recognition) หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือไม่ว่าจากผู้บังคับบัญชาจากเพื่อนจากผู้มาขอรับคำปรึกษา หรือจากบุคคลในหน่วยงานการยอมรับนี้จะอยู่ในรูปของการยกย่องชมเชย หรือการยอมรับในความรู้ ความสามารถ

1.3) ลักษณะของงาน (Work Itself) หมายถึง งานที่น่าสนใจงานที่ต้องอาศัยความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ทำหาย หรือเป็นงานที่สามารถทำตั้งแต่ต้นจนจบได้โดยลำพัง

1.4) ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงาน และมีอำนาจในงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่

1.5) ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน (Advancement) หมายถึง ได้รับเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น

2) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน องค์ประกอบนี้เรียกว่าองค์ประกอบค้ำจุน (Hygiene Factors) มีอยู่ 11 ประการ คือ

2.1) เงินเดือน (Salary) หมายถึง เงินเดือนและการเลื่อนขั้น เงินเดือนนั้นเป็นที่พอใจของบุคคลในหน่วยงาน

2.2) โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility of Growth) หมายถึง โอกาสที่จะได้รับการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่ง และได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพ

2.3) ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา (Interpersonal Relation with Subordinate) หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานร่วมกันมีความเข้าใจอันดี และความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา

2.4) ฐานะของอาชีพ (Status) หมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับของสังคมมีเกียรติและศักดิ์ศรี

2.5) ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา (Interpersonal Relation with Superior) หมายถึง การติดต่อระหว่างบุคคลกับผู้บังคับบัญชาที่แสดงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ความสามารถทำงานร่วมกัน และเข้าใจซึ่งกันและกัน

2.6) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (Interpersonal Relation with Peers) หมายถึง การติดต่อระหว่างบุคคลกับเพื่อนร่วมงานที่แสดงถึงความอันดีต่อกัน ความสามารถทำงานร่วมกัน และเข้าใจซึ่งกันและกัน

2.7) เทคนิคการนิเทศ (Supervision Technical) หมายถึง ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงาน หรือความยุติธรรมในการบริหาร

2.8) นโยบายและการบริหารงาน ของบริษัท (Company Policy and Administration) หมายถึง การจัดการ (Management) การบริหารงานขององค์การและการติดต่อสื่อสารในองค์การ

2.9) สภาพการทำงาน (Working Condition) ได้แก่ สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง อากาศ ชั่วโมงทำงาน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ด้วย เช่น อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ

2.10) ความเป็นอยู่ส่วนตัว (Personal Life) หมายถึง ความรู้สึกดี ไม่ดี อันเป็นผลที่ได้จากงานของเขา

2.11) ความมั่นคงในงาน (Job Security) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในงาน ความยั่งยืนของอาชีพ และความมั่นคงขององค์กร

องค์ประกอบทั้งสองด้านนี้เป็นสิ่งที่คนงานต้องการ เพราะเป็นแรงจูงใจในการทำงาน องค์ประกอบหรือปัจจัยกระตุ้นเป็นองค์ประกอบที่สำคัญทำให้เกิดความสุขในการทำงาน และเมื่อทุกคนได้รับการตอบสนองด้วยปัจจัยชนิดนี้แล้ว คนจะเกิดความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ส่วนปัจจัยค้ำจุนทำหน้าที่เป็นตัวป้องกันมิให้คนเกิดความทุกข์หรือความไม่พึงพอใจในงาน แต่มิได้หมายความว่าความพึงพอใจจะเกิดขึ้น เพราะปัจจัยค้ำจุนเป็นตัวป้องกันมิให้ความไม่พึงพอใจเกิดขึ้น ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นต่อเมื่อปัจจัยกระตุ้นได้รับการตอบสนอง

ดังนั้นสรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจเป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้า โดยจงใจให้กระทำหรือดีนรนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการทางด้านความต้องการด้านพื้นฐานไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่เกิดจากความต้องการต่าง ๆ นั้นเป็นพฤติกรรมที่มีใช้เป็นเพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา แต่ต้องเป็นพฤติกรรมที่มีความเข้มข้นมีทิศทางจริงจึงมีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการไปสู่จุดใด และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากแรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นที่เรียกว่าแรงจูงใจ

3. ความสำคัญของความพึงพอใจ

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1) ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน

การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ทัศนะตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงลำดับขั้นได้ ดังนี้ (นงเยาว์ ศรีประจักษ์, 2546: 57)

- 1.1) ผลตอบแทนที่ได้รับ
- 1.2) ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน
- 1.3) แรงจูงใจ
- 1.4) การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าวครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์รวมทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรม จนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2) ผลการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงาน ถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัย อื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนอง ความพึงพอใจผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการเรียนรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณ ของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับนั่นคือความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนด โดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรม ของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น (สมยศ นาวิกาน, 2525 อ้างถึงใน นงเยาว์ ศรีประดู่, 2546: 57)

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าวเมื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผลตอบแทน ภายในหรือรางวัลภายในเป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่นความรู้สึก ต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้น เมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากได้และสามารถดำเนินงานภายใต้ ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับความยกย่อง จากบุคคลอื่นส่วนผลตอบแทนภายนอกเป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดทำให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญต่อความพึงพอใจนั้นมีบทบาทสำคัญต่อ การเรียนการสอน เพราะนอกจากทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนการสอนแล้ว ยังสร้างแรงจูงใจในเรื่องการเรียนการทำงาน ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ส่งผลต่อการเรียนและการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นครูผู้สอนจะต้อง คำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ และได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่นต่อไป

4. การวัดและประเมินความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นที่ยอมรับหลายในปัจจุบัน มีนักการศึกษา สาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าการวัดความพึงพอใจในการทำงานไว้ ดังนี้

พิมพ์ชนก ณ ลำพูน (2552: 14) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดความพึงพอใจ เป็นการเปรียบ
กับความพึงพอใจ ซึ่งปกติจะวัดได้โดยการสอบถามและการสังเกตจากบุคคลที่ต้องการถามและสังเกต
ต้องมีเครื่องมือที่ต้องการจะใช้ในการวิจัยหลาย ๆ อย่าง อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีการวัดอยู่หลายอย่าง
แนวทางการศึกษาความพึงพอใจอาจแยกกล่าวตามความเห็นดังกล่าว คือ

1) วัดจากสภาพทั้งหมดของแต่ละบุคคล เช่น ที่บ้าน ที่ทำงาน และทุก ๆ อย่างที่เกี่ยวข้อง
กับชีวิต การศึกษาตามแนวทางนี้จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์แต่ทำให้เกิดความยุ่งยากกับการที่จะวัด
และเปรียบเทียบ

2) วัดได้โดยแยกออกเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงาน การนิเทศงานเกี่ยวกับนายจ้าง
การศึกษา และค้นคว้าในครั้งนี้นักศึกษาได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ
และต่างประเทศ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้นี้ และจะทำให้เกิดความเที่ยงตรงการวิจัย

ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2557: 195-203) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจและแบบวัด
ความพึงพอใจไว้ดังนี้ แบบวัดความพึงพอใจ เป็นเครื่องมือวัดที่ควรสร้างโดยใช้ทฤษฎีการวัด
แบบอิงกลุ่ม เพราะกรอบประเด็นเนื้อหาที่เป็นความพึงพอใจนั้นมีเป็นจำนวนมาก

Day (1997: 22-23) ได้เสนอแนวความคิดในการประเมินผลการวัดความพึงพอใจไว้
2 แบบ ดังนี้

1) การประเมินผลทางจิตวิทยา (Psychological Interpretation of Satisfaction)
แนวทางนี้มอง (Satisfaction) ว่าเป็นการยืนยัน (Confirmation) ของความคาดหวังที่เกิดขึ้น
(Prior Expectation) ความพึงพอใจหรือไม่พอใจขึ้นอยู่กับ การเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้รับ
ซึ่งก็คือแนวทางของ Disconfirmation Process

2) การประเมินผลตามทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utility Theory Interpretation of
Rational Consumer) ซึ่งต้องการทำให้ตนบรรลุความพอใจสูงสุดเมื่อเกิดอรรถประโยชน์สูงสุด
และทำให้เกิด Ideal Point ว่าน้อยกว่าเท่ากับหรือมากกว่าและระยะห่างมาน้อยเพียงใด
โดยการนำมาเปรียบเทียบกับความคาดหวัง (Expectation) และการรับรู้ (Perception) 2 ปี

ดังนั้นสรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจเป็นการวัดจากความรู้สึกของบุคคลที่อยู่ภายใน
จิตใจต่อความพึงพอใจของการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จากองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ในทางบวก
ที่เกิดจากความคาดหวังและเกิดจากการที่นักเรียนได้ปฏิบัติทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองที่ต้องการ
ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งอาจวัดได้หลายทางโดยวัดจากความคิดเห็นวัดจากการสนทนาพูดคุย
โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ที่แสดงออกมา แต่ต้องเป็นความรู้สึกที่แท้จริงจึงจะวัด
ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลได้อย่างถูกต้องและข้อมูลที่เป็นจริง

จากการศึกษาผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ จึงจัดทำแบบสอบถาม
ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์ริว

ร่วมกับการใช้สื่อประสม จำนวน 10 ข้อ โดยกำหนดประเด็นการประเมินด้วยกันทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล กำหนดค่าคะแนนให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

3 คะแนน หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

2 คะแนน หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

1 คะแนน หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

**การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการสอน
ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม**

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ
ของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม	ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์	ความพึงพอใจ
1. ชั้นการเรียนแบบร่วมกับสื่อประสม		✓
2. ชั้นการลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม	✓	✓
3. ชั้นการกระทำถูกต้องสมบูรณ์ร่วมกับสื่อประสม	✓	✓
4. ชั้นการแสดงออกร่วมกับสื่อประสม	✓	✓
5. ชั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติร่วมกับสื่อประสม	✓	✓

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์

สมจิตร ศรีหาวงศ์ (2553: 95-96) ได้วิจัยเรื่อง ผลการพัฒนาความสามารถด้านการวาดภาพระบายสีด้วยการจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์โรว์ (Harrow) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเล็งถ่อนโนนสมบูรณ์ อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์โรว์ (Harrow) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.79/82.11 2) ดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์โรว์ (Harrow)

มีค่าเท่ากับ 0.69 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการเน้นทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์โรว์ (Harrow) มีความพึงพอใจในระดับมาก

กาญจณี ฉันทสิมา (2553: 59) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่อง เชิงเก็บสมุนไพรในสะเดา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านยาง (อาสาพัฒนา 3) ตามแนวคิดของแฮร์โรว์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านความรู้ นักเรียนมีคะแนนการทดสอบหลังเรียน เฉลี่ยร้อยละ 83.33 จำนวนนักเรียนที่ทดสอบหลังเรียนผ่านคิดเป็นร้อยละ 100 นักเรียนมีคะแนนการปฏิบัติใบงาน พิจารณาโดยรวมผลการประเมินทั้ง 4 ใบงาน เฉลี่ยร้อยละ 81.24 และนักเรียนมีคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เฉลี่ยร้อยละ 87.85 จำนวนนักเรียนที่ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนผ่านคิดเป็นร้อยละ 100 2) ด้านทักษะปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ สาระนาฏศิลป์ ตามแนวคิดของแฮร์โรว์ พิจารณาโดยรวมผลการประเมินอยู่ในระดับดี คือเฉลี่ยร้อยละ 82.49 3) ด้านผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนได้ปฏิบัติทักษะด้านนาฏศิลป์เป็นไปอย่างมีระบบ นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีความสุขในการเรียน

ณัฐมน ชัยสว่าง (2555: 67-69) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแฮร์โรว์ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแฮร์โรว์ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการประดิษฐ์ท่ารำ เกิดความคิดใหม่ ๆ และสามารถนำทักษะและความคิดใหม่นั้นมาสร้างสรรค์งานได้อย่างเหมาะสม เกิดความภาคภูมิใจและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยต่อไป

อุมาวี นาสมตอง (2559: 145) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำประกอบเพลงไทยสากล (รางวัลของครู) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนการกุศลวัดหนองแขง พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.32/85.04 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่างเรียนของนักเรียนทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 81.32 ของคะแนนเต็มและคะแนนเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนเท่ากับร้อยละ 85.04 ของคะแนนเต็ม สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำประกอบเพลงไทยสากล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.20$)

วรรณดี ธาณิรัตน์ (2560: 54) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การรำโนราห์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ผลการวิจัยพบว่า ความเหมาะสมของชุดกิจกรรม เรื่อง การรำโนราห์โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ มีค่าดัชนี

ความเหมาะสมระดับดีโดยมีค่าเฉลี่ยของประชากรเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรมีค่าเท่ากับ 0.26 และค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ (IOC) เท่ากับ 1.00 และมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่า E1/E2 เท่ากับ 90.98/84.16 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง การรำมนิทราห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.00 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.23

รสสุคนธ์ เพ็ญเนตร (2561: 67) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่าโดยใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวทางการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่าโดยใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวทางการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 81.8/80.21 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่าโดยใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวทางการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์มีค่าเท่ากับ 0.5138 หรือคิดเป็นร้อยละ 51.38 นักเรียนที่เรียนเรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่าโดยใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวทางการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่าโดยใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวทางการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, $SD = 1.01$)

พุดิญา อัจหาญ (2563: 220-222) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแฮร์โรว์ เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติรำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลวิจัยพบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแฮร์โรว์ เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติรำวงมาตรฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 88.64/87.27 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทักษะปฏิบัติการรำวงมาตรฐาน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแฮร์โรว์อยู่ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 80 และมีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแฮร์โรว์ เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติรำวงมาตรฐานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.72$)

ณัฐพัชร์ มหายศนันท์ (2563) ผลการพัฒนาแบบกิจกรรมนาฏศิลป์เพื่อเสริมสร้างทักษะนาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนซอปี่นฝ่าย โดยวิธีการสอนแบบทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ชั้นที่ 1 ชั้นการเลียนแบบ ชั้นที่ 2 ชั้นการลงมือทำตามคำสั่ง ชั้นที่ 3 ชั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ชั้นที่ 4 ชั้นการแสดงออก และชั้นที่ 5 ชั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ พบว่า ผลการเรียนรู้ก่อนและหลังได้รับการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมนาฏศิลป์เพื่อเสริมสร้างทักษะนาฏศิลป์

เรื่องฟ้อนซอปั่นฝ้ายโดนวิธีการสอนแบบทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ศิริัญญา เทพชนะ (2564: 81) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับเทคนิคการเสริมแรง ผลการวิจัยพบว่าทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของเด็กปฐมวัยหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับเทคนิคการเสริมแรงสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 คิดเป็นร้อยละ 95.26 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยต่อรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับเทคนิคการเสริมแรงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.87$, $SD = 0.32$)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อประสม

พัทยา ปงมะจักร (2552: 63-64) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสุนทรียภาพทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านสันมะค่า อำเภอบ้านดง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อประสม เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีไทยกับสุนทรียภาพทางนาฏศิลป์ โดยค่าเฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทุกด้านรายละเอียดมีดังนี้ 1) ด้านเนื้อหา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ รูปภาพ เสียงบรรยายและภาพเคลื่อนไหวสอดคล้องกัน 2) ด้านกระบวนการนำเสนอเนื้อหา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาความสนใจอยากเรียนรู้ 3) ด้านการออกแบบ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ออกแบบบทเรียนสวยงามน่าสนใจ 4) ด้านการเชื่อมโยงการปฏิสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่น้อยกว่าร้อยละ 50

ดาหวัน พิมพ์สร (2553: 80-81) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมือง แบบเน้นการปฏิบัติและการใช้สื่อประสม ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมือง แบบเน้นการปฏิบัติและการใช้สื่อประสม มีประสิทธิภาพ 82.11/85.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและการใช้สื่อประสม มีค่าเท่ากับ 0.7276

นงคราญ ชัยพงษ์ (2553: 68) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ชุดการสอนสื่อประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ เรื่องนาฏยศัพท์และนาฏศิลป์ประกอบเพลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งน้ำแพร่ป่าบาง

ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ปกติและนักเรียนที่เรียนโดยแผนการจัดการเรียนรู้ชุดการสอนสื่อประสม เท่ากับ 2.06 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 6.87 มีคะแนนทักษะปฏิบัติโดยเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ปกติและนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ชุดการสอนสื่อประสม เท่ากับ 2.16 คิดเป็นร้อยละ 7.20 และมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ปกติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ชุดการสอนสื่อประสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ฤทัยรัตน์ จินดาพล (2557) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้สื่อประสม ชุด “นาฏลีลา” สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า 1) การประเมินคุณภาพของสื่อประสม ชุด “นาฏลีลา” สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อสื่อประสมในแต่ละเรื่องและผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อนำไปหาประสิทธิภาพโดยการทดลองใช้กับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน พบว่ามีประสิทธิภาพ 82.18/82.66 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ผลการเปรียบเทียบด้านความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติงานของนักเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 ผลการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติงานกลุ่มของนักเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 และผลการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 3) การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยสื่อประสม ชุด “นาฏลีลา” พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อประสม ชุด “นาฏลีลา” ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด

ปนัดดา แสนสิงห์ (2562: 85-86) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่องราวมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davies ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่องราวมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพ (EE) เท่ากับ 80.10/81.38 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ Davies ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่องราวมาตรฐาน มีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตาม

แนวคิดของ Davies ประกอบสื่อมัลติมีเดีย เรื่องราวมาตรฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, $SD = 0.13$)

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ โดยแนวคิดตามรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์นั้น เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก นักเรียนจะได้ฝึกลงปฏิบัติและฝึกฝนด้วยตนเองในทุกขั้นตอน จนสามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นธรรมชาติ และการใช้สื่อประสม (Multimedia) ประกอบกระบวนการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความสนใจ มีความกระตือรือร้น มีความสนุกสนานในการเรียน ส่งผลให้ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนสูงขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กล่าวไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 7 ห้องเรียน จำนวน 250 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนอนุบาลยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Shot Case Design (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543: 246) ดังแสดงไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 แบบแผนการทดลองแบบ One-Shot Case Design

การทดลอง	การประเมินหลังเรียน
X	O

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

O แทน การประเมินหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมจำนวน 7 แผน
2. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ จำนวน 1 ฉบับ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม จำนวน 1 ฉบับ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ และการใช้สื่อประสม

1.3 กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการสอนจากหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การแสดงบทบาทสมมติ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การประดิษฐ์ทำทางประกอบเพลง จำนวน 7 เรื่อง ซึ่งได้แก่ การเลียนแบบธรรมชาติ การเลียนแบบคน การเลียนแบบสัตว์ การเลียนแบบสิ่งของ นาฏยศัพท์ ภาษาท่า และการแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติ สัตว์

1.4 ออกแบบและสร้างสื่อประสมที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนการสอน ด้วยรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม คือ บัตรภาพ บัตรคำ วิดีโอ และเพลง จำนวน 7 ชุด

1.5 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามองค์ประกอบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ คือ 1) มาตรฐานการเรียนรู้ 2) ตัวชี้วัด 3) สาระสำคัญ 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) เนื้อหาสาระ 6) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8) ชิ้นงาน / ภาระงาน 9) กิจกรรมการเรียนรู้ 10) สื่อการเรียนรู้ 11) การวัดและประเมินผล 12) ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ 13) บันทึกหลังสอน จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ รวมเวลา 10 ชั่วโมง ดังนี้

ตาราง 8 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การแสดงบทบาทสมมติ	สื่อประสม	จำนวน (ชั่วโมง)
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1	การเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ	1. บัตรคำ 2. บัตรภาพ 3. วิดีโอ 4. เพลง	1
แผนจัดการเรียนรู้ที่ 2	การเคลื่อนไหวเลียนแบบคน	1. บัตรคำ 2. บัตรภาพ 3. วิดีโอ 4. เพลง	1

ตาราง 8 (ต่อ)

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การประดิษฐ์ทำทางประกอบเพลง	สื่อประสม	จำนวน (ชั่วโมง)
แผนจัดการ เรียนรู้ที่ 3	การเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์	1. บัตรคำ 2. บัตรภาพ 3. วิดีโอ 4. เพลง	1
แผนจัดการ เรียนรู้ที่ 4	การเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ	1. บัตรคำ 2. บัตรภาพ 3. วิดีโอ 4. เพลง	1
แผนจัดการ เรียนรู้ที่ 5	นาฏยศัพท์	1. บัตรคำ 2. บัตรภาพ 3. วิดีโอ 4. เพลง	2
แผนจัดการ เรียนรู้ที่ 6	ภาษาท่า	1. บัตรคำ 2. บัตรภาพ 3. วิดีโอ 4. เพลง	2
แผนจัดการ เรียนรู้ที่ 7	การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับ ธรรมชาติ สัตว์	1. บัตรคำ 2. บัตรภาพ 3. วิดีโอ 4. เพลง	2
รวม			10

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่ามีระดับการวัด 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1 โดยกำหนดความหมายของคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	องค์ประกอบของแผนอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	องค์ประกอบของแผนอยู่ในระดับมาก

3	หมายถึง	องค์ประกอบของแผนอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	องค์ประกอบของแผนอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	องค์ประกอบของแผนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.7 นำคะแนนผลประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่มีคุณภาพและความเหมาะสม พิจารณาจากค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป จึงถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและสามารถใช้ได้ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่าผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผน เท่ากับ $\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.18$ หมายถึงแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ดังภาคผนวก ง) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 109)

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

1.8 จัดพิมพ์แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์ เพื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ผลการทดลองพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้จริง

1.9 ปรับปรุงแก้ไขการใช้ภาษา ตรวจสอบรูปแบบการพิมพ์ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีกครั้ง และจัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ เพื่อไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาแนวทางการสร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติท่ารำจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 ศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล

2.3 สร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ โดยสร้างให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ โดยกำหนดพฤติกรรมปฏิบัติ คะแนนการปฏิบัติ และเกณฑ์การปฏิบัติดังนี้

ตาราง 9 เกณฑ์การประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์

ข้อปฏิบัติ	ระดับคะแนน		
	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)
<u>การเตรียมการปฏิบัติ</u>	ยืนตัวตรง, กางแขน	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อ
1. การปฏิบัติท่าเตรียมพร้อม ก่อนการปฏิบัติ	ทั้งสองเลียนแบบนก ได้ถูกต้อง สวยงาม ,มีสมาธิ		
<u>กระบวนการปฏิบัติ</u>	เคลื่อนไหวมือ เท้า	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน	ปฏิบัติได้สัมพันธ์
2. การปฏิบัติท่าออก	และลำตัวได้สัมพันธ์ กัน	2 ข้อ	กัน 1 ข้อ
3. การปฏิบัติท่าทางประกอบ เพลงนกล้อยในจังหวะที่ 1	เคลื่อนไหวมือ เท้า และลำตัวได้สัมพันธ์ กัน	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์ กัน 1 ข้อ
4. การปฏิบัติท่าทางประกอบ เพลงนกล้อยในจังหวะที่ 2	เคลื่อนไหวมือ เท้า และลำตัวได้สัมพันธ์ กัน	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์ กัน 1 ข้อ
5. การปฏิบัติท่าทางประกอบ เพลงนกล้อยในจังหวะที่ 3	เคลื่อนไหวมือ เท้า และลำตัวได้สัมพันธ์ กัน	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์ กัน 1 ข้อ
6. การปฏิบัติท่าทางประกอบ เพลงนกล้อยในจังหวะที่ 4	เคลื่อนไหวมือ เท้า และลำตัวได้สัมพันธ์ กัน	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์ กัน 1 ข้อ
7. การปฏิบัติท่าจบ	ยืนตัวตรงจนจบ เพลง, กางแขนทั้ง สองเลียนแบบนกได้ ถูกต้อง สวยงาม, มี สมาธิ	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อ

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อปฏิบัติ	ระดับคะแนน		
	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)
<u>ผลการปฏิบัติ</u>	ทำทางถูกต้อง	ทำทางถูกบ้าง ผิด	ทำทางไม่ถูกต้อง
8. ปฏิบัติทำทางได้อย่างถูกต้อง	สอดคล้องกับเนื้อเพลง มีการเคลื่อนไหวของมือ และเท้าสัมพันธ์กัน ตลอดทั้งเพลง	บ้าง และสอดคล้องกับเนื้อเพลงเป็นบางท่า มีการเคลื่อนไหวของมือและเท้าสัมพันธ์กันเป็นบางครั้ง	แต่สอดคล้องกับเนื้อเพลงเป็นบางท่า และการเคลื่อนไหวมือและเท้าไม่สัมพันธ์กัน
9. ปฏิบัติทำทางตรงจังหวะ	ปฏิบัติทำทางได้ตรงจังหวะตลอดทั้งเพลง	ปฏิบัติทำทางตรงจังหวะบ้าง ไม่ตรงจังหวะบ้าง	ปฏิบัติทำทางไม่ตรงจังหวะ
10. มีความกล้าแสดงออกในการปฏิบัติ	ปฏิบัติทำทางด้วยความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างสม่ำเสมอ	มีความตั้งใจปฏิบัติทำทางเป็นบางครั้ง แต่ยังไม่ค่อยมีความมั่นใจ	ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติทำทาง ไม่กล้าแสดงออก

2.4 นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ที่ได้ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อปฏิบัติแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องหรือไม่ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าข้อปฏิบัติวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าข้อปฏิบัติวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าข้อปฏิบัติไม่สามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์

แล้วนำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของข้อปฏิบัติ โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่าทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 (ดังภาคผนวก ง)

2.5 ปรับปรุงแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จัดพิมพ์แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไป

ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง

2.6 หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก (ดังภาคผนวก ง)

2.7 จัดพิมพ์แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยปรับปรุงรูปแบบการจัดพิมพ์ให้สมบูรณ์

3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนการประเมิน ดังนี้

3	หมายถึง	พึงพอใจในระดับมาก
2	หมายถึง	พึงพอใจในระดับปานกลาง
1	หมายถึง	พึงพอใจในระดับน้อย

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจซึ่งเป็นเกณฑ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

2.50 -3.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
1.50 -2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.00-1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย

ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์

3.2 ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างเครื่องมือ สำหรับใช้วัดความพึงพอใจของนักเรียน

3.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนนาฏศิลป์ ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ ร่วมกับการใช้สื่อประสมของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งแบบประเมินความเหมาะสม เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้องแต่ละข้อคำถาม ความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 (ดังภาคผนวก ง)

3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ทดลองแผนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach พบว่าค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 (ดังภาคผนวก ง)

3.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ที่เรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยใช้แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ วิชานาฏศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การแสดงบทบาทสมมติและหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง จำนวน 7 เรื่อง ซึ่งได้แก่ การเลียนแบบธรรมชาติ การเลียนแบบคน การเลียนแบบสัตว์ การเลียนแบบสิ่งของ นาฏศัพท์ ภาษาท่า และการแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติ สัตว์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม จำนวน 7 แผน โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ วิชานาฏศิลป์ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การแสดงบทบาทสมมติและหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

ขั้นที่ 2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ วิชานาฏศิลป์ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การแสดงบทบาทสมมติและหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจนครบทั้ง 7 แผน โดยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมเวลา 10 ชั่วโมง

ขั้นที่ 3 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้อบรมครบทุกกิจกรรมแล้ว ผู้สอนทำการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ตามกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้ออกแบบขึ้น

ขั้นที่ 4 หลังจากการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ตามกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้ออกแบบขึ้นแล้วนั้น ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบให้คะแนนการทดลอง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติท่ารำทางนาฏศิลป์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD), ร้อยละ, ทดสอบค่าที (Single Sample t - test)

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และนำผลไปเปรียบเทียบและแปลความหมาย

โดยใช้เกณฑ์การประเมินและการแปลผลคะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
2.50 -3.00	มีความพึงพอใจมาก
1.50 -2.49	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.00-1.49	มีความพึงพอใจน้อย

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

2.1 สถิติที่ใช้ในการหาค่าคุณภาพเครื่องมือ

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ หาค่าเฉลี่ยความเหมาะสม (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)

2.1.2 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ หาค่าความเที่ยงตรง โดยใช้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (α) ของครอนบาค

2.1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ หาค่าความเที่ยงตรง โดยใช้ค่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค

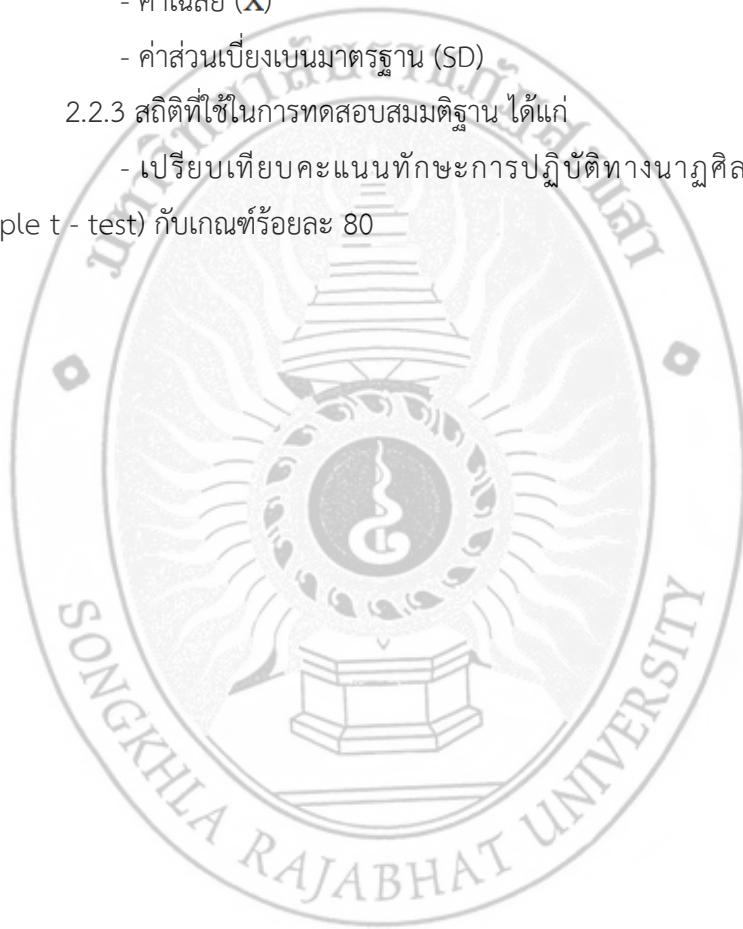
2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- ค่าร้อยละ (Percentage)
- ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2.2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

- เปรียบเทียบคะแนนทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์สถิติทดสอบค่าที่ (One Sample t - test) กับเกณฑ์ร้อยละ 80

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลของวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม
2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมกับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนนักเรียน
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-test)
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สรุปดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

ตาราง 10 คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

แผนการจัดการเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญ					แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	\bar{X}	SD	
แผนการจัดการเรียนรู้ 1	5.00	4.87	4.92	4.93	0.26	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ 2	5.00	4.87	4.92	4.93	0.26	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ 3	5.00	4.87	4.92	4.93	0.26	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ 4	5.00	4.87	4.92	4.93	0.26	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ 5	5.00	4.87	4.92	4.93	0.26	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ 6	5.00	4.87	4.92	4.93	0.26	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ 7	5.00	4.87	4.92	4.93	0.26	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	5.00	4.87	4.92	4.93	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่าคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$) ทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมกับเกณฑ์ร้อยละ 80

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมกับเกณฑ์ร้อยละ 80 (N = 35)

ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์	คะแนนเต็ม	คะแนนตามเกณฑ์ร้อยละ 80	หลังเรียน		t - test
			\bar{X}	SD	
การเตรียมการปฏิบัติ					
1.1 การปฏิบัติท่าเตรียมพร้อมก่อนการปฏิบัติ	3	2.40	2.86	.36	7.62**
กระบวนการปฏิบัติ					
1.2 การปฏิบัติท่าออก	3	2.40	2.71	.46	4.06**
1.3 การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลงนกน้อยในจังหวัดที่ 1	3	2.40	2.74	.44	4.57**
1.4 การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลงนกน้อยในจังหวัดที่ 2	3	2.40	2.77	.43	5.16**
1.5 การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลงนกน้อยในจังหวัดที่ 3	3	2.40	2.66	.48	3.16**
1.6 การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลงนกน้อยในจังหวัดที่ 4	3	2.40	2.74	.44	4.57**
1.7 การปฏิบัติท่าจบ	3	2.40	2.66	.54	2.82**
ผลการปฏิบัติ					
1.8 ปฏิบัติท่าทางได้อย่างถูกต้อง	3	2.40	2.63	.55	2.47**
1.9 ปฏิบัติท่าทางตรงจังหวัด	3	2.40	2.66	.54	2.82**
1.10 มีความกล้าแสดงออกในการปฏิบัติ	3	2.40	2.91	.28	10.71**
ภาพรวม	30	24	27.34	1.94	76.09**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า คะแนนทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม มีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 27.34$, $SD = 1.94$) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า คะแนนทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

ตาราง 12 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม (N = 35)

ข้อที่	ข้อความ	\bar{X}	SD	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา		2.84	0.32	มาก
1.	เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมกับเวลาที่เรียน	2.80	0.41	มาก
2.	เนื้อหาสาระมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	2.89	0.32	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		2.85	0.26	มาก
3.	นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.86	0.36	มาก
4.	ครูปฏิบัติท่าทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ทำให้เข้าใจได้ง่าย	2.89	0.32	มาก
5.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์มากขึ้น	2.83	0.38	มาก
6.	หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์มากขึ้น	2.83	0.38	มาก
ด้านสื่อการเรียนรู้		2.79	0.36	มาก
7.	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับนักเรียน	2.83	0.38	มาก
8.	สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ	2.77	0.43	มาก
9.	นักเรียนชื่นชอบสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	2.77	0.43	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความคำถาม	\bar{X}	SD	ระดับความพึงพอใจ
	ด้านการวัดและประเมินผล	2.94	0.24	มาก
10.	นักเรียนมีความพึงพอใจและภูมิใจในผลคะแนนของตนเอง	2.94	0.24	มาก
	รวม	2.84	0.37	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84, SD = 0.37$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่าด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.94, SD = 0.24$) รองลงมาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.85, SD = 0.26$) ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 2.84, SD = 0.32$) และด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.79, SD = 0.36$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ นักเรียนมีความพอใจและภูมิใจในผลคะแนนของตนเอง ($\bar{X} = 2.94, SD = 0.24$) และข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ และนักเรียนชื่นชอบสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.77, SD = 0.43$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งนี้เป็น การวิจัยกึ่งทดลองโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมกับเกณฑ์ร้อยละ 80 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนอนุบาลยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ ขั้นที่ 1 ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ขั้นที่ 2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจนครบทั้ง 7 แผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมเวลา 10 ชั่วโมง ขั้นที่ 3 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกกิจกรรมแล้ว ผู้วิจัยทำการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ตามกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้ออกแบบขึ้น ขั้นที่ 4 หลังจากการประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ตามกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้ออกแบบขึ้นแล้วนั้น ดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ขั้นที่ 5 ตรวจสอบให้คะแนนจากการทดลอง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

สรุป

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมมีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$) และทุกแผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้

2. ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อการใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$, $SD = 0.24$)

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชานาฏศิลป์ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$) โดยทุกแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพนำไปใช้ได้

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากก่อนดำเนินการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้อย่างถี่ถ้วน ทั้งศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ผ่านกระบวนการตรวจสอบแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษา ตลอดจนการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของคณะผู้เชี่ยวชาญ และผ่านกระบวนการทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ก่อนที่จะนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลอง และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการจัดการเรียนรู้ โดยได้นำผลการทดลองไปปรับปรุงก่อนนำไปทดลองจริง เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดความสมบูรณ์ เหมาะสม

และมีคุณภาพมากขึ้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม เป็นการเรียนรู้จากเนื้อหาที่ซับซ้อนน้อยไปสู่เนื้อหาที่มีความซับซ้อนมาก เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด มีการใช้สื่อประสมที่มีความน่าสนใจ และหลากหลาย โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียนดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอน มีความสนใจในการเรียนรู้และมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้ให้สำเร็จ ทำให้สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ได้เป็นอย่างดี และส่งผลให้แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีมากเป็นไปตามเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิราศ จันทระจิตร (2559: 34-35) ได้กล่าวว่า การศึกษาวิธีการการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้อย่างถี่ถ้วน มีส่วนช่วยให้ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ครบถ้วนเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจณี ฉันทสิมา (2553: 59) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ เรื่องเชิงเก็บสมุนไพรรในสะเดา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านยาง (อาสาพัฒนา 3) ตามแนวคิดของแอร์โรว์ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของแอร์โรว์ จำนวน 6 แผน มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพุดิญา อัจหาญ (2563: 220) เรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแอร์โรว์เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติร่างมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า จากผลของการหาประสิทธิภาพของแผนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแอร์โรว์ เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติร่างมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 82.74/87.27 เช่นเดียวกับ ญฐมน ชัยสว่าง (2555: 67-69) ได้ศึกษาการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแอร์โรว์ สาระนาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแอร์โรว์ สาระนาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.97/81.90 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ส่งผลให้ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนสูงขึ้น

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม เป็นการฝึกทักษะให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายเป็นลำดับขั้นตอน โดยเรียนรู้จากเนื้อหาที่มีความซับซ้อนน้อยไปสู่ซับซ้อนมาก โดยขั้นตอนทั้ง 5 ชั้น ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1

การเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม เป็นขั้นที่ให้นักเรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้นักเรียนทำได้ โดยสังเกตจากการปฏิบัติท่ารำของครู และจากบัตรภาพที่ครูจัดทำขึ้น ซึ่งครูจะต้องสาธิตท่ารำต่าง ๆ ให้นักเรียนมองเห็นได้อย่างชัดเจน และละเอียดในทุกกระบวนการ โดยนักเรียนก็จะปฏิบัติตามสิ่งที่สังเกตได้ ซึ่งในขั้นนี้นักเรียนอาจจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน แต่อย่างน้อยนักเรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการปฏิบัติท่ารำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง ขั้นตอนที่ 2 การลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม ในขั้นนี้เมื่อนักเรียนได้สังเกตจากการปฏิบัติของครูและจากบัตรภาพจนสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้วนั้น ครูจะให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น โดยครูจะใช้บัตรคำในการให้นักเรียนปฏิบัติท่ารำตามคำสั่ง โดยครูจะสุ่มเปิดบัตรคำที่ครูจัดทำขึ้นเมื่อปรากฏเป็นชื่อท่าอะไร นักเรียนก็จะต้องปฏิบัติตามบัตรคำนั้น ซึ่งการปฏิบัติตามคำสั่งนี้แม้นักเรียนยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่นักเรียนจะได้รับประสบการณ์ในการลงมือทำด้วยตนเองและค้นพบปัญหาต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำ หรือปฏิบัติท่ารำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น โดยเฉพาะขั้นตอนที่ 3 การกระทำถูกต้องสมบูรณ์ร่วมกับสื่อประสมเป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือคำสั่งนำทาง โดยครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่ารำร่วมกับเพลงที่ครูจัดขึ้น ซึ่งครูจะกำหนดเวลาในการฝึกปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติให้ได้ถูกต้องแม่นยำ ตรงพอดี และสมบูรณ์แบบ ประกอบกับ ขั้นตอนที่ 4 การแสดงออกร่วมกับสื่อประสม เป็นขั้นที่ครูจะให้นักเรียนได้ฝึกฝนมากยิ่งขึ้น โดยครูจะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติร่วมกับวิดีโอที่ครูจัดขึ้น ในขั้นนี้นักเรียนจะได้ทบทวน ฝึกปฏิบัติร่วมกับวิดีโอที่มีภาพ เสียง การเคลื่อนไหวที่ชัดเจน นักเรียนจะได้ฝึกจนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และมั่นใจ โดยขั้นตอนที่ 3 และขั้นตอนที่ 4 เป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยส่งผลให้ทักษะการปฏิบัติท่ารำของนักเรียนสูงขึ้น เพราะนักเรียนได้รับโอกาสในการฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ ในเวลาที่เพียงพอ เหมาะสม ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ วีระ ไทยพานิช (2551: 15) ได้กล่าวว่า การฝึก เป็นการกระทำซ้ำหรือการทำแบบฝึกหัด เพื่อพัฒนาทักษะและการปฏิบัติ คือ การปฏิบัติจริงในสิ่งที่เรียนมาซึ่งการปฏิบัติบ่อย ๆ ก็จะเป็นการกระทำซ้ำ ๆ เพื่อลงมือกระทำจริง ส่งผลให้เกิดทักษะการปฏิบัติในสิ่งเหล่านั้นได้ดีขึ้น และขั้นตอนที่ 5 การกระทำอย่างเป็นธรรมชาติร่วมกับสื่อประสม ขั้นนี้เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถปฏิบัติท่ารำทางนาฏศิลป์ร่วมกับเพลงได้อย่างสมบูรณ์ ปฏิบัติได้อย่างเป็นธรรมชาติ และเป็นไปอย่างอัตโนมัติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ส่งผลให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติท่ารำ มีความมั่นใจมากขึ้น ปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น มีความกล้าแสดงออกที่จะปฏิบัติ และสามารถออกมาแสดงหน้าชั้นเรียนให้เพื่อน ๆ ดูได้อย่างมั่นใจ ด้วยเหตุผลทั้งหมดนี้จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ที่ถูกต้องสมบูรณ์ ส่งผลให้กิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 และการใช้สื่อประสมที่มีความหลากหลาย

น่าสนใจ ก็สามารถดึงดูดให้นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริสัญญา เทพชนะ (2564: 81) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับเทคนิคการเสริมแรง ผลการวิจัยพบว่าทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของเด็กปฐมวัยหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับเทคนิคการเสริมแรงสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 คิดเป็นร้อยละ 95.26 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐพัชร์ มหายศนันท์ (2563) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแบบกิจกรรมนาฏศิลป์เพื่อเสริมสร้างทักษะนาฏศิลป์ เรื่องฟ้อนซอปี่นฝ่าย โดยวิธีการสอนแบบทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ พบว่าผลการเรียนก่อนและหลังได้เรียนรู้รูปแบบกิจกรรมนาฏศิลป์ เพื่อเสริมสร้างทักษะนาฏศิลป์ เรื่องฟ้อนซอปี่นฝ่ายโดยวิธีการสอนแบบทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม โดยภาพรวมพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$, $SD = 0.24$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่าด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.94$, $SD = 0.24$) รองลงมาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.85$, $SD = 0.26$) ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 2.84$, $SD = 0.32$) และด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.79$, $SD = 0.36$) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากในด้านเนื้อหา ครูมีการออกแบบเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับเวลาเรียนและระบุเนื้อหาที่ชัดเจน นักเรียนสามารถเข้าใจง่าย ด้านการจัดการเรียนรู้ ครูได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมอย่างเป็นขั้นตอนในทุก ๆ ขั้นตอนครูมีการนำ สื่อประสมเข้ามาช่วยเพื่อให้ให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น โดยครูมีการสาธิตท่ารำที่ชัดเจน ให้นักเรียนได้ดูเป็นตัวอย่างจนนักเรียนสามารถเลียนแบบได้ ให้โอกาสในการฝึกปฏิบัติท่ารำซ้ำ ๆ ตามเวลาที่ครูกำหนดไว้อย่างเหมาะสม และจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างสนุกสนาน ด้านสื่อการเรียนรู้ ครูมีการใช้สื่อประสมที่หลากหลายและน่าสนใจเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยสื่อที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ บัตรภาพ บัตรคำ เพลง และวิดีโอ ซึ่งนักเรียนจะได้เห็นทั้งภาพ เสียง และมีส่วนร่วมในการใช้สื่อประสม เช่น ในขั้นตอนที่ 2 การลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม นอกจากนักเรียนจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งของครูแล้วนั้น นักเรียนก็สามารถเป็นผู้ออกคำสั่งให้เพื่อนกระทำตามได้ โดยเป็นผู้ออกมาสุ่มเปิดบัตรคำให้เพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ได้ปฏิบัติตาม จึงส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่น ตั้งใจ มีความสุข ในการฝึกปฏิบัติและมีความภูมิใจในความสามารถของตนเองที่ปฏิบัติท่ารำต่าง ๆ ได้ และด้านการวัดและประเมินผล ครูได้ออกแบบวิธีการวัดและ

ประเมินผลทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ใน 3 ขั้นตอนคือ การเตรียมการปฏิบัติ กระบวนการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติ ทำการประเมินโดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ที่มีลักษณะเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ และในการประเมินทุกครั้ง ครูจะแจ้งผลคะแนนที่นักเรียนได้รับ พูดชมเชยเมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ดี และให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนนำไปพัฒนาตนเองต่อไป ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติท่ารำ และภูมิใจในผลคะแนนที่ตนเองได้รับ ประกอบกับการสังเกตพฤติกรรมการทำงานการปฏิบัติของนักเรียน ผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างสนุกสนานและเพลิดเพลินกับการฝึกปฏิบัติ และเห็นความก้าวหน้าในการปฏิบัติของนักเรียน จากเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รวีวรรณ พงษ์พวงเพชร (2552: 71-74) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ ความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนนอกจากจะขึ้นกับความสามารถแล้วยังขึ้นกับความพึงพอใจด้วย หากนักเรียนเกิดความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนรู้ ก็จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นอีกด้วย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ รสสุคนธ์ เพ็ญเนตร (2561: 96) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่าโดยใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่าโดยใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, $SD = 1.01$) และสอดคล้องกับ อุมารี นาสมตอง (2559: 145) ได้ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำประกอบเพลงสากล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำประกอบเพลงไทยสากล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.20$)

ข้อเสนอแนะ

ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ในขั้นตอนของการสาธิต ครูผู้สอนควรสาธิตทำซ้ำให้ชัดเจน ให้นักเรียนมองเห็นได้ในทุกส่วน

1.2 ครูผู้สอน ควรดูแลให้คำแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด ในขั้นตอนของการเลียนแบบ เนื่องจากหากครูสาธิตทำซ้ำได้ไม่ชัดเจน นักเรียนสังเกตได้ไม่ทั่วถึง หรือได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง จะส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามขั้นตอน

1.3 ในการปฏิบัติหรือให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมฝึกด้วยตนเอง ควรกำหนดเวลาที่ใช้ให้ชัดเจนทุกครั้ง และมีการแจ้งเตือนให้นักเรียนทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติงานให้เสร็จทันเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.1 ควรมีการวิจัยที่จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียน

2.2 ควรมีการวิจัยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม

2.3 ควรดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรูปแบบทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับสื่อประสมในกลุ่มตัวอย่างอื่นหรือรายวิชาอื่น เพื่อให้เห็นความแตกต่างของผลการทดลอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร: องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **แนวทางการนำมาตรฐานหลักสูตรไปสู่การออกแบบจัดการเรียนรู้
และการวัดประเมินตามสภาพจริง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2550). **เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษณาพร จันทะพันธ์. (2553). **ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกับสื่อประสมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนเรื่องตารางธาตุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- กาญจณี ฉันทลิมา. (2553). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารนาฏศิลป์ เรื่อง เชื้อเก็บสมุนไพรใน
สะเดา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านยาง(อาสาพัฒนา 3) ตามแนวคิดของ
แฮร์โรว**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2544). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์จิรา ชาวบ้านเกาะ. (2554). “การพัฒนาชุดสื่อประสมเรื่องระบบย่อยอาหารของสิ่งมีชีวิต
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4”. **วารสาร
การประชุมวิชาการครั้งที่ 8**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน.
- จารุณี ลิ้มปานานนท์. (2539). **การใช้ชุดฝึกกิจกรรมนาฏศิลป์ด้วยตนเองสำหรับครูชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์การประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิราพรรณ ปิ่นแก้ว. (2559). **พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย 2**. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ. (2549). **สื่อประสม**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฐิติรัตน์ เกิดหาญ. (2555). **นาฏศิลป์ไทย**. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์ จำกัด.
- ณัฐมน ชัยสว่าง. (2555). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของแฮร์โรว์สารนาฏศิลป์
เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรและ
การสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ณัฐพัชร มหายศนันท์. (2563). “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะเพื่อเสริมทักษะ เรื่อง ฟ้อนซอปี่นฝ่าย โดยวิธีการสอนทักษะปฏิบัติ แอร์โรว์”. วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. 7(2), 65-75.
- ดาหวัน พิมพ์ศรี. (2553). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมืองแบบเน้นการปฏิบัติ และการใช้สื่อประสม. วิทยานิพนธ์หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ทิตนา แชมมณี. (2551). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2555). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2557). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- _____. (2559). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงเยาว์ ศรีประคู้. (2546). การพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาพยานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวลจิตต์ เขวกีรติพงศ์. (2535). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับครุมืออาชีพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นिरาต จันทรจิตร. (2559). การเรียนรู้ด้านการคิด. ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ็น.การพิมพ์.
- ปนัดดา แสนสิงห์. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ ประกอบสื่อมัลติมีเดียเรื่องรำวงมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ประสาธ อิศรปรีดา. (2547). **สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. มหาสารคาม: โครงการตำราคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยมภรณ์ ทวนทอง. (2544). **การสร้างแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรพิไล เลิศวิชา. (2550). **ออกแบบกระบวนการเรียนรู้โดยเข้าใจสมอง**. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุขภาพการพิมพ์ จำกัด.
- พัทยา ปงมะจักร. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีไทยกับสุนทรียภาพทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านสันมะค่า อำเภอบ้านดง จังหวัดเชียงราย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พิมพ์ชนก ณ ลำพูน. (2552). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พุดธิญา อางหาญ. (2563). “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ แฮร์โรว์เพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติรายมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3.” *Journal of Modern Learning Development*. 5(6), 214-224.
- มธุรส วงศ์อำไพ. (2553). **การเปรียบเทียบความรู้ทักษะปฏิบัติและความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โมเดลซิปปากับการจัดการเรียนรู้ปกติ**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- มนสิข สิทธิสมบูรณ์. (2554). **การจัดการเรียนรู้และการสอน**. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- _____. (2558). **การจัดการเรียนรู้และการสอน**. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มยุรี ลิ้มรัตนพันธ์. (2556). **การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่อง ฟ้อนร้อยเอ็ดเพชรงาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มลิวรรณ ไนต์สิริ. (2551). **การสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะนาฏศิลป์เบื้องต้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ครุศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รวีวรรณ พงษ์พวงเพชร. (2552). **การพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องอาหารและสารอาหารชั้นประถมศึกษาปี 4 โรงเรียนอนุบาลนครพนม**. วิทยานิพนธ์ ค.ม.หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- รสสุคนธ์ เพ็ญเนตร. (2561). การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยใ้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ระพินทร์ โพธิ์ศรี. (2557). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัยทางการศึกษา. อดุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- รัชณี วัฒนภิรมย์. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโครงการกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เรณู โกศินานนท์. (2535). นาฏดุริยางคศาสตร์กับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2545). นาฏศิลป์ไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2546). นาฏยศัพท์ : ภาษาท่านาฏศิลป์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2548). นาฏยศัพท์ภาษาท่านาฏศิลป์. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- โรงเรียนอนุบาลยะลา. (2561). หลักสูตรสถานศึกษา. ยะลา: โรงเรียนอนุบาลยะลา.
- _____. (2563). รายงานประจำปีของสถานศึกษา (SAR). ยะลา: โรงเรียนอนุบาลยะลา.
- _____. (2563). รายงานสรุปผลการเรียน. ยะลา: โรงเรียนอนุบาลยะลา.
- ฤทัยรัตน์ จินดาพล. (2557). รายงานผลการใช้สื่อประสม ชุด “นาฏลีลา” สำหรับนักเรียนชมรมนาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (Online). <http://thaigoodview.com/node/191447>. 15 พฤศจิกายน 2564. .
- วรรณดี ธาณิรัตน์. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การรำโนราห์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วิมลรัตน์ สุนทรวิโรจน์. (2553). เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาพัฒนาการเรียนการสอน. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิวัฒน์ เพชรศรี. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระ ไทยพานิช. (2551). 57วิธีสอน. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ศิริัญญา เทพชนะ. (2564). การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของเด็กปฐมวัยด้วยรูปแบบการสอน
ทักษะปฏิบัติ ของแฮร์โรว์ร่วมกับเทคนิคการเสริมแรง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาดไทย.
- ศิริวรรณ วณิชวัฒนารชัย. (2558). วิธีสอนทั่วไป. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). (2562). คู่มือครูรายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่
1. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สมจิตร ศรีหาวงศ์. (2553). ผลการพัฒนาความสามารถด้านการวาดภาพระบายสีด้วยการจัด
กิจกรรมที่เน้นทักษะการปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์โรว์ (Harrow) กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมาน เอกพิมพ์. (2560). การจัดการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมและการจัดการชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21 =
Learning Management Environment and Classroom Management in the
21st Century. มหาสารคาม: ตึกศิลาการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อัน
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่ม
สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช
2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำลี รักสุทธี. (2553). เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็น
สำคัญ. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.
- สุนันท์ สังข์อ่อง. (2542). สื่อการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุนนมาลย์ นิมนต์พันธ์. (2550). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน นาฏศิลป์ ม.4-6.
กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- สุมิตร เทพวงษ์. (2547). สารานุกรม ระบาย รำ ฟ้อน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุรพงษ์ คำใจ. (2559). การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สื่อประสม เพื่อพัฒนาความสามารถใน
การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สุวรรณ คุณทัน. (2550). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาเรื่องการแบ่งเซลล์โดยใช้
ชุดการสอนแบบสื่อประสม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี.
- อภิชาติ อนุกุลเวช. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิคบนเครือข่าย
อินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขา
เทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมรา กล้าเจริญ. (2535). วิธีสอนนาฏศิลป์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
_____. (2555). โขน. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.
- อรวรรณ ชมวัฒนา. (2530). รำไทยในศตวรรษที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
_____. (2557). หนังสือเรียนรายวิชาดนตรี - นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพมหานคร:
สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อุมารี นาสมทอง. (2559). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์
ทำรำประกอบเพลงไทยสากล (รางวัลของครู) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระ
นาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนการกุศลวัดหนองแขง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2551). เรื่องนำรัฐสู่การใช้หลักสูตรแกนกลางฯ 51. กรุงเทพมหานคร: อักษร
เจริญทัศน์.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2552). กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่ปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- Day, A. J. (1997). *Personal and Industrial Psychology*, New York: McGraw-Hill Book.
- Harrow, A. J. (1972). *A Taxonomy of the Psychomotor Domain: A Guide for
Developing Behavioral Objectives*. New York: David McKay.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงานมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
2. นายรณกฤต เพชรเกลี้ยง ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงานมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ
3. นางสาวนิภาภรณ์ สโมสร ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรม
สถานที่ทำงานสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสตูล
เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/ว ๐๒๓

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ณ พัทลุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ รหัส ๖๓6๑๙๑๐๑๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการ ใช้สื่อประสม ที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนอนุบาลยะลา" โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จูโรศิริ ชูรัมย์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ พร้อมนี้ได้นำส่ง เครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๕๓๓ ๖๙๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>

ผู้ประสานงาน : นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ โทร. ๐๘๑-๗๘๙๕๐๔๓

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพแก้ว ณ พัทลุง เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ รหัส ๖๓G๑๔๑๐๑๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนอนุบาลยะลา” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ).....

(..... ผศ.ดร.นพแก้ว ณ พัทลุง.....)

ตำแหน่ง.....

อาจารย์.....

หน่วยงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๓/ว ๐๒๓

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์รณภฤต เพชรเกลี้ยง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบขอรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ รหัส ๖๓๖๑๙๓๐๑๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์ไรร์ร่วมกับการ ใช้สื่อประสม ที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนอนุบาลยะลา" โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ พร้อมนี้ได้นำส่ง เครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วันฉัตร จารุวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๕๓๓ ๖๑๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>

ผู้ประสานงาน : นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ โทร. ๐๘๑-๗๘๙๕๐๔๓

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า อาจารย์รณกฤต เพชรเกลี้ยง เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ รหัส ๒๓G๑๙๑๐๑๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนอนุบาลยะลา” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ).....

(.....นายรณกฤต เพชรเกลี้ยง.....)

ตำแหน่ง..... อาจารย์.....

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ที่ อว ๐๖๓๔.๐๓/ว ๐๒๓

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

๑ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวนิภาภรณ์ สโมสร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยนางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ รหัส ๖๓G๑๔๑๐๑๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับการอนุมัติให้ ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนอนุบาลยะลา" โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศรี ชูริกษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการนี้ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาราย นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ พร้อมนี้ได้นำส่ง เครื่องมือวิจัยมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วันฉัตร จารวรรณโน)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๔๔๘

<http://bundit.skru.ac.th/>

ผู้ประสานงาน : นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ โทร. ๐๘๑-๗๘๕๕๐๔๓

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่งานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นางสาวนิภาภรณ์ สโมสร เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยของ นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ รหัส ๖๓G๑๙๑๐๑๓ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนอนุบาลยะลา” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้ว และพิจารณา

- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

(ลงชื่อ).....

(.....นางสาวนิภาภรณ์ สโมสร.....)

ตำแหน่ง.....นักวิชาการวัฒนธรรม.....

หน่วยงาน.....สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสตูล.....

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (นาฏศิลป์ไทย)	ลักษณะแผน ☐ บูรณาการ ☒ เฉพาะสาระ
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การแสดงบทบาทสมมุติ	เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
เรื่อง การเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ	เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ป.1/1 เลียนแบบการเคลื่อนไหว

3. สาระสำคัญ

การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ เช่น เลียนแบบธรรมชาติ เลียนแบบพฤติกรรมของคน สัตว์ และสิ่งของ เป็นต้น การแสดงบทบาทสมมุติเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการแสดงละคร และการฝึกใช้จินตนาการ ช่วยพัฒนาการเคลื่อนไหวของร่างกาย และทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการแสดง

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกชื่อท่าของการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติได้ (K)
- ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติได้ (P)
- ชื่นชอบท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ (A)

5. เนื้อหาสาระ

การเลียนแบบธรรมชาติ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบธรรมชาติลักษณะต่าง ๆ เช่น ลมพัด ฝนตก ดอกไม้ ต้นไม้ คลื่นทะเล เป็นต้น

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

8. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงาน : บอกชื่อและปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ

ชิ้นงาน : -

9. กิจกรรมการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ ร่วมกับการใช้สื่อประสม)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และมารยาทในการเข้าเรียน
- ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ว่าอะไรบ้างที่เราเรียกว่าธรรมชาติ

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม

- 1.1 ครูอธิบายสาระความรู้เรื่องการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ
- 1.2 ครูสาธิตท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ ได้แก่ ท่าฝนตก/น้ำตก ท่าลมพัด ท่าต้นไม้ ท่าดอกไม้ ท่าภูเขา ท่าคลื่นทะเล ร่วมกับบัตรภาพให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง พร้อมอธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติท่าทางนั้น
- 1.3 นักเรียนปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ ตามครูและบัตรภาพที่ปรากฏ

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม

- 2.1 ครูสุ่มเปิดบัตรคำท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ หากเปิดได้คำใด ก็ให้นักเรียนทั้งหมดปฏิบัติท่าทางนั้น
- 2.2 ครูสุ่มเลือกตัวแทนนักเรียนให้ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ ตามบัตรคำที่ตนเองเลือก

ขั้นที่ 3 ขั้นกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ร่วมกับสื่อประสม

- 3.1 ครูเปิดเพลงฉัณร์ธรรมชาติ ให้นักเรียนฟัง
- 3.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติประกอบกับเพลงพรอมกัน โดยครูคอยให้คำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่องและยังไม่ถูกจังหวะ

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออกร่วมกับสื่อประสม

4.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติประกอบกับเพลงได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

4.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ ร่วมกับวิดีโออีกครั้ง จนกระทั่งสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นกระทำอย่างเป็นธรรมชาติร่วมกับสื่อประสม

5.1 ครูให้นักเรียนปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ ร่วมกับเพลงพร้อมกันทั้งห้องเรียน นักเรียนปฏิบัติด้วยความมั่นใจ เป็นธรรมชาติ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ

5.2 ครูประเมินทักษะปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติของนักเรียน โดยแบ่งกลุ่มทดสอบให้ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติตามที่กำหนดให้

ขั้นสรุป

นักเรียนและคุณครูร่วมกันสนทนาสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับ การเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ

10. สื่อการเรียนรู้

- บัตรภาพท่าทางการเลียนแบบธรรมชาติ
- บัตรคำท่าทางการเลียนแบบธรรมชาติ
- เพลง “ฉันรักธรรมชาติ”
- VDO การปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนประกอบเพลง

“ฉันรักธรรมชาติ”

11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- บอกชื่อท่าของการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติได้ (K) - ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติได้ (P)	สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ	คะแนน 11 – 15 = ดี คะแนน 6 – 10 = พอใช้ (ผ่าน) คะแนน 1 – 5 = ปรับปรุง

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ชื่นชอบท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ (A)	สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ	คะแนน 11 -15 = ดี คะแนน 6 - 10 = พอใช้ (ผ่าน) คะแนน 1 - 5 = ปรับปรุง

11.1 ผู้ประเมิน นักเรียน ครู ผู้ปกครอง อื่น ๆ

12. ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(นางศิริพร อมรนรัช)

13. บันทึกผลหลังสอน

13.1 จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

13.2 พฤติกรรมของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.3 การดำเนินการของครู

.....
.....
.....

13.4 สรุปผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.5 แนวทางจัดการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

.....
.....
.....

13.6 ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

วันที่ เดือน พ.ศ.

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการเคลื่อนไหวเลียนแบบธรรมชาติ

ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน
3	ปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง สวยงาม และบอกชื่อท่าได้
2	ปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบธรรมชาติได้อย่างถูกต้อง แต่ไม่สวยงาม และบอกชื่อท่าได้
1	ไม่สามารถปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบธรรมชาติได้ และบอกชื่อท่าได้

เกณฑ์การให้คะแนน

มีคะแนนรวม	11 -15	หมายถึง	ดี
มีคะแนนรวม	6 - 10	หมายถึง	พอใช้ (ผ่าน)
มีคะแนนรวม	1 - 5	หมายถึง	ปรับปรุง (ไม่ผ่าน)

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (นาฏศิลป์ไทย)	ลักษณะแผน ☐ บูรณาการ ☒ เฉพาะสาระ
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การแสดงบทบาทสมมุติ	เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
เรื่อง การเคลื่อนไหวเลียนแบบคน	เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ป.1/1 เลียนแบบการเคลื่อนไหว

3. สาระสำคัญ

การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ เช่น เลียนแบบธรรมชาติ เลียนแบบพฤติกรรมของคน สัตว์ และสิ่งของ เป็นต้น การแสดงบทบาทสมมุติเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการแสดงละคร และการฝึกใช้จินตนาการ ช่วยพัฒนาการเคลื่อนไหวของร่างกาย และทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการแสดง

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกชื่อท่าของการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนได้ (K)
- ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนได้ (P)
- ชื่นชอบท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคน (A)

5. เนื้อหาสาระ

การเลียนแบบคน เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบท่าทางหรือพฤติกรรมของคนในลักษณะต่าง เช่น กิริยาท่าทาง เลียนแบบวัย และอาชีพ

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

8. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงาน : บอกชื่อและปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคน

ชิ้นงาน : -

9. กิจกรรมการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ ร่วมกับการใช้สื่อประสม)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และมารยาทในการเข้าเรียน
- ครูปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคน แล้วให้นักเรียนลองทายว่าครูกำลัง

เลียนแบบเป็นอะไร

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม

- 1.1 ครูอธิบายสาระความรู้เรื่องการเคลื่อนไหวเลียนแบบคน
- 1.2 ครูสาธิตท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคน ได้แก่ ทำคนร้องเพลง ทำคนดูพื้น ทำคนชรา ทำอาชีพตำรวจ ทำชาวนา ร่วมกับบัตรภาพให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง พร้อมอธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติท่าทางนั้น ๆ

1.3 นักเรียนปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคน ตามครูและบัตรภาพที่ปรากฏ

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม

- 2.1 ครูสุ่มเปิดบัตรคำท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคน หากเปิดได้คำใด ก็ให้นักเรียนทั้งหมดปฏิบัติทำนั้น
- 2.2 ครูสุ่มเลือกตัวแทนนักเรียนให้เลือกปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนในท่าใดก็ได้ แล้วให้เพื่อน ๆ ทายว่ากำลังเลียนแบบเป็นอะไร

ขั้นที่ 3 ขั้นกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ร่วมกับสื่อประสม

- 3.1 ครูเปิดเพลงอาชีพในฝัน ให้นักเรียนฟัง
- 3.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนประกอบกับเพลงพร้อมกัน โดยครูคอยให้คำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่องและยังไม่ถูกจังหวะ

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออกพร้อมกับสื่อประสม

4.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนประกอบกับเพลงได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

4.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนร่วมกับวิดีโออีกครั้งจนกระทั่งสามารถกระทำได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นกระทำอย่างเป็นธรรมชาติร่วมกับสื่อประสม

5.1 ครูให้นักเรียนปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนร่วมกับเพลงพร้อมกันทั้งห้องเรียน นักเรียนมีความมั่นใจ ปฏิบัติอย่างเป็นธรรมชาติ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ

5.2 ครูประเมินทักษะปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนของนักเรียนโดยแบ่งกลุ่มทดสอบให้ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนตามที่กำหนดให้

ขั้นสรุป

นักเรียนและคุณครูร่วมกันสนทนาสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับ การเคลื่อนไหวเลียนแบบคน

10. สื่อการเรียนรู้

- บัตรภาพท่าทางการเลียนแบบคน
- บัตรคำท่าทางการเลียนแบบคน
- เพลง “อาชีพนินจา”
- VDO การปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนประกอบเพลง “อาชีพนินจา”

11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- บอกชื่อท่าของการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนได้ (K)	สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมิน	คะแนน 11 – 15 = ดี
- ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคนได้ (P)		ทักษะการปฏิบัติ	คะแนน 6 - 10 = พอใช้ (ผ่าน) คะแนน 1 - 5 = ปรับปรุง

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์

- ชื่นชอบท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบคน (A)	สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ	คะแนน 11 -15 = ดี คะแนน 6 - 10 = พอใช้ (ผ่าน) คะแนน 1 - 5 = ปรับปรุง

11.1 ผู้ประเมิน นักเรียน ครู ผู้ปกครอง อื่น ๆ

12. ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(นางศิริพร อมรรนชัย)

13. บันทึกผลหลังสอน

13.1 จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

13.2 พฤติกรรมของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.3 การดำเนินการของครู

.....
.....
.....

13.4 สรุปผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.5 แนวทางจัดการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

.....
.....
.....

13.6 ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

วันที่ เดือน พ.ศ.

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินทักษะการปฏิบัติทางนฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการเคลื่อนไหวเลียนแบบคน

ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน
3	ปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบคนได้อย่างถูกต้อง สวยงาม และบอกชื่อท่าได้
2	ปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบคนได้อย่างถูกต้อง แต่ไม่สวยงาม และบอกชื่อท่าได้
1	ไม่สามารถปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบคนได้ และบอกชื่อท่าได้

เกณฑ์การให้คะแนน

มีคะแนนรวม	11 -15	หมายถึง	ดี
มีคะแนนรวม	6 - 10	หมายถึง	พอใช้ (ผ่าน)
มีคะแนนรวม	1 - 5	หมายถึง	ปรับปรุง (ไม่ผ่าน)

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (นาฏศิลป์ไทย)	ลักษณะแผน ☐ บูรณาการ ☒ เฉพาะสาระ
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การแสดงบทบาทสมมุติ	เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
เรื่อง การเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์	เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ป.1/1 เลียนแบบการเคลื่อนไหว

3. สาระสำคัญ

การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ เช่น เลียนแบบธรรมชาติ เลียนแบบพฤติกรรมของคน สัตว์ และสิ่งของ เป็นต้น การแสดงบทบาทสมมุติเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการแสดงละคร และการฝึกใช้จินตนาการ ช่วยพัฒนาการเคลื่อนไหวของร่างกาย และทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการแสดง

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกชื่อท่าของการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ได้ (K)
- ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ได้ (P)
- ชื่นชอบท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ (A)

5. เนื้อหาสาระ

การเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายที่เลียนแบบท่าทางหรือพฤติกรรมของสัตว์ในลักษณะต่าง ๆ เช่น วิ่ง เดิน กระโดด บิน ว่ายน้ำ เป็นต้น

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

8. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงาน : บอกชื่อและปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์

ชิ้นงาน : -

9. กิจกรรมการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับการใช้สื่อประสม)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และมารยาทในการเข้าเรียน
- ครูซักถามนักเรียนถึงสัตว์ที่นักเรียนรู้จัก และลองให้นักเรียนปฏิบัติท่าตามความเข้าใจ

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม

- 1.1 ครูอธิบายสาระความรู้เรื่องการแสดงบทบาทสมมุติ และการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์
- 1.2 ครูสาธิตท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ ได้แก่ ท่าปลา ท่าม้า ท่ากวาง ท่านก ท่าไก่ ร่วมกับบัตรภาพให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง พร้อมอธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติท่าทางนั้น ๆ
- 1.3 นักเรียนปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ ตามครูและบัตรภาพที่ปรากฏ

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม

- 2.1 ครูสุ่มเปิดบัตรคำท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ หากเปิดได้คำใด ก็ให้นักเรียนทั้งหมดปฏิบัติท่านั้น
- 2.2 ครูสุ่มเลือกตัวแทนนักเรียนให้เลือกบัตรคำ และปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ตามบัตรคำที่ถูกเปิด

ขั้นที่ 3 ขั้นกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ร่วมกับสื่อประสม

- 3.1 ครูเปิดเพลงเป็นอะไรดี ให้นักเรียนฟัง
- 3.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ประกอบกับเพลงพร้อมกัน โดยครูคอยให้คำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่องและยังไม่ถูกจังหวะ

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออกพร้อมกับสื่อประสม

4.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ประกอบกับเพลงได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

4.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ร่วมกับวิดีโออีกครั้งจนกระทั่งสามารถกระทำได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ + (เพลง)

5.1 ครูให้นักเรียนปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ร่วมกับเพลงพร้อมกันทั้งห้องเรียน นักเรียนมีความมั่นใจ ปฏิบัติอย่างเป็นธรรมชาติ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ

5.2 ครูประเมินทักษะปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ของนักเรียน โดยแบ่งกลุ่มทดสอบให้ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ตามที่กำหนดให้

ขั้นสรุป

นักเรียนและคุณครูร่วมกันสนทนาสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับ การเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์

10. สื่อการเรียนรู้

- บัตรภาพท่าทางการเลียนแบบสัตว์
- บัตรคำท่าทางการเลียนแบบสัตว์
- เพลง “เป็นอะไรดี”
- VDO การปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ประกอบเพลง “เป็นอะไรดี”

11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- บอกชื่อท่าของการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ได้ (K)	สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ	คะแนน 11 - 15 = ดี คะแนน 6 - 10 = พอใช้ (ผ่าน) คะแนน 1 - 5 = ปรับปรุง

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์

- ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ได้ (P) - ชื่นชอบท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์ (A)	สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ	คะแนน 11 - 15 = ดี คะแนน 6 - 10 = พอใช้ (ผ่าน) คะแนน 1 - 5 = ปรับปรุง

11.1 ผู้ประเมิน นักเรียน ครู ผู้ปกครอง อื่น ๆ

12. ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
 (นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
 (นางศิริพร อมรรนชัย)

13. บันทึกผลหลังสอน

13.1 จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

13.2 พฤติกรรมของผู้เรียน

.....

.....

.....

13.3 การดำเนินการของครู

.....

.....

.....

13.4 สรุปผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

.....

.....

.....

13.5 แนวทางจัดการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

.....

.....

.....

13.6 ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

วันที่ เดือน พ.ศ.

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการเคลื่อนไหวเลียนแบบสัตว์

ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน
3	ปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบสัตว์ได้อย่างถูกต้อง สวยงาม และบอกชื่อทำได้
2	ปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบสัตว์ได้อย่างถูกต้อง แต่ไม่สวยงาม และบอกชื่อทำได้
1	ไม่สามารถปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบสัตว์ได้ และบอกชื่อไม่ได้

เกณฑ์การให้คะแนน

มีคะแนนรวม	11 -15	หมายถึง	ดี
มีคะแนนรวม	6 - 10	หมายถึง	พอใช้ (ผ่าน)
มีคะแนนรวม	1 - 5	หมายถึง	ปรับปรุง (ไม่ผ่าน)

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (นาฏศิลป์ไทย)	ลักษณะแผน ☐ บูรณาการ ☒ เฉพาะสาระ
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การแสดงบทบาทสมมุติ	เวลาเรียน 4 ชั่วโมง
เรื่อง การเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ	เวลาเรียน 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ป.1/1 เลียนแบบการเคลื่อนไหว

3. สาระสำคัญ

การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบสิ่งต่าง ๆ เช่น เลียนแบบ ธรรมชาติ เลียนแบบพฤติกรรมของคน สัตว์ และสิ่งของ เป็นต้น การแสดงบทบาทสมมุติเป็นพื้นฐาน เบื้องต้นของการแสดงละคร และการฝึกใช้จินตนาการ ช่วยพัฒนาการเคลื่อนไหวของร่างกาย และทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการแสดง

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกชื่อท่าของการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบสิ่งของได้ (K)
- ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของได้ (P)
- ชื่นชอบท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ (A)

5. เนื้อหาสาระ

การเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบธรรมชาติลักษณะต่าง ๆ ตามจินตนาการ เช่น รถไฟ เครื่องบิน สะพาน แก้ว และเฮลิคอปเตอร์ เป็นต้น

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

8. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงาน : บอกชื่อและปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ

ชิ้นงาน : -

9. กิจกรรมการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ ร่วมกับการใช้สื่อประสม)

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และมารยาทในการเข้าเรียน
- ครูให้นักเรียนเลือกสิ่งของที่อยู่รอบตนเองมาคนละ 1 อย่าง และลองปฏิบัติท่าทางเลียนแบบสิ่งของนั้นตามจินตนาการ

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม

- 1.1 ครูอธิบายสาระความรู้เรื่องการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ
- 1.2 ครูสาธิตท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ ได้แก่ รถไฟ เครื่องบิน สะพานแกว้อ และเฮลิคอปเตอร์ ร่วมกับบัตรภาพให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง พร้อมอธิบายรายละเอียดของท่าปฏิบัติทำทางนั้น
- 1.3 นักเรียนปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ ตามครูและบัตรภาพที่ปรากฏ

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม

- 2.1 ครูสุ่มเปิดบัตรคำท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ หากเปิดได้คำใดก็ให้นักเรียนทั้งหมดปฏิบัติทำนั้น
- 2.2 ครูสุ่มเลือกตัวแทนนักเรียนให้ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของให้เพื่อน ๆ สังเกต และร่วมกันทายว่าเป็นสิ่งของใด

ขั้นที่ 3 ขั้นกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ร่วมกับสื่อประสม

- 3.1 ครูเปิดเพลงรถไฟ ให้นักเรียนฟัง และตั้งคำถามว่าจากเพลงเราควรเลือกเลียนแบบสิ่งของใด (ตัวอย่างคำตอบ ทารถไฟ)

3.2 ครูให้นักเรียนลองฝึกปฏิบัติทำทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบรถไฟประกอบกับเพลงพรอมกัน โดยครูกอยให้คำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่องและยังไม่ถูกจังหวะ

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออกพร้อมกับสื่อประสม

4.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติทำทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบรถไฟ ประกอบกับเพลงได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

4.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทำทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบรถไฟ และสิ่งของต่าง ๆ ร่วมกับวิดีโออีกครั้ง จนกระทั่งสามารถกระทำได้ถูกต้องสมบูรณ์อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นกระทำอย่างเป็นธรรมชาติร่วมกับสื่อประสม

5.1 ครูให้นักเรียนปฏิบัติทำทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบรถไฟพร้อมกับเพลงพรอมกัน ทั้งห้องเรียน นักเรียนปฏิบัติด้วยความมั่นใจ เป็นธรรมชาติ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สีกว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ

5.2 ครูประเมินทักษะปฏิบัติทำทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ ของนักเรียน โดยแบ่งกลุ่มทดสอบให้ปฏิบัติทำทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของตามที่กำหนดให้

ขั้นสรุป

นักเรียนและคุณครูร่วมกันสนทนาสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับ การเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ

10. สื่อการเรียนรู้

- บัตรภาพสิ่งของต่าง ๆ
- บัตรคำสิ่งของต่าง ๆ
- เพลง “รถไฟ”
- VDO การปฏิบัติทำทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของประกอบเพลง “รถไฟ”

11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- บอกชื่อท่าของการเคลื่อนไหวร่างกายเลียนแบบสิ่งของได้ (K)	สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ	คะแนน 11 - 15 = ดี คะแนน 6 - 10 = พอใช้ (ผ่าน) คะแนน 1 - 5 = ปรับปรุง

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ปฏิบัติท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของได้ (P) - ชื่นชอบท่าทางการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ (A)	สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ	คะแนน 11 -15 = ดี คะแนน 6 - 10 = พอใช้ (ผ่าน) คะแนน 1 - 5 = ปรับปรุง

11.1 ผู้ประเมิน นักเรียน ครู ผู้ปกครอง อื่น ๆ

12. ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(นางศิริพร อมรรชัย)

13. บันทึกผลหลังสอน

13.1 จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

13.2 พฤติกรรมของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.3 การดำเนินการของครู

.....
.....
.....

13.4 สรุปผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.5 แนวทางจัดการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

.....
.....
.....

13.6 ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

วันที่ เดือน พ.ศ.

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งของ

ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน
3	ปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบสิ่งของได้อย่างถูกต้อง สวยงาม และบอกชื่อทำได้
2	ปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบสิ่งของได้อย่างถูกต้อง แต่ไม่สวยงาม และบอกชื่อทำได้
1	ไม่สามารถปฏิบัติท่าทางการเลียนแบบสิ่งของได้ และบอกชื่อทำได้

เกณฑ์การให้คะแนน

มีคะแนนรวม	11 -15	หมายถึง	ดี
มีคะแนนรวม	6 - 10	หมายถึง	พอใช้ (ผ่าน)
มีคะแนนรวม	1 - 5	หมายถึง	ปรับปรุง (ไม่ผ่าน)

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (นาฏศิลป์ไทย)	ลักษณะแผน ☐ บูรณาการ ☒ เฉพาะสาระ
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง	เวลาเรียน 6 ชั่วโมง
เรื่อง นาฏยศัพท์	เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ป.1/2 แสดงท่าทางง่าย ๆ เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด

3. สาระสำคัญ

นาฏยศัพท์ เป็นศัพท์ที่ใช้เรียกลักษณะหรือกิริยาท่าทางของการแสดงนาฏศิลป์ไทย สามารถสื่อความหมายกันได้ทุกฝ่ายในการแสดงต่าง ๆ โดยใช้อวัยวะศีรษะ ใบหน้า ลำตัว แขน ขา มือและเท้า ผสมผสานเข้าด้วยกันจนเกิดเป็นท่ารำที่งดงาม

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุนาฏยศัพท์ที่แสดงออกได้ (K)
- ปฏิบัตินาฏยศัพท์ตามที่กำหนดให้ได้ (P)
- ชื่นชมทำนาฏยศัพท์ (A)

5. เนื้อหาสาระ

นาฏยศัพท์ ที่นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้มี วงบน วงกลาง วงล่าง จีบหงาย จีบคว่ำ จีบส่ง หลัง เป็นต้น

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

8. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงาน : ระบุชื่อท่าและปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่กำหนดให้

ชิ้นงาน : -

9. กิจกรรมการเรียนการสอน (การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ ร่วมกับการใช้สื่อประสม)

ชั่วโมงที่ 1

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และมารยาทในการเข้าเรียน
- ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันสนทนา ดังนี้ นักเรียนรู้จักคำว่านาฏยศัพท์หรือไม่

(ตัวอย่างคำตอบ รู้จัก/ไม่รู้จัก) หากรู้จักนักเรียนรู้จักนาฏยศัพท์คำใดบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ การจับ การตั้งวง)

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม

- 1.1 ครูอธิบายสาระความรู้เรื่องนาฏยศัพท์
- 1.2 ครูสาธิตทำนาฏยศัพท์ ได้แก่ วงบน วงกลาง วงล่าง จีบหงาย จีบคว่ำ จีบส่งหลัง ร่วมกับบัตรภาพให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง พร้อมอธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติทำรำนั้น
- 1.3 นักเรียนปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ ตามครูและบัตรภาพที่ปรากฏ

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับประสม

- 2.1 ครูสุ่มเปิดบัตรคำชื่อทำนาฏยศัพท์ หากเปิดได้คำใด ก็ให้นักเรียนทั้งหมดปฏิบัติทำรำนั้น
- 2.2 ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนให้เลือกบัตรคำ และปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ ตามบัตรคำที่ตนเองเลือก

ขั้นที่ 3 ขั้นกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ร่วมกับสื่อประสม

- 3.1 ครูเปิดเพลงซึ่งทำรำ ให้นักเรียนฟัง
- 3.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ ประกอบกับเพลงพร้อมกัน โดยครูคอยให้คำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่องและยังไม่ถูกจังหวะ

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออกพร้อมกับสื่อประสม

4.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ประกอบกับเพลงได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

4.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ ร่วมกับวิดีโออีกครั้ง ฝึกปฏิบัติจนกระทั่งสามารถกระทำได้ถูกต้องสมบูรณ์อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นกระทำอย่างเป็นธรรมชาติร่วมกับสื่อประสม

5.1 นักเรียนปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ ร่วมกับเพลงพร้อมกันทั้งห้องเรียน ด้วยความมั่นใจ เป็นธรรมชาติ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ

5.2 ครูประเมินทักษะปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ของนักเรียน โดยแบ่งกลุ่มทดสอบให้ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ตามที่กำหนดให้

ขั้นสรุป

นักเรียนและคุณครูร่วมกันสนทนาสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับนาฏยศัพท์

10. สื่อการเรียนรู้

- บัตรภาพนาฏยศัพท์
- บัตรคำชื่อทำนาฏยศัพท์
- เพลง “เซ็งท่ารำ”
- VDO การปฏิบัติท่ารำนาฏยศัพท์ประกอบเพลง “เซ็งท่ารำ”

11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ระบุนาฏยศัพท์ที่แสดงออกได้ (K)	สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมิน	คะแนน 11 – 15 = ดี
- ปฏิบัตินาฏยศัพท์ตามที่กำหนดให้ได้ (P)		ทักษะการปฏิบัติ	คะแนน 6 – 10 = พอใช้ (ผ่าน)
- ชื่นชมทำนาฏยศัพท์ (A)			คะแนน 1 – 5 = ปรับปรุง

11.1 ผู้ประเมิน นักเรียน ครู ผู้ปกครอง อื่น ๆ

12. ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(นางศิริพร อมรรนชัย)

13. บันทึกผลหลังสอน

13.1 จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

13.2 พฤติกรรมของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.3 การดำเนินการของครู

.....
.....
.....

13.4 สรุปผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.5 แนวทางจัดการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

.....
.....
.....

13.6 ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)
วันที่ เดือน พ.ศ.

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องนาฏยศัพท์

ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน
3	ปฏิบัติทำรำนาฏยศัพท์ได้อย่างถูกต้อง สวยงาม และบอกชื่อท่าได้
2	ปฏิบัติทำรำนาฏยศัพท์ได้อย่างถูกต้อง แต่ไม่สวยงาม และบอกชื่อท่าได้
1	ไม่สามารถปฏิบัติทำรำนาฏยศัพท์ได้ และบอกชื่อท่าได้

เกณฑ์การให้คะแนน

มีคะแนนรวม	11 -15	หมายถึง	ดี
มีคะแนนรวม	6 - 10	หมายถึง	พอใช้ (ผ่าน)
มีคะแนนรวม	1 - 5	หมายถึง	ปรับปรุง (ไม่ผ่าน)

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (นาฏศิลป์ไทย)	ลักษณะแผน ☐ บูรณาการ ☒ เฉพาะสาระ
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง	เวลาเรียน 6 ชั่วโมง
เรื่อง ภาษาท่า	เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ป.1/2 แสดงท่าทางง่าย ๆ เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด

3. สาระสำคัญ

ภาษาท่า เป็นการแสดงท่าทางเพื่อใช้ในการบอกอารมณ์ ความรู้สึก แทนการใช้คำพูด เพื่อสื่อความหมายให้แก่ผู้ชม มีการดัดแปลงมาจากท่าทางตามธรรมชาติ และมีการปรับปรุงท่าทางให้ดูงดงามยิ่งขึ้น

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุภาษาท่าที่แสดงออกได้ (K)
- ปฏิบัติภาษาท่าตามที่กำหนดให้ได้ (P)
- ชื่นชมการปฏิบัติภาษาท่า (A)

5. เนื้อหาสาระ

การปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์แบ่งออกได้ ดังนี้ ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนคำพูด เช่น ฉันทน์ เธอ ท่าน ปฏิเสธ ท่าเรียก ท่าไป ภาษาท่าทางนาฏศิลป์อิริยาบถหรือกิริยาอาการ เช่น ทำยืน ท่าเดิน ท่านั่ง ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ เศร้าโศก

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

8. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงาน : ระบุชื่อและปฏิบัติภาษาท่าตามที่กำหนดให้

ชิ้นงาน : -

9. กิจกรรมการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และมารยาทในการเข้าเรียน
- ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันสนทนา ดังนี้ นักเรียนรู้จักคำว่าภาษาท่าหรือไม่

(ตัวอย่างคำตอบ รู้จัก/ไม่รู้จัก) หากรู้จักนักเรียนรู้จักภาษาท่า นักเรียนรู้จักคำใดบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ ทำรัก ทำไป)

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม

- 1.1 ครูอธิบายสาระความรู้เรื่องภาษาท่า
- 1.2 ครูสาธิตภาษาท่า ได้แก่ ทำตัวฉัน ทำรัก ทำเธอ ทำโศกเศร้า ทำอาย และอธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติทำรำนั้น

- 1.3 นักเรียนปฏิบัติภาษาท่า ตามครูและบัตรภาพที่ปรากฏ

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม

- 2.1 ครูสุ่มเปิดบัตรคำภาษาท่า หากเปิดได้คำใด ก็ให้นักเรียนทั้งหมดปฏิบัติทำรำนั้น
- 2.2 ครูสุ่มเลือกตัวแทนนักเรียนให้เลือกบัตรคำ และปฏิบัติภาษาท่า ตามบัตรคำที่ตนเองเลือก

ขั้นที่ 3 ขั้นกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ร่วมกับสื่อประสม

- 3.1 ครูเปิดเพลงภาษาท่า ให้นักเรียนฟัง และร่วมกันฟังว่าเนื้อร้องตอนใดของเพลงที่สามารถปฏิบัติภาษาท่าได้

- 3.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติภาษาท่า ประกอบกับเพลงพร้อมกัน โดยครูคอยให้คำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่องและยังไม่ถูกจังหวะ

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออกพร้อมกับสื่อประสม

4.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติภาษาท่าประกอบกับเพลงได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติภาษาท่า ร่วมกับวิดีโอที่อีกครั้ง ปฏิบัติจนกระทั่งสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นกระทำอย่างเป็นธรรมชาติร่วมกับสื่อประสม

5.1 นักเรียนปฏิบัติภาษาท่า ร่วมกับเพลงพร้อมกันทั้งห้องเรียน ด้วยความมั่นใจเป็นธรรมชาติ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ

5.2 ครูประเมินทักษะปฏิบัติภาษาท่าของนักเรียน โดยแบ่งกลุ่มทดสอบให้ปฏิบัติภาษาท่าตามที่กำหนดให้

ขั้นสรุป

นักเรียนและคุณครูร่วมกันสนทนาสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับภาษาท่า

10. สื่อการเรียนรู้

- บัตรภาพภาษาท่า
- บัตรคำชื่อท่าภาษาท่า
- เพลงภาษาท่า
- VDO การปฏิบัติภาษาท่าประกอบเพลง

11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ระบุภาษาท่าที่แสดงออกได้ (K) - ปฏิบัติภาษาท่าตามที่กำหนดให้ได้ (P) - ชื่นชมการปฏิบัติภาษาท่า (A)	สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมิน ทักษะการปฏิบัติ	คะแนน 11 - 15 = ดี คะแนน 6 - 10 = พอใช้ (ผ่าน) คะแนน 1 - 5 = ปรับปรุง

11.1 ผู้ประเมิน นักเรียน ครู ผู้ปกครอง อื่น ๆ

12. ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(นางศิริพร อมรรนชัย)

13. บันทึกผลหลังสอน

13.1 จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

13.2 พฤติกรรมของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.3 การดำเนินการของครู

.....
.....
.....

13.4 สรุปผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.5 แนวทางจัดการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

.....
.....
.....

13.6 ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

วันที่ เดือน พ.ศ.

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องภาษาท่า

ระดับคะแนน	เกณฑ์การประเมิน
3	ปฏิบัติท่ารำภาษาท่าได้อย่างถูกต้อง สวยงาม และบอกชื่อท่าได้
2	ปฏิบัติท่ารำภาษาท่าได้อย่างถูกต้อง แต่ไม่สวยงาม และบอกชื่อท่าได้
1	ไม่สามารถปฏิบัติท่ารำภาษาท่าได้ และบอกชื่อท่าได้

เกณฑ์การให้คะแนน

มีคะแนนรวม	11 - 15	หมายถึง	ดี
มีคะแนนรวม	6 - 10	หมายถึง	พอใช้ (ผ่าน)
มีคะแนนรวม	1 - 5	หมายถึง	ปรับปรุง (ไม่ผ่าน)

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (นาฏศิลป์ไทย)	ลักษณะแผน ☐ บูรณาการ ☒ เฉพาะสาระ
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลง	เวลาเรียน 6 ชั่วโมง
เรื่อง การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติ สัตว์	เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ตัวชี้วัด

ป.1/2 แสดงท่าทางง่าย ๆ เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด

3. สาระสำคัญ

การแสดงประกอบเพลง เป็นการนำนาฏยศัพท์ และภาษาท่า หรือท่าทางจากการเลียนแบบ สิ่งต่าง ๆ มาออกแบบ สร้างสรรค์ ประดิษฐ์เป็นท่ารำ เพื่อแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะ และความหมายของเพลงนั้น ๆ

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายประโยชน์ของการแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์
- แสดงท่าทางประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์ได้ (P)
- ชื่นชอบการแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์ (A)

5. เนื้อหาสาระ

การแสดงประกอบเพลง ทำให้รู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน เราสามารถสร้างสรรค์ท่าทางการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ให้เข้ากับบทเพลงได้ เช่น เพลงนกน้อย แสดงท่าทางเลียนแบบลักษณะของนก เป็นต้น

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

8. ชิ้นงาน/ภาระงาน

ภาระงาน : แสดงท่าทางประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์

ชิ้นงาน : -

9. กิจกรรมการเรียนรู้ (การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ ร่วมกับการใช้สื่อประสม)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และมารยาทในการเข้าเรียน
- คุณครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า นักเรียนรู้จักเพลงอะไรบ้างที่เกี่ยวกับธรรมชาติและ

สัตว์ (ตัวอย่างคำตอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสัตว์ เพลงไอ้ทะเลแสนงาม/เพลงช้าง) แล้วให้นักเรียนร้องเพลงนั้นพร้อมกัน

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบร่วมกับสื่อประสม

1.1 ครูอธิบายสาระความรู้เรื่องการแสดงท่าทางประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสัตว์ และยกตัวอย่างการแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์ เพลงนกน้อย

1.2 ครูเปิดบัตรภาพนก ให้นักเรียนดูแล้วใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันสนทนา

ดังนี้

- ภาพที่นักเรียนเห็นคือภาพอะไร (ภาพนก)
- นกมีลักษณะอย่างไร และมีการเคลื่อนไหวอย่างไร (มีขน มีปีก บินได้)

1.3 ครูเปิดบัตรภาพท่าทางลักษณะการเคลื่อนไหวเลียนแบบนก ที่ใช้ในการแสดงประกอบเพลงให้นักเรียนดู

1.3 ครูสาธิตท่าทางลักษณะการเคลื่อนไหวเลียนแบบนก ที่ใช้ในการแสดงประกอบเพลง ร่วมกับบัตรภาพให้นักเรียนดู

1.4 นักเรียนปฏิบัติท่าตามครูและบัตรภาพที่ปรากฏ

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่งร่วมกับสื่อประสม

- 2.1 ครูเปิดบัตรคำทำรำประกอบเพลงนกน้อยให้นักเรียนดูตามลำดับของการแสดง
- 2.2 ครูให้นักเรียนแสดงท่าทางเลียนแบบนกตามลำดับของบัตรคำ ตั้งแต่ท่าที่ 1- ท่าสุดท้ายด้วยตนเอง

ขั้นที่ 3 ขั้นกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ร่วมกับสื่อประสม

- 3.1 ครูเปิดเพลงนกน้อย ให้นักเรียนฟัง
- 3.2 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการแสดงประกอบกับเพลงนกน้อยพร้อมกัน โดยครูคอยให้คำแนะนำในส่วนที่ยังบกพร่องและยังไม่ถูกจังหวะ

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออกร่วมกับสื่อประสม

- 4.1 หลังฝึกปฏิบัติ นักเรียนสามารถปฏิบัติการแสดงประกอบกับเพลงนกน้อยได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ มากยิ่งขึ้น
- 4.2 ครูเปิดวิดีโอตัวอย่างการแสดงประกอบเพลงนกน้อยให้นักเรียนดู
- 4.3 ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการแสดงประกอบเพลงนกน้อย ร่วมกับวิดีโออีกครั้ง ฝึกปฏิบัติจนกระทั่งสามารถกระทำได้ถูกต้องสมบูรณ์อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นกระทำอย่างเป็นธรรมชาติร่วมกับสื่อประสม

- 5.1 นักเรียนปฏิบัติการแสดงประกอบเพลงนกน้อย โดยแสดงประกอบกับเพลงพร้อมกันทั้งห้องเรียน ด้วยความมั่นใจ เป็นธรรมชาติ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ
- 5.2 ครูประเมินทักษะการปฏิบัติการแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ของนักเรียน ในเพลงนกน้อย โดยแบ่งกลุ่มทดสอบตามที่ครูกำหนดให้

ขั้นสรุป

นักเรียนและคุณครูร่วมกันสนทนาสรุปองค์ความรู้และบอกประโยชน์ของการแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวข้องกับสัตว์

10. สื่อการเรียนรู้

- บัตรภาพนกและลักษณะการเคลื่อนไหวของนก
- บัตรคำทำรำประกอบเพลงนกน้อย
- เพลงนกน้อย
- VDO การแสดงประกอบเพลงนกน้อย

11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- อธิบายประโยชน์ของการแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์ - แสดงท่าทางประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์ได้ (P) - ชื่นชอบการแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์ (A)	สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม	แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ	คะแนน 11 - 15 = ดี คะแนน 6 - 10 = พอใช้ (ผ่าน) คะแนน 1 - 5 = ปรับปรุง

11.1 ผู้ประเมิน นักเรียน ครู ผู้ปกครอง อื่น ๆ

12. ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(นางศิริพร อมรนรัชย์)

13. บันทึกผลหลังสอน

13.1 จำนวนผู้เรียน คน ไม่มา คน คือเลขที่.....

13.2 พฤติกรรมของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.3 การดำเนินการของครู

.....
.....
.....

13.4 สรุปผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

.....
.....
.....

13.5 แนวทางจัดการให้ความช่วยเหลือกับผู้ไม่มาเรียน

.....
.....
.....

13.6 ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวรุ่งนภา ชุมประเสริฐ)

วันที่ เดือน พ.ศ.

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ประเด็นการประเมิน			รวม	ผลการ ประเมิน
		ความ ถูกต้อง	จังหวะ	ความมั่นใจ		
		(5)	(5)	(5)		
				15		
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับสัตว์

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ประเด็นการประเมิน			รวม	ผลการ ประเมิน
		ความ ถูกต้อง	จังหวะ	ความมั่นใจ		
		(5)	(5)	(5)		
				15		
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่องการแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวข้องกับสัตว์

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
ความถูกต้อง	5 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางได้สวยงาม ถูกต้องครบถ้วนตามขั้นตอน 4 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางได้ถูกต้องครบถ้วนตามขั้นตอน แต่ยังไม่สวยงาม 3 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ 2 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางถูกต้องเป็นบางส่วน 1 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางไม่ถูกต้อง
จังหวะ	5 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางได้ตรงตามจังหวะตลอดเพลง 4 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางได้ตรงตามจังหวะ มีพลาด 1-2 ครั้ง 3 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางได้ตรงตามจังหวะ มีพลาด 3 ครั้ง 2 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางได้ตรงตามจังหวะ มีพลาด 4 ครั้ง 1 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางได้ตรงตามจังหวะ มีพลาดมากกว่า 4 ครั้ง
ความมั่นใจ	5 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางด้วยความมั่นใจ เป็นธรรมชาติตลอดการแสดง 4 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางด้วยความมั่นใจเป็นส่วนใหญ่ 3 หมายถึง ปฏิบัติท่าทางได้แต่ไม่มีความมั่นใจ 2 หมายถึง ครูต้องคอยกำกับ จึงจะทำได้ 1 หมายถึง ไม่มีความมั่นใจในการปฏิบัติ

เกณฑ์การให้คะแนน

มีคะแนนรวม	11 -15	หมายถึง	ดี
มีคะแนนรวม	6 - 10	หมายถึง	พอใช้ (ผ่าน)
มีคะแนนรวม	1 - 5	หมายถึง	ปรับปรุง (ไม่ผ่าน)

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อต้องการประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลยะลา หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม เป็นรายบุคคล

2. ให้ผู้ประเมินโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับการสังเกตของท่าน โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ข้อปฏิบัติ	ชื่อ.....เลขที่.....			
	ผลการปฏิบัติ			ข้อเสนอแนะ
	3 (ดี)	2 พอใช้	1 ปรับปรุง	
การเตรียมการปฏิบัติ				
1. การปฏิบัติทำเตรียมพร้อมก่อนการปฏิบัติ				
กระบวนการปฏิบัติ				
2. การปฏิบัติทำออก				
3. การปฏิบัติทำทางประกอบเพลงนกน้อยใน จังหวัดที่ 1				
4. การปฏิบัติทำทางประกอบเพลงนกน้อยใน จังหวัดที่ 2				
5. การปฏิบัติทำทางประกอบเพลงนกน้อยใน จังหวัดที่ 3				
6. การปฏิบัติทำทางประกอบเพลงนกน้อยใน จังหวัดที่ 4				
7. การปฏิบัติทำจบ				
ผลการปฏิบัติ				
8. ปฏิบัติทำทางได้อย่างถูกต้อง				
9. ปฏิบัติทำทางตรงจังหวัด				
10. มีความกล้าแสดงออกในการปฏิบัติ				
รวม				

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์

ข้อปฏิบัติ	ระดับคะแนน		
	3	2	1
<u>ขั้นเตรียมการปฏิบัติ</u> 1. การปฏิบัติท่าเตรียมพร้อมก่อนการปฏิบัติ	ยืนตัวตรง, กางแขนทั้งสอง เลียนแบบนกได้ถูกต้อง สวยงาม, มีสมาธิ	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อ
<u>ขั้นกระบวนการปฏิบัติ</u> 2. การปฏิบัติท่าออก	เคลื่อนไหวมือเท้า และลำตัวได้สัมพันธ์กัน	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 1 ข้อ
3. การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลง นกน้อยในจังหวัดที่ 1	เคลื่อนไหวมือเท้า และลำตัวได้สัมพันธ์กัน	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 1 ข้อ
4. การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลง นกน้อยในจังหวัดที่ 2	เคลื่อนไหวมือเท้า และลำตัวได้สัมพันธ์กัน	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 1 ข้อ
5. การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลง นกน้อยในจังหวัดที่ 3	เคลื่อนไหวมือเท้า และลำตัวได้สัมพันธ์กัน	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 1 ข้อ
6. การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลง นกน้อยในจังหวัดที่ 4	เคลื่อนไหวมือเท้า และลำตัวได้สัมพันธ์กัน	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 1 ข้อ
7. การปฏิบัติท่าจบ	ยืนตัวตรงจนจบเพลง, กางแขนทั้งสองเลียนแบบนกได้ถูกต้อง สวยงาม, มีสมาธิ	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อ

เกณฑ์การประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์

ข้อปฏิบัติ	ระดับคะแนน		
	3	2	1
ชั้นผลการปฏิบัติ 8. ปฏิบัติท่าทางได้อย่างถูกต้อง	ท่าทางถูกต้อง สอดคล้องกับเนื้อเพลง มีการเคลื่อนไหวของมือและเท้าสัมพันธ์กันตลอดทั้งเพลง	ท่าทางถูกบ้าง ผิดบ้าง และ สอดคล้องกับเนื้อเพลงเป็นบางท่า มีการเคลื่อนไหวของมือและเท้าสัมพันธ์กันเป็นบางครั้ง	ท่าทางไม่ถูกต้อง แต่สอดคล้องกับเนื้อเพลงเป็นบางท่า และการเคลื่อนไหวมือและเท้าไม่สัมพันธ์กัน
9. ปฏิบัติท่าทางตรงจังหวะ	ปฏิบัติท่าทางได้ตรงจังหวะตลอดทั้งเพลง	ปฏิบัติท่าทางตรงจังหวะบ้าง ไม่ตรงจังหวะบ้าง	ปฏิบัติท่าทางไม่ตรงจังหวะ
10. มีความกล้าแสดงออกในการปฏิบัติ	ปฏิบัติท่าทางด้วยความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างสม่ำเสมอ	มีความตั้งใจ ปฏิบัติท่าทางเป็นบางครั้ง แต่ยังไม่ค่อยมีความมั่นใจ	ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติท่าทางไม่กล้าแสดงออก

เกณฑ์การให้คะแนน

มีคะแนนรวม 21-30 หมายถึง ดี

มีคะแนนรวม 11-20 หมายถึง พอใช้

มีคะแนนรวม 1-10 หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 16 คะแนน ผ่านเกณฑ์

แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผล
ต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสม ซึ่งพิจารณา 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล จึงขอความร่วมมือนักเรียน โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียน โดย

3 หมายถึง พึงพอใจในระดับมาก

2 หมายถึง พึงพอใจในระดับปานกลาง

1 หมายถึง พึงพอใจในระดับน้อย

ข้อ	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ		
		3	2	1
ด้านเนื้อหา				
1	เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมกับเวลาที่เรียน			
2	เนื้อหาสาระมีความชัดเจน เข้าใจง่าย			
ด้านการจัดการเรียนรู้				
3	นักเรียนมีความสนุกสนานในการจัดการเรียนรู้			
4	ครูปฏิบัติทำซ้ำให้ดูเป็นตัวอย่าง ทำให้เข้าใจได้ง่าย			
5	นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้			
6	หลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนเข้าใจทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์มากขึ้น			
ด้านสื่อการเรียนรู้				
7	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับนักเรียน			
8	สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ			
9	นักเรียนชื่นชอบสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้			
ด้านการวัดและประเมินผล				
10	นักเรียนมีความพอใจและภูมิใจในผลคะแนนของตนเอง			

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

สรุปผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์
 ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	ความเหมาะสม
	1	2	3			
1. สาระสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้และเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
1.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
รวม					5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1 จุดประสงค์สอดคล้องกับ ตัวชี้วัด	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2.2 มีความสอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2.4 เหมาะสมกับระดับชั้น และวัย ของผู้เรียน	5	5	4	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
2.5 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการได้ ชัดเจน สามารถวัดผลและ ประเมินผลได้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
รวม					4.93	เหมาะสมมากที่สุด
3. เนื้อหา						
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.2 มีความชัดเจนและถูกต้องตาม ธรรมชาติของวิชา	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.3 เหมาะสมกับระดับชั้น และวัย ของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	ความเหมาะสม
	1	2	3			
3. เนื้อหา						
3.4 เหมาะสมกับเวลาในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	13	4.33	เหมาะสมมาก
3.5 เนื้อหาสอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้ที่กำหนดใน โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
รวม					4.87	เหมาะสมมากที่สุด
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
4.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.2 มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุก ขั้นตอนตามรูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ ร่วมกับการใช้สื่อประสม	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.3 ได้รับความสนใจ กระตุ้นให้อยาก เรียนรู้ และเข้าร่วมกิจกรรม	5	4	5	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
4.4 มีความเหมาะสมกับเวลา และ วัยของผู้เรียน	5	4	5	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
4.5 กิจกรรมส่งเสริมทักษะปฏิบัติ ของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้	5	4	5	14	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
4.7 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยใช้ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ ของแอร์โรว์ร่วมกับสื่อประสม มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุก ขั้นตอน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.7.1 ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการ เลียนแบบ+บัตรภาพ	5	4	4	13	4.33	เหมาะสมมาก

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	ความเหมาะสม
	1	2	3			
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
4.7.2 ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง+บัตรคำ	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.7.3 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์+เพลง	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.7.4 ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการแสดงออก+วิดีโอ	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.7.5 ขั้นตอนที่ 5 ขั้นกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ+เพลง	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
รวม					4.86	เหมาะสมมากที่สุด
5. สื่อการเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.3 มีความหลากหลายสอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.4 ได้รับความสนใจกับผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.6 สื่อประสมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมครบถ้วนตามที่ระบุในนิยามศัพท์	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
รวม					5.00	เหมาะสมมากที่สุด
6. การวัดและการประเมินผล						
6.1 สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	\bar{X}	ความเหมาะสม
	1	2	3			
6.2 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
6.3 ใช้เครื่องมือวัดผลได้อย่างเหมาะสม	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
6.4 มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
6.5 การวัดและประเมินผลเน้นการประเมินตามสภาพจริง	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
รวม					5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้						
7.1 ถูกต้องและครบถ้วน	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7.2 มีความสอดคล้องกันในทุกองค์ประกอบ	5	5	5	15	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
รวม					5.00	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ยรวมทั้งหมด					4.93	เหมาะสมมากที่สุด

สรุปคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$ มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 2 ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$ มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 3 ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$ มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 4 ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$ มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 5 ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$ มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 6 ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$ มีความเหมาะสมมากที่สุด)

แผนการเรียนรู้ที่ 7 ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$ มีความเหมาะสมมากที่สุด)

ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวม ($\bar{X} = 4.93$, $SD = 0.26$ มีความเหมาะสมมากที่สุด) ทุกแผนมีคุณภาพนำไปใช้ได้

สรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
ของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอน
ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์

ข้อสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3			
1.ให้นักเรียนปฏิบัติท่าทางการแสดงประกอบเพลงนกน้อย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การเตรียมการปฏิบัติ						
1.1 การปฏิบัติท่าเตรียมพร้อมก่อนการปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
กระบวนการปฏิบัติ						
1.2 การปฏิบัติท่าออก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.3 การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลงนกน้อยในจังหวะที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.4 การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลงนกน้อยในจังหวะที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.5 การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลงนกน้อยในจังหวะที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.6 การปฏิบัติท่าทางประกอบเพลงนกน้อยในจังหวะที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.7 การปฏิบัติท่าจบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลการปฏิบัติ						
1.8 ปฏิบัติท่าทางได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.9 ปฏิบัติท่าทางตรงจังหวะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1.10 มีความกล้าแสดงออกในการปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
รวม					1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อปฏิบัติกับเกณฑ์การให้คะแนนในแบบประเมิน
ทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
การเตรียมการปฏิบัติ	3 คะแนน เมื่อ ยืนตัวตรง, กางแขนทั้งสองเลียนแบบนก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
1. การปฏิบัติทำเตรียมพร้อมก่อนการปฏิบัติ	ได้ถูกต้อง สวยงาม , มีสมาธิ						
	2 คะแนน เมื่อ ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1 คะแนน เมื่อ ปฏิบัติได้ 1 ข้อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
กระบวนการปฏิบัติ	3 คะแนน เมื่อ เคลื่อนไหวมือเท้าและลำตัวได้สัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. การปฏิบัติทำออก	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน						
	2 คะแนน เมื่อ ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1 คะแนน เมื่อ ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 1 ข้อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. การปฏิบัติทำทางประกอบเพลงนกน้อยในจังหวะที่ 1	3 คะแนน เมื่อ เคลื่อนไหวมือเท้าและลำตัวได้สัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2 คะแนน เมื่อ ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1 คะแนน เมื่อ ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 1 ข้อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. การปฏิบัติทำทางประกอบเพลงนกน้อยในจังหวะที่ 2	3 คะแนน เมื่อ เคลื่อนไหวมือเท้าและลำตัวได้สัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2 คะแนน เมื่อ ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน 2 ข้อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ชื่อปฏิบัติ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ผลการพิจารณา	
		1	2	3				
	1 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
		1 ข้อ						
5. การปฏิบัติ	3 คะแนน เมื่อ	เคลื่อนไหวมือ เท้า	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ท่าทางประกอบ		และลำตัวได้สัมพันธ์						
เพลงนกร้องใน		กัน						
จังหวะที่ 3	2 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
		2 ข้อ						
	1 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
		1 ข้อ						
6. การปฏิบัติ	3 คะแนน เมื่อ	เคลื่อนไหวมือ เท้า	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ท่าทางประกอบ		และลำตัวได้สัมพันธ์						
เพลงนกร้องใน		กัน						
จังหวะที่ 4	2 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
		2 ข้อ						
	1 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติได้สัมพันธ์กัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
		1 ข้อ						
7. การปฏิบัติทำ	3 คะแนน เมื่อ	ยืนตัวตรงจนจบเพลง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
จบ		, กางแขนทั้งสอง						
		เลียนแบบนกได้						
		ถูกต้อง สวยงาม, มี						
		สมาธิ						
	2 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ผลการปฏิบัติ	3 คะแนน เมื่อ	ท่าทางถูกต้อง,	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. ปฏิบัติท่าทาง		สอดคล้องกับเนื้อ						
ได้อย่างถูกต้อง		เพลง, เคลื่อนไหวมือ						
		และเท้าสัมพันธ์กัน						
		ตลอดทั้งเพลง						

ข้อปฏิบัติ	เกณฑ์การประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ผลการพิจารณา	
		1	2	3				
	2 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติได้ 2 ข้อ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
	1 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติได้ 1 ข้อ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
9. ปฏิบัติท่าทางตรงจังหวะ	3 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติท่าทางได้ตรงจังหวะตลอดทั้งเพลง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติท่าทางตรงจังหวะบ้าง ไม่ตรงจังหวะบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	1 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติท่าทางตรงไม่จังหวะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10. มีความกล้าแสดงออกในการปฏิบัติ	3 คะแนน เมื่อ	ปฏิบัติท่าทางด้วยความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2 คะแนน เมื่อ	มีความตั้งใจปฏิบัติท่าทางเป็นบางครั้ง แต่ยังไม่ค่อยมีความมั่นใจ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
	1 คะแนน เมื่อ	ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติท่าทางไม่กล้าแสดงออก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
		รวม					0.97	ใช้ได้

สรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอน
ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการใช้สื่อประสมที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ผลการพิจารณา
		1	2	3			
ด้านเนื้อหา							
1.	เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมกับเวลาที่เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	เนื้อหาสาระมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
3.	นักเรียนมีความสนุกสนานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	ครูปฏิบัติทำทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ทำให้เข้าใจได้ง่าย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6.	หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนเข้าใจทักษะการปฏิบัติทางนาฏศิลป์มากขึ้น	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
ด้านสื่อการเรียนรู้							
7.	สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8.	สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย น่าสนใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9.	นักเรียนชื่นชอบสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผล							
10.	นักเรียนมีความพอใจและภูมิใจในผลคะแนนของตนเอง	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
รวม						0.93	ใช้ได้